

Møteinnkalling

Stavanger bispedømmeråd 2024 - 2027

Møtedato: 15.01.2025 kl. 13:30

Møtested:

Arkivsak: 23/03887

Mulige forfall meldes snarest til , .

, 08.01.2025

Helene Breivik Hellerdal
Leder

Sekretær

Saksliste

Godkjenning av innkalling og saksliste

1/25 Saksliste Stavanger bispedømmeråd 2024 - 2027 15.01.2025 3

Saker til behandling

2/25 Høringssvar tilskuddsforvaltning 4

3/25 Rammer og innhold i årsrapport og årsfortelling for 2025 10

4/25 Orientering om status i prosjektet om HR-samarbeid i Stavanger bispedømme 64

Orienteringssaker

5/25 Stiftsdirektørens rapport januar 2025 76

6/25 Protokoll Kirkerådet 05.12.2024 79

DEN NORSKE KIRKE

Stavanger bispedømmeråd 2024 - 2027

Møteinnkalling Stavanger bispedømmeråd 2024 - 2027

Møtedato: 15.01.2025 kl. 13:30
Møtested: Stavanger bispedømmekontor
Arkivsak: 23/03887

Eventuelt forfall må meldes snarest.

SAKSLISTE

Godkjenning av innkalling og saksliste

1/25 24/00358-4 Godkjenning av innkalling og saksliste
Forslag til vedtak:
Innkalling og saksliste godkjennes.

Saker til behandling

2/25 24/03468-2 Hørings svar tilskuddsforvaltning
3/25 25/00031-1 Rammer og innhold i årsrapport og årsfortelling for 2025
4/25 23/04032-5 Orientering om status i prosjektet om HR-samarbeid i Stavanger bispedømme

Orienteringssaker

5/25 24/00358-22 Stiftsdirektørens rapport januar 2025
6/25 24/00358-21 Protokoll Kirkerådet 05.12.2024

Helene Breivik Hellerdal
Leder

DEN NORSKE KIRKE

Stavanger bispedømmeråd 2024 - 2027

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Anita Skretting	130	24/03468-2	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
	Stavanger bispedømmeråd 2024 - 2027	15.01.2025

Høringssvar tilskuddsforvaltning

Saksorientering

Kirkerådet har sendt ordningene for tilskuddsforvaltning på høring. Høringsnotatet beskriver bakgrunnen for saken og ligger ved. Nedenfor følger forslag til høringssvar utfra Kirkerådets spørsmål. Det svaralternativet som foreslås valgt er streket under.

Spørsmål i høring om retningslinjer for tilskuddsforvaltning i Den norske kirke

Dette er en oversikt over spørsmål som høringsinstansen blir bedt om å svare på i det digitale skjemaet:

1. Type høringsinstans
2. Navn høringsinstans
3. Kontaktperson høringsinstans
4. Bispedømmetilhørighet

5. Har du/dere merknad til innledningen til retningslinjene?

Tilskuddet presenteres som et tilskudd til diakoni, undervisning og kirkemusikk. Bak dette ligger det en lang historie, med ulike innslag. Til dels former denne historien hvordan tilskuddet forvaltes i dag.

Innledningen går ikke konkret inn på hva historien betyr for veien videre, for eksempel hvordan det skal håndteres at fordelingen av tilskuddet mellom fellesråd ikke nødvendigvis er jevn, at tilskuddet til diakon- og kateketstillinger og tilskuddet til trosopplæring har hatt ulike rammer og at diakonstillingene har hatt sterkere krav til egenfinansiering fra fellesråd enn kateketstillingene. I tillegg stammer tilskuddet til kirkemusikk fra midler som i sin tid ble avsatt til musikk i domkirkene, og dette har preget bruken og omfanget. Tilskuddet til kirkemusikk er marginalt i forhold til de andre og brukes i liten grad til å finansiere stillinger i fellesrådene. Vi ser ikke at dette er tenkt endret i stor grad, men ser at det kan oppstå spørsmål og uklarhet når diakoni, undervisning og kirkemusikk er likestilt i overskriften for tilskuddet.

At det kommer et felles regelverk for alle tilskudd er med på å forme veien videre. Det at innledningen ikke er mer spesifikk i forhold til historien gir også bispedømmene en frihet de gjerne kan ha som strategisk organ. Vi støtter at alle tilskudd nå samles i en felles ordning, med de hovedlinjene som er skissert, men mener kjennskap til historien og bevissthet om

hva i den som kan og bør videreføres er viktig for forvaltningen av tilskuddet videre. Se ellers kommentar til punkt C4, i spørsmål 27.

6. Det bør kreves at menighetsrådet skal vedta samlet plan for aktiviteter kommende år. Enig. Uenig. Vet ikke. Ingen mening.

Stavanger bispedømmeråd mener det normale bør være at menighetsrådet vedtar samlet plan for aktivitetene i soknet. Dette er en sentral oppgave for menighetsrådet. Slik vil det kunne fungere de fleste steder i bispedømmet. Forslaget om at menighetsrådet skal vedta hvordan de skal håndtere planen gir rom for variasjon, uten å ta bort menighetsrådets overordnede ansvar. Bispedømmerådet støtter dette forslaget.

7. Det bør kreves at biskopen skal godkjenne hver menighets plan for aktiviteter kommende år. Enig. Uenig. Vet ikke. Ingen mening.

I trosopplæringen har biskopens godkjenning av menighetens planer vært et viktig verktøy for utvikling og kvalitetssikring av arbeidet. I noen tilfeller har det vært behov for at biskopen ber om at menighetene gjør endringer eller arbeider videre med planene, fordi avstanden til formålet med midlene eller kirkens nasjonale planer har vært større enn ønskelig.

Godkjenningen av planer har vært en viktig arena for biskopens tilsyn med denne delen av menighetens virksomhet. Den har gitt biskopen nær kontakt med arbeidet, noe som igjen har styrket biskopens mulighet til å bidra med samordning, faglig utvikling og inspirasjon. Stavanger bispedømmeråd mener det har stor verdi at biskopen fortsatt følger opp menighetsrådenes planer. Tilsynet handler om flere dimensjoner, både om læremessig tilsyn, om samsvar med nasjonale planer og om generell inspirasjon og fagutvikling. Bispedømmerådet kan følge med på om tilskuddet brukes i tråd med formålet.

Det er viktig at biskopens tilsyn forvaltes klokt. Biskopen skal ikke detaljstyre virksomheten i menighetene eller kreve unødvendig rapportering, men utøve sin myndighet på bakgrunn av menighetsrådets selvstendige virksomhetsansvar. Samtidig er menighetsrådene forpliktet på kirkens lære, på rammer for midlene og på nasjonale planer. Menighetene har stor nytte av faglig fellesskap, regionale støttefunksjoner og veiledning på et passende nivå. Slik fungerer det i dag, og dette er det formålstjenlig å videreføre.

Planene trenger ikke godkjennes hvert år. Biskopene kan selv fastsette tidsperioder for godkjenning av planer, for eksempel en gang hver menighetsrådperiode. Et alternativ til at biskopen godkjenner planene kan være å utforme ordningen slik at biskopen har myndighet til å be om endring i planene og skal møte menighetsrådet til samtale om planen med faste mellomrom. Det likner dagens godkjenningsordning, men klargjør rollefordelingen.

8. Har du/dere andre merknader til punkt A1?

Vi støtter forslaget til omfang og form på rapporteringen. Det vil gi menighetene og bispedømmet bedre oversikt over utvikling og resultater, uten at rapporteringen blir for omfangsrik. Det bør være mulig å rapportere fortløpende.

9. Bispedømmerådet bør kunne avsette 2 % av midlene til strategiske satsinger. Enig. Uenig. Vet ikke. Ingen mening.

Vi er enige i at bispedømmet skal kunne avsette noe til strategiske satsinger. To prosent virker litt lite. Menighetene kan ha behov for at det kan legges noe mer ressurser i tiltak som kommer alle til gode. Her må en kunne ha tillit til at bispedømmerådet kan vurdere verdien av aktuelle satsinger, slik at rammen f.eks. kan være fem prosent av det samlede tilskuddet. Flere steder kan det være aktuelt med utadrettede fellessatsinger på tvers av sokn og fellesråd, og det bør ordningen legges til rette for.

10. Bispedømmerådet bør kunne avsette 1 % av midlene til å dekke utgifter til samlinger for kirkefaglig ansatte i fellesrådene.

Enig. Uenig. Vet ikke. Ingen mening.

11. Har du/dere andre merknader til punkt A2?

Vi er usikre på om dette er den beste måten å legge rammer for disse samlingene på. Bispedømmerrådets utgifter på dette punktet er på mer enn en prosent av tilskuddet i dag. I dag hentes disse midlene i hovedsak av bispedømmerrådets driftsbudsjett. Det er også normalt at fellesråd og andre arbeidsgivere setter av midler til kurs og fagutvikling for egne ansatte, slik at noe egenfinansiering til fellestiltak fra fellesrådene ikke er urimelig. Samtidig er det noen fellesråd som har så stram økonomi at deltakelse på samlinger kan bli vanskelig.

En mulig løsning er å se dette sammen med bispedømmerrådets mulighet til å bruke tilskuddet til strategiske satsinger (jf. spørsmål 9). Dersom denne settes til fem prosent kan det også gi rom for løsninger for fellesråd med stram økonomi.

Vi har ofte fordelt utgifter ved at bispedømmerrådet dekker utgiftene til samlingen, mens fellesrådene dekker reisekostnader og utgifter til opphold. Dette er også lettere å administrere, for å slippe å sende reiseregninger på kryss og tvers av ulike enheter. Andre ordninger vil fort skape mye administrasjon.

12. Har du/dere merknader til punkt A3?**13. Fellesrådene bør kunne akkumulere inntil 50 % av ett års tilskudd.**

Enig. Uenig. Vet ikke. Ingen mening.

Tidligere har muligheten for å akkumulere tilskuddene vært vesentlig lavere. Vi støtter at den økes, men mener 50 prosent er svært høyt, spesielt i store fellesråd. Vi foreslår en økning til 20 prosent i denne omgangen.

14. Har du/dere andre merknader til punkt A4?

Det vil være komplisert for bispedømmerrådet som tilskuddsgiver å følge med på hvor mye midler fellesrådene samler opp, dersom det ikke rapporteres fast på dette. Vi foreslår å legge inn en bestemmelse om at fellesrådene skal følge med på hvor mye av tilskuddet som akkumuleres og på en enkel måte gi melding til bispedømmerrådet om dette årlig. Dette kan gjøres i et enkelt skjema, som også kan hente inn informasjon over hvem som er ansatt på tilskuddsmidler, hvilke kvalifikasjoner disse har og kontaktinformasjon til disse. Enkel innhenting av slike opplysninger vil bedre informasjonsflyt og spare administrasjon.

15. Det bør kreves at bispedømmet inviterer fellesrådet til samtale om tilskuddet minimum annethvert år. Enig. Uenig. Vet ikke. Ingen mening.**16. Har du/dere andre merknader til punkt A5?**

Vi tror ikke det vil være mulig å avvikle samtaler med alle fellesråd i løpet av en måned, spesielt i mars, der det ofte er påske. Samtalene må også forberedes, blant annet ved å se på soknenes planer, og da er det mye å gå gjennom for både menigheter, fellesråd og bispedømme.

Vi foreslår at samtalene bør være gjennomført innen 15. mai.

Det kan også være aktuelt å dele oppfølgingen i to. En samtale kan kartlegge hvordan tilskuddet er brukt og gi grunnlag for en vurdering om bispedømmerrådet skal kreve endringer med økonomiske konsekvenser. Det er en avgrenset oppgave, der det sjelden vil være behov for tiltak, men der tidsfristene er viktige når det er aktuelt.

Vel så viktig er kontakten som skal bidra til fagutvikling, støtte og inspirasjon. Den har ikke like stramme tidsfrister og kan eventuelt legges utenom det tidsløpet som er knyttet til den økonomiske delen av tilskuddsforvaltningen. Dersom disse to tingene skal henge sammen er den foreslåtte tidsrammen for stram.

17. Det bør kreves at bispedømmet gir fellesrådet to skriftlige tilbakemeldinger før tilskuddet til fellesrådet kan justeres. Enig. Uenig. Vet ikke. Ingen mening.

Vi støtter at bispedømmerådet bør gi fellesrådet tilstrekkelige frister til at det kan rette opp i forhold som bør endres, men forslaget gjør at prosessen drar for langt ut i tid. Det er tilstrekkelig å si at bispedømmerådet skal gi fellesrådet frister som er tilstrekkelige til å rette forholdene og gi forutsigbarhet i økonomi og personalforvaltning. Det kan gjerne være et krav om to skriftlige tilbakemeldinger, men det er ikke nødvendig å knytte dette til et årshjul. Da kan prosessene dra for langt ut i tid

18. Har du/dere andre merknader til punkt A6?

Endringer i fordelingen mellom fellesråd er det lettest å gjøre når det er ledighet i stillinger. Det vil derfor være hensiktsmessig å be fellesrådene gi bispedømmet melding når det er endringer i stillinger som finansieres av tilskuddet.

Bispedømmet bør ha bevisste planer for hvordan tilskuddet skal fordeles mellom fellesrådene, ut fra både demografi og strategiske behov. De bør også ha oversikter over behov som står i kø for å motta tilskudd. Dette bør både være forutsigbart for fellesrådene og ligge klart slik at bispedømmerådet raskt kan gi melding om det er aktuelt med endringer, enten økning, reduksjon eller nye samarbeidskonstellasjoner (f.eks. mellom små enheter), i forbindelse med stillingsendringer.

19. Har du/dere merknader til punkt A7?

Dette punktet gir en viktig hjemmel for at bispedømmerådet også kan justere fordelingen av tilskudd mellom fellesrådene, uavhengig av om det enkelte fellesrådet som mottar tilskudd har oppfylt forventningene om aktivitet. Siden tilskuddene ikke nødvendigvis er jevnt fordelt mellom fellesråd i dag, vil det være behov for dette.

20. Har du/dere merknader til punkt A8?

21. Har du/dere merknader til punkt B1?

Vi er spente på hva konsekvensen av den nye tilskuddsordningen vil bli på dette punktet. Vi tror forventningene fra tilskuddsgiver om å legge til rette for å fullføre utdanning har vært viktig for å opprettholde kvalitet og faglighet innen diakoni og kirkelig undervisning. Den nye ordningen sikrer ikke dette på samme måte. Det kan gjerne vurderes om det er behov for andre stimuli og rammer enn bare de økonomiske for å ivareta behovet for faglighet. Vi støtter de grunnleggende endringene i tilskuddsforvaltningen, men tror samtidig det bør arbeides videre med dette, både før regelverket vedtas og i etterkant.

Vi får fortsatt tilbakemeldinger fra både arbeidsgivere og tilsatte om at det er behov for bedre tilrettelegging fra studiestedenes side. Arbeidsgivere og tilsatte trenger rammer som gjør det lettere enn i dag å ta utdanning samtidig som man er i jobb. Noen opplever at studiestedene har ordninger som gjør dette unødvendig vanskelig. Her er det behov for kontakt mellom kirke og utdanningssteder for å komme fram til forutsigbare og gode ordninger.

22. Har du/dere merknader til punkt B2?

23. Har du/dere merknader til punkt B3?

Bispedømmerådene har ofte lokalkunnskap Kirkerådet kan ha nytte av i sin vurdering av søknader. Det kan derfor vurderes om søknadene skal sendes via biskopen eller om Kirkerådet skal gi biskopene mulighet til å gi innspill til søknadene fra sitt bispedømme.

24. Har du/dere merknader til punkt B4?

25. Har du/dere merknader til punkt B5?

26. Har du/dere merknader til punkt C1?

Dette er et komplisert område å administrere. Feltet er flytende og vanskelig å holde oversikt over. Kirkerådet bør kartlegge stillingsinnehavere før det fastsetter rammen for ekstra lønnstilskudd, siden det vil være vanskelig å gjøre dette uten å vite hvor stort behovet er og hvordan det er fordelt mellom bispedømmene.

27. Har du/dere merknader til punkt C2?

I dette punktet nevnes vigslede diakoner, kateketer og kantorer. Tilskuddet går ikke lenger til stillinger, men til aktivitet.

I forhold til vigslede kantorer, reflekterer regelverket ikke at det er svært få kantorer som i dag lønnes av dette tilskuddet. Her settes de tre gruppene ved siden av hverandre. Det vil være en stor endring i bruken av tilskuddet dersom det også skal finansiere kantorstillinger som i dag er lønnet av fellesråd. Det kan forskyve balansen mellom hva det er tenkt at fellesrådene skal finansiere med kommunale og innsamlede midler og hva som skal ha finansiering med tilskudd fra rettssubjektet.

Her opplever vi at føringene i større grad er reflektert i historikk og i dagens bruk, men ikke er like tydelige i høringsnotatet og forslaget til regelverk. Vi tror ikke det vil være hensiktsmessig i dag å bruke tilskuddet på ordinære kantorstillinger.

Det bør derfor vurderes om dette bør komme til uttrykk, enten i tildelingsbrev, tilskuddsbrev eller i regelverket. Vi støtter at kirkemusikk er innenfor horisonten, men inntil videre tror vi det er klokt å fortsette praksisen med at disse midlene i all hovedsak brukes til kirkelig undervisning og diakoni. Dette er det også behov for å legge inn i rammene for tilskuddet på en passende måte.

28. Har du/dere merknader til punkt C3?**29. Har du/dere merknader til punkt C4?**

Vi mener Kirkerådet i utgangspunktet bør sette av nok midler til at de som har tilsatt fullt kvalifiserte personer innen diakoni og kirkelig undervisning og læring får tilstrekkelig kompensasjon til å dekke merutgiftene ved dette i forhold til å ha tilsatt personer med lavere kompetanse. Dette kan gjøres ved å ta utgangspunkt i forskjellen i avlønning mellom de ulike utdanningsnivåene i tariffavtalen.

30. Hvordan vil den foreslåtte tilskuddsordningen påvirke fellesrådets likviditet?**31. Har du/dere innspill til hvordan Kirka vår kan utvikles videre til å bli det verktøyet det kan bli?**

Det kan gjerne innarbeides at antall gjennomførte aktiviteter og antall deltakere på disse, på alle aktivitetsområder, skal legges inn minst hvert halvår. Fortløpende rapportering bør være mulig å både utføre og lese av. Det vil skape større bevissthet om oppslutning, styrke kirkens evne til å dokumentere hva den bidrar med og gi et godt grunnlag for evaluering og strategisk arbeid.

VID har nylig laget digitale ressurser til Kirka vår som det gjerne kan lenkes til i verktøyet.

32. Har du/dere andre merknader til høringen?

Det har vært svært viktig for å hente inn kommunal finansiering av diakonstillinger at rettssubjektet har lagt inn en forventning om 50 % egenfinansiering av slike stillinger. Dette bør videreføres.

Kirkelig undervisning, diakoni og kirkemusikk er sentrale virksomhetsområder i menighetene. Rammene for tilskuddsforvaltning og oppfølging av tilskuddene er derfor

svært viktige. Vi ønsker oss ordninger som er enkle å administrere, men som gir ryddige og gode rammer for konstruktiv dialog mellom biskop, bispedømmeråd og menighetene. Det er fellesrådene som har stått for økonomirapporteringen, mens det er biskop og menighetsråd som har hatt dialog om selve virksomheten. Høringsnotatet fokuserer først og fremst på dialog med fellesråd, samtidig som det tenkes at oppfølgingen skal handle om aktiviteten som skapes av tilskuddet. Det innebærer at det også i fortsettelsen blir viktig med dialog med de ansvarlige i menighetene.

Høringsnotatet sier at fellesrådet avgjør hvem som stiller som dets representanter i møte med tilskuddsgiver. Et mål med den nye ordningen er å fokusere på aktivitetene, og det er menighetsrådene og de ansatte i soknet som forvalter dette, Biskop og bispedømmeråd vil derfor ofte ha behov for dialog med de ansvarlige for aktivitetene i soknet, ikke bare fellesrådets ledelse. Det bør derfor også ligge i ordningen at tilskuddsgiver kan innkalle de som er ansvarlige for menighetsrådets virksomhet på de områdene det gis tilskudd til.

Forslag til vedtak

Stavanger bispedømmeråd sender svar på høringen om tilskuddsforvaltning i samsvar med saksfremlegget, med de endringer som kom frem i møtet.

DEN NORSKE KIRKE

Stavanger bispedømmeråd 2024 - 2027

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Geir Skårland	104	25/00031-1	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
	Stavanger bispedømmeråd 2024 - 2027	15.01.2025

Rammer og innhold i årsrapport og årsfortelling for 2025

Saksorientering

I 2024 endret rammene for bispedømmerådets årsrapportering seg. Kirkerådet rapporterer til staten på vegne av Den norske kirke, uten å forvente årsrapporter fra bispedømmerådene. For 2023 valgte bispedømmerådet å utarbeide en årsfortelling. Årsfortellingen oppsummerer året som gikk, presenterer sentral statistikk og gir vurderinger av denne. Den drøfter strategi og deler fortellinger fra menighetene.

Årsfortellingen hadde menighetene, bispedømmerådet og andre interesserte lesere som målgruppe. Den inkluderte bilder og kan brukes til å presentere hva kirken er og gjør.

Administrasjonen foreslår å bruke årsfortellingen for 2023 som mal for en årsfortelling for 2024. Årsfortellingen for 2023 hadde følgende hovedkapitler:

- Lederne har ordet**
- Strategi, nøkkeltall og presentasjon av bispedømmet**
- Kirken åpner rom for tro:** Dåp, konfirmasjon, vielser, gravferd, gudstjenester, samisk kirkeliv, trosopplæring, voksenundervisning.
- Kirken er der livet leves:** Korarbeid og fellesskapssang, åpen kirke, pilegrimsarbeid, bærekraftsmålene, diakonale tiltak, samarbeid med skoler og barnehager, kirkens globale oppdrag, unge i kirken.
- Kirken er mer for flere:** Hverdagskirken, kristne migranter og møteplasser for flyktninger, arbeid for mennesker med psykisk utviklingshemming, frivillighet, kommunikasjon og samfunnskontakt, rekruttering.
- Visitaser**
- Styring og kontroll i virksomheten:** HR-samarbeid og arbeidsmiljø, trygge rom – om LHBT+, likestilling.

8. **Viktige prosesser:** Kirka vår, kirkevalget, kirkebygg, studieprosjekt, jubileum 2025.

Administrasjonen foreslår å videreføre denne disposisjonen, med rom for justeringer på enkeltpunkter ved behov.

Før årsfortellingen for 2023 ble utarbeidet, gav bispedømmerådet innspill til innholdet. Bispedømmerådet kan drøfte:

1. **Om det ønsker en årsfortelling for 2024 etter modell av årsfortellingen for 2023.**
2. **Trender og utviklingstrekk det er viktig å peke på i ledernes innledning.**
3. **Hvilke strategiske behov tilsier utviklingstrekene at det er viktig å ha fokus på framover?**
4. **Eksempler fra menighetene som kan passe inn i årsfortellingen.**
5. **Innspill til enkeltpunkter i årsfortellingen, innenfor de ulike temaområdene.**

Administrasjonen vil ta med seg innspillene til arbeidet med årsfortellingen. Den sikter mot å ferdigstille årsfortellingen slik at den kan legges fram for rådet til møtet i slutten av mars.

Forslag til vedtak

Stavanger bispedømmeråd ønsker å utarbeide en årsfortelling for 2024 etter mønster av årsfortellingen for 2023. Administrasjonen tar med seg innspillene fra samtalen i møtet i det videre arbeidet.

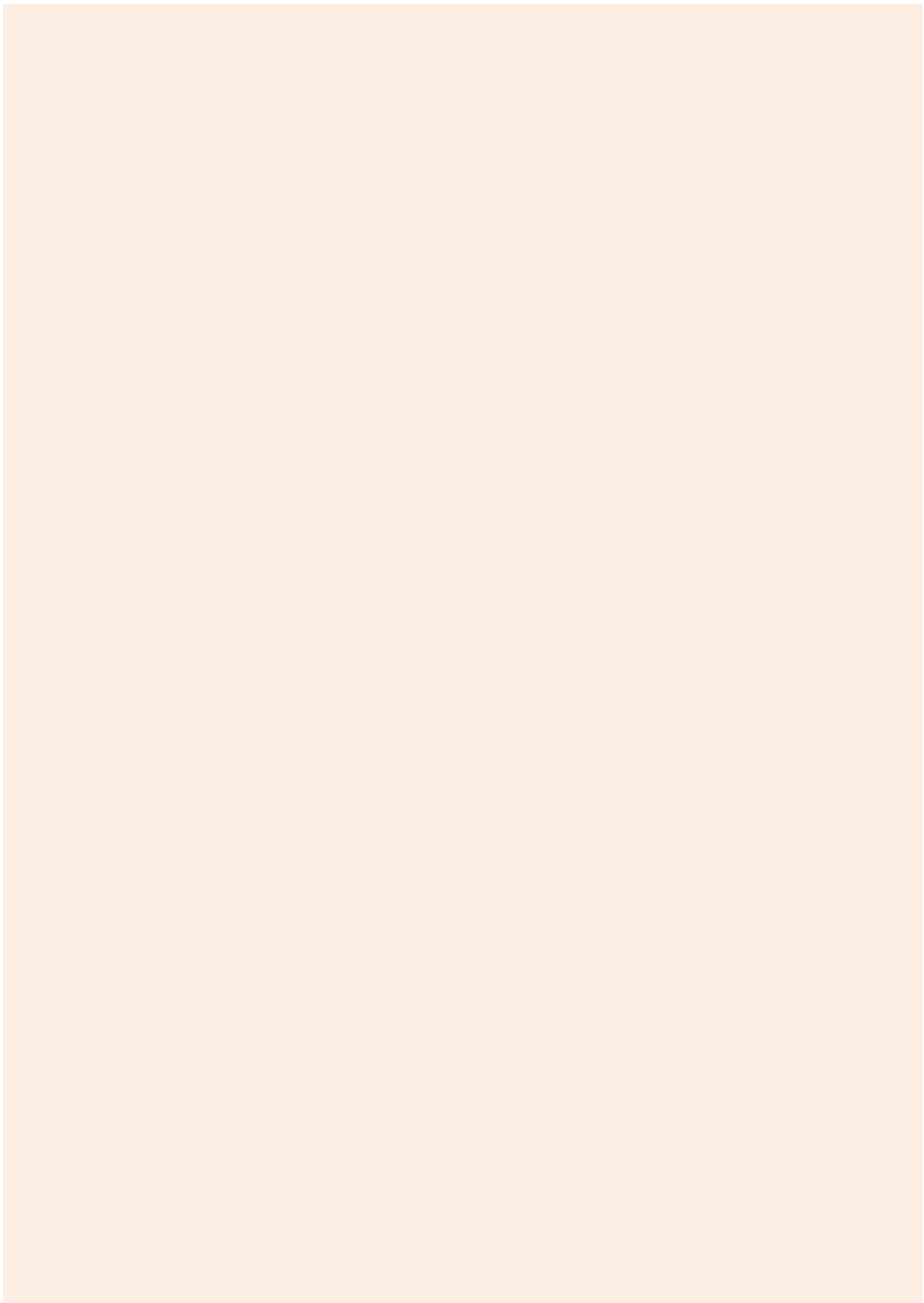
Årsfortelling

Stavanger bispedømme

2023

DEN NORSKE KIRKE
Stavanger bispedømme

Innhold

Lederne har ordet

Strategien lever i prostiene

Bispedømmet i tall

Om bispedømmet

Kirken åpner rom for tro

Kirken er der livet leves

Kirken er mer for flere

Visitaser

Styring og kontroll

Viktige prosesser

Lederne har ordet

Stavanger bispedømmes 90 menigheter har i 2023 realisert kirkens strategi ved å være livskraftige, himmelvendte og utadvendte, og ha tilbud og møteplasser som treffer medlemmene og lokalsamfunn godt.

2023 har vært et år der det endelig har vært **normal drift** på mange områder i kirken. Menighetene melder om en **gledelig utvikling** i oppmøte på gudstjenester og aktiviteter, og antallet frivillige er forsiktig stigende. Tallene for dåp og trosopplæring er stabile, og fremdeles ønsker flere enn de som er medlemmer i kirken kirkelig gravferd.

I en urolig tid der verdens nød og kriger har kommet tett på, har kirken for mange vært et sted for håp, lys og mening. Menigheter har tatt imot flyktninger med åpne armer, og vist at kirkens **diakonale** ryggmargsrefleks virker.

Det er mye å være takknemlig for når vi ser tilbake på kirkens virksomhet i 2023. Samtidig er det grunn til å ta på alvor **de lange linjene med synkende tall**. Oppslutningen om dåp og gudstjeneste har riktignok tatt seg noe opp etter pandemien, men lite er tilbake på samme nivå som for fem år siden.

Hvordan vi sammen kan jobbe for å være en relevant og tydelig kirke for medlemmene, vil fortsatt være en hovedutfordring i årene som kommer.

Pandemien har også fått konsekvenser for mer enn folks oppslutning om kirke- og organisasjonsliv. Mange unge sliter med utfordringer knyttet til ensomhet og psykisk helse. Konfirmantåret med mange oppmøtesamlinger og gjerne også en overnattingstur, kan bli en for stor terskel å komme over for mange.

Konfirmanter er med å avgjøre kirkas framtid. Forskning viser at allerede i konfirmantalden gjør man seg opp en mening om å døpe egne barn. Hvordan kan kirken gi konfirmanter rom for tro, håp, undring og livsmestring, slik at de også etter konfirmanttiden vil ha kirken som en del av livet?

Etter noen uvanlige år, merkes det nå en økt interesse blant folk for fysiske **møteplasser** i lokalmiljøet. Her er mange av menighetene på banen, og tilbyr samlingssteder for eldre, voksne, barnefamilier og ungdommer.

Ungdomsklubbene, blant annet i Haugaland prosti, har fått et oppsving. I Tysværvåg samles mellom 60-80 ungdommer på soknehuset lørdagskvelder. «*Med ein god gjeng vaksne og foreldre, vert det gode kveldar der venskap kan byggjast i eit alkoholfritt miljø. Programmet er enkelt, men ungdomane vil helst berre vere i lag*», forteller soknepresten.

Menighetene jobber godt med å ta vare på og rekruttere nye **frivillige medarbeidere**. Dette har vært utfordrende etter pandemien, og det er fint å se at tallene nå går litt opp.

«**Hverdagskirken**» har blitt et innarbeidet begrep, og illustrerer hvordan folk i stadig større grad samles i kirken utenom helligidagene. For første gang er tilbud om middager tatt med i årsstatistikken, og 42 av 90 menigheter i bispedømmet serverer jevnlig et middagsmåltid – ofte til familier i sammenheng med andre møtepunkt, som trosopplæring, kor eller speider. Hellige møtepunkt og hverdagslig gudstjenesteliv skjer gjennom hele uka.

Søndagsgudstjenesten er kirkens hjerteslag – den gir puls og kraft til menighetslivet, og binder oss sammen med den verdensvide kirke og årtusener med tilbedende fellesskap.

I Stavanger bispedømme produseres det et stort antall gudstjenester med et bredt mangfold i uttrykk og deltakere. De fleste gudstjenester har

blitt bedre besøkt i 2023 enn året før – det er gledelig!

Likevel er **gudstjenestetallene** over tid merkbart nedadgående. Selv om flere menigheter opplever fornyelse i både innhold og deltakere, melder mange prester at den trofaste kjernen av gudstjenestegjengere stadig eldes og minsker.

Samtidig er store **ressurser** bundet opp til soknenes hjerteslag søndager klokken elleve. Kan det være at idealet om breddegudstjenesten som menighetens hovedsamling er så langt fra virkeligheten at det bør tas rev i kirkeskipseilene og vurdere ny kurs for ressursbruken?

Å åpne **rom for tro** i hverdagskirken kan for eksempel være å senke terskelen for hva man kaller en gudstjeneste, og alminneliggjøre deltakelse i liturgi og gudstjenestelige ledd.

Vurderinger av ressursbruk kan også sette lys på behovet for å satse enda mer på noen gudstjenester. Kvalitet og ressurser henger sammen. Samtidig kan det kanskje holdes færre gudstjenester der kirkene ligger tett og folk har god tilgang til gudstjenester i nærheten av der de bor.

Bispedømmerådet vil lytte til menighetene og deres behov, og finne løsninger sammen for en kirke som både møter dagens utfordringer og er rustet for fremtiden.

I 2023 har det vært holdt **samrådsmøter** mellom menighetsråd, fellesråd og bispedømmeråd. Dette har vært gode møter som vi ønsker å utvikle videre. Også tradisjonen med rådsledersamlinger er viktig å ta vare på som møtepunkt og fellesskap for de folkevalgte som utgjør kirkens **styringstjeneste**.

Bispedømmerådet vedtok i 2023 tre **fokusområder** for de neste årene: unge, diakoni og rekruttering til kirkelige stillinger. Disse er svar på utfordringsbildet Kirkemøtet tegnet i fjor,

og på sentrale tema menighetene melder at de jobber med. Målet er å styrke disse områdene ytterligere i nært samarbeid med menighetene, som selv har den beste kompetansen på seg og sine nærmiljø.

Det nye strategiverktøyet **«Kirka vår»** er en viktig nøkkel i utviklingsarbeidet for menighetene. Håpet er at hver enkelt sokn kan finne verktøyet tjenlig til akkurat deres behov og ressurser. Med god bruk kan Kirka vår skape større oversikt og sammenheng i menighetsarbeidet, og også bedre kommunikasjonen mellom stab og råd.

I 2023 endret prosessen med kirkelig organisering seg til å handle om **organisasjonsutvikling**, noe som har ført til et nytt og konstruktivt felles fokus. Arbeidsgiverlinjene fortsetter å være slik de har vært. Det spiller godt sammen med arbeidet som har vært lagt ned i forumet «Sammen om å lede». Der bidrar proster og kirkeverger til et godt samarbeidsklima for å finne ut hvordan vi best mulig bruker ressursene for å være lokalkirke.

Medlemsundersøkelsen fra 2023 viser at folk flest tror! Nær 60 prosent av medlemmene i Stavanger bispedømme over 15 år oppgir at de tror på Gud i en eller annen grad. Det bør gi oss fornyet frimodighet til å snakke høyt og åpent om **kirkens kjerneoppdrag** – som alle våre strategier, verktøy og prosesser skal støtte:

Å peke på Gud vår skaper, Kristus vår frelser og Ånden som gir liv og kjærlighet til både medlemmer og menigheter.

Takk for godt og signa arbeid i 2023!

Helene Breivik Hellerdal
Bispedømmerådsleder

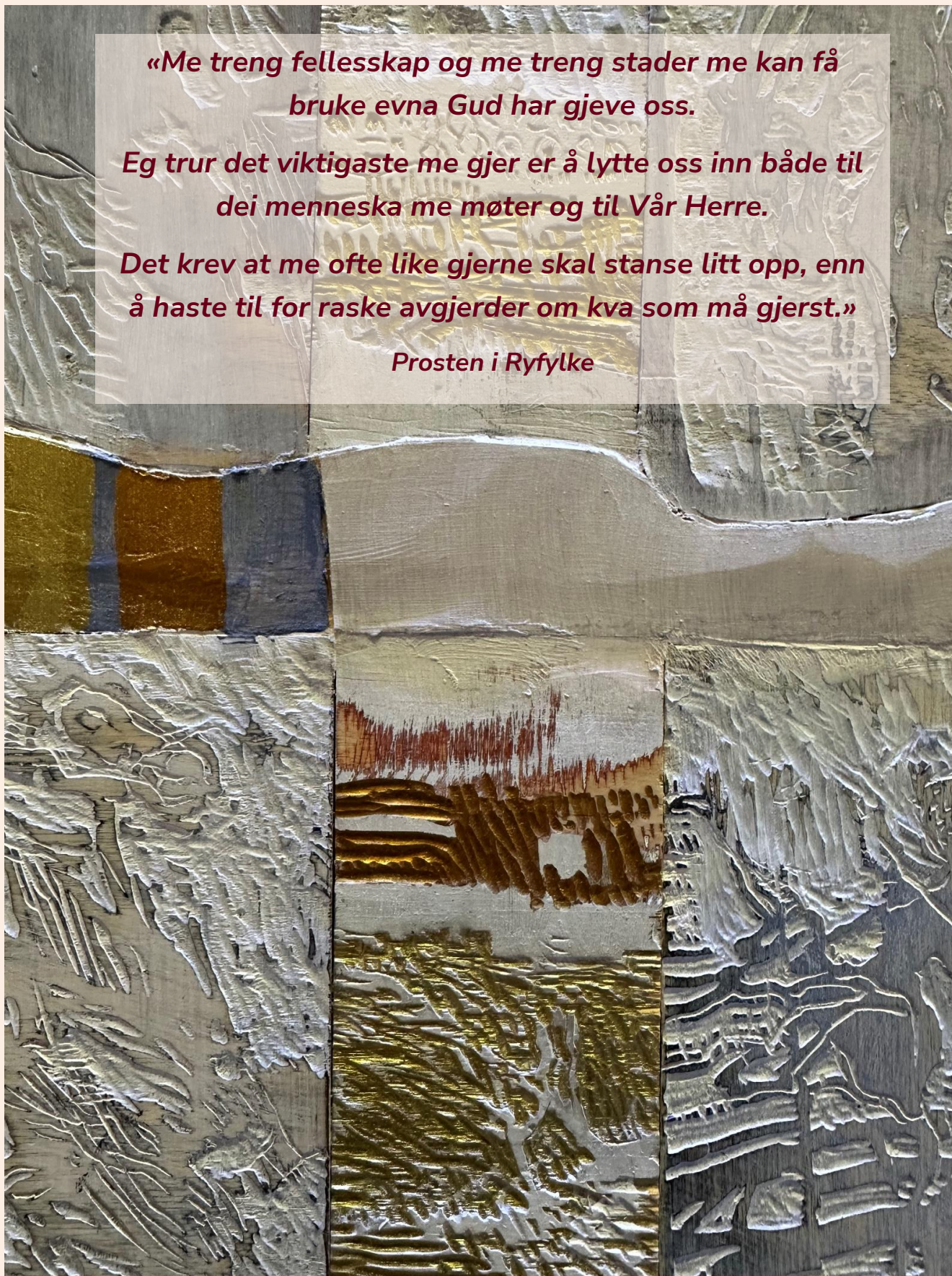
Anne Lise Ådnøy
Biskop

**«Me treng fellesskap og me treng stader me kan få
bruke evna Gud har gjeve oss.**

**Eg trur det viktigaste me gjer er å lytte oss inn både til
dei menneska me møter og til Vår Herre.**

**Det krev at me ofte like gjerne skal stanse litt opp, enn
å haste til for raske avgjerder om kva som må gjerst.»**

Prosten i Ryfylke

Detalj fra altertavla i Tau kirke, av Per Odd Aarrestad.

Mer himmel på jord

Den norske kirke er en bekjennende, åpen, tjenende og misjonerende folkekirke, som vitner i ord og gjerning om frelse, frihet og håp i Jesus Kristus.

Kirken åpner rom for tro:

Forkynner evangeliet til mennesker gjennom hele livet

SULDAL: Felles internasjonal gudstjeneste i Sand kyrkje, med bønn og sang på alle språk, og tekstlesing på arameisk. Mat fra alle verdenshjørner på kirkekaffen. Full kirke og åpent fellesskap!

Fremmer verdier som utfordrer og som bygger et godt samfunn for alle

BRYNE: Sokneprest Stein Ødegård skrev en kronikk i lokalavisen om samarbeidet mellom lokalsamfunn og kirke om et stort, samlende julearrangement for ukrainske flyktninger.

Styrker gjennom sin organisering en levende og nærværende folkekirke

HAUGESUND: Prosjektet «Ung stab» er videreført, og unge er rekruttert som kirketjenere. Å være på utdanningsmessen var positivt og har gitt godt omdømme.

Kirken er der livet leves:

Styrker kirken som kulturarena og forvalter av kulturarv for alle generasjoner

EGERSUND: 400-årsjubileet til Egersund kirke bød på svært godt besøkte foredrag og samtaler, konserter, dukketeater, forestillinger, utstilling og julespill.

Bidrar til å virkeliggjøre bærekraftsmålene – lokalt, nasjonalt og globalt

KARMØY: Kommunen inviterte til idédugnad om bærekraftsmålene, og et av kirkas svar var «Kavholm kaffebar» i Veavågen kirke, en åpen møteplass med stor pågang fra lokalsamfunnet.

Samhandler med organisasjonslivet, andre tros- og kirkesamfunn, offentlige, private og ideelle aktører

SOLA: «Kirkens ungdomskontakt» er en nyopprettet stilling som kom etter ekstra bevilgning fra Sola kommune. Et synlig og oppsøkende samtaletilbud for alle mellom 13-18 år.

Kirken er mer for flere:

Gir tilhørighet og skaper gode møteplasser og fellesskap fysisk og digitalt

HINNA: menighet startet tweensklubb for 5.-7. klassinger. Ansatte og ungdomsledere sørger for mat, lek og trosopplæring. En god illustrasjon på hvordan 2023 har vært et år med alminnelig drift.

Motvirker utenforskap og utforsker nye måter å være kirke på

TJENSVOLL: Menigheten startet «Pop-up-kafé» i ledige lokaler ved matbutikken i desember. Det ble et viktig samlingspunkt og møtested for nabolaget, som fortsetter ut 2024.

Skaper en mangfoldig, rekrutterende og inkluderende arbeidsplass og frivillighetsarena

SANDNES: Har hatt en økning av frivillige, gudstjenestedeltakere og døpte i 2023. Medarbeidere og frivillige utgjør en viktig forskjell for barn og voksne, unge og gamle, forteller prosten.

Stavanger bispedømme i tall

Merk: Tall for 2022 er foreløpige

Antall medlemmer

317 915

63,7% av innbyggerne

1061 færre enn i 2022

Steinkorset på Kvitsøy.

Døpte **3057**

59,8% av fødte. 0,1%

Konfirmerte **3673**

57% av alle 15-åringer, 80% av 15-årige medlemmer.
 0,8%.

Gravferder **2799**

81,3% av alle gravferder. 6,3%.

Vielser **643**

 13%.

Gudstjenester **5077**

 1,2%.

Gudstjenestedeltakere **544 426**

 6,4%

Frivillige **10 888**

 5,6%

Om bispedømmet

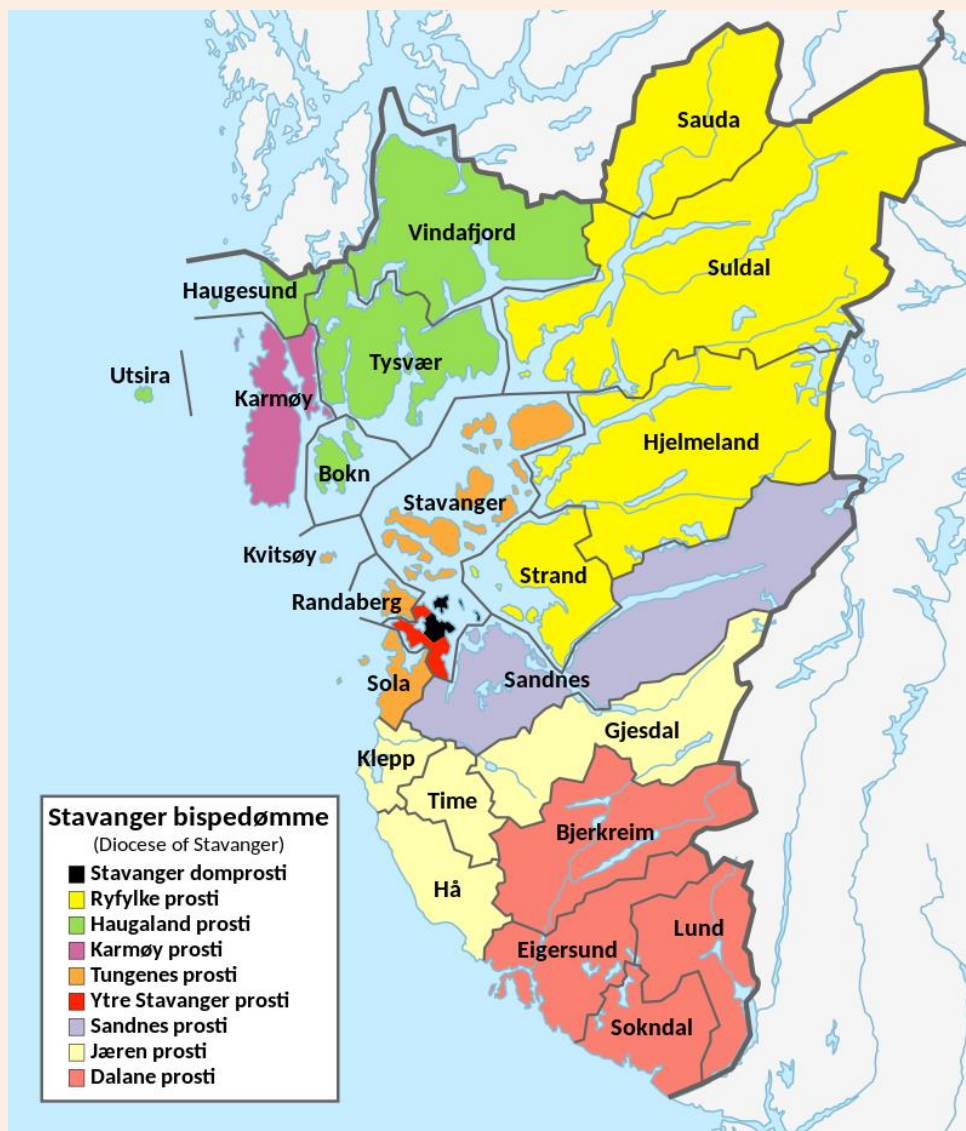

Foto: Wikimedia Commons

Stavanger bispedømme ble opprettet i 1125 og har samme grenser som Rogaland fylke. Anne Lise Ådnøy har vært biskop siden mars 2019.

Soknet er den grunnleggende enheten i Den norske kirke og den geografiske rammen om menigheten. Menighetsrådet har som oppgave å vekke og nære det kristelige livet i soknet.

Rogaland har 23 kommuner, og alle soknene innenfor en kommune utgjør et **fellesrådsområde**. Fellesrådet har i hovedsak økonomiske og administrative oppgaver på vegne av soknene, og ivaretar også soknenes

interesser overfor kommunen. Kirkevergen er daglig leder i fellesrådet.

De fleste **prostiene** omfatter flere kirkelige fellesrådsområder. Prosten leder prestene i prostiet på vegne av **biskopen**.

Bispedømmerådet skal ha sin oppmerksomhet henvendt på alt som kan gjøres for å vekke og nære det kristelige liv i menighetene. Rådet skal også fremme samarbeidet mellom de enkelte menighetsråd og andre lokale arbeidsgrupper innen bispedømmet.

Kirken åpner rom for tro

Dåp

Høye dåpstall er ikke lenger selvsagt. Det er derfor gledelig at dåpstallene holder seg jevne i bispedømmet. I fjor ble 3057 døpt, det vil si 59,8 prosent av andel fødte. Det er en stigning fra 2022 på 0,1 prosent.

Bevisst og målrettet arbeid med dåp gjennom mange år bærer frukter. Medlemsundersøkelsen viser at over 80 prosent ville døpt barna sine dersom det var aktuelt i dag. Det viser en positiv vilje i medlemsmassen til fortsatt å velge dåp.

Flere menigheter legger til rette for dåp utenom søndagens gudstjeneste. Det er en god måte å imøtekomme de som av ulike grunner ikke kan ha dåp på søndagen.

I **Skjold** og **Vikebygd** arrangerte trosopplærings- og kulturutvalget en dåpsutstilling i september. Utstilling av dåpskjoler, inspirasjon til borddekking i anledning dåpselskap, og temakvelder om dåpen. Det ble en uke med både inspirasjon og kunnskap om hva som faktisk skjer i dåpen.

Dåpen er et tilbud til mennesker i alle aldre. Hvert år blir mange konfirmanter døpt, og små og store er alltid velkomne til dåp. Kirkerådet har hvert år en nasjonal kampanje rundt pinse for å mobilisere til drop-in-dåp i menighetene. Flere menigheter i bispedømmet inviterte til drop-in-dåp med god oppslutning i 2023. Dette tilbudet er et viktig supplement til de ordinære høymessene med dåp.

19 små og store ble døpt da **Riska, Gand, Norheim, Vår Frelses, Høyland og Hillevåg** menigheter inviterte til drop-in-dåp i begynnelsen av juni. De døpte var i et aldersspenn fra 0 til 83 år. – Det er godt å gi mennesker en anledning til å bli døpt, sier kateket Margrete Haualand i Gand menighet. – Det er ulike grunner til at mennesker ikke har blitt døpt tidligere i livet og det er ikke naturlig for alle å gjøre det i en vanlig gudstjeneste søndag kl. 11. Dette ønsker vi å invitere til igjen!

Selv om tallene er jevne dette året og en stor andel av medlemmene er positive til dåp, er dåp et tema det fortsatt må jobbes med og satses på framover. De siste fem årene har dåpstallene sunket med 2,8 prosent.

Fleksibilitet fra menighetens side og bevissthet om viktigheten av dåp er avgjørende for å holde dåpstallene høye og stabile.

Konfirmasjon

Konfirmantene i Nedstrand menighet gir sokneprest Dag Tormod Milje et løft.

Konfirmasjonstiden er en spesiell tid i ungdommers liv. Fra kirkens side handler det om å gjøre denne opplevelsen både interessant og meningsfull for konfirmantene. Kirken kan bidra med noe som er annerledes, noe hellig, og en tro og et håp som kan bære både når livet er godt og vanskelig.

Konfirmasjonsprosenten av døpte i bispedømmet har holdt seg relativt stabil de siste årene. Prosenten var 87 i 2017 og sank med omtrent ett prosentpoeng i året til 83 prosent i 2021. I 2023 ligger prosenten rett i overkant av 80 prosent.

Andelen konfirmerte av alle 15-åringer sank fra 64 prosent i 2020 til 57 prosent i 2022. For 2023 er tallet stabilt på 57 prosent av kullet.

At konfirmasjonsprosenten av døpte holder seg så pass høy over tid viser at kirkelig konfirmasjon står sterkt i bispedømmet. Det kan tyde på at konfirmasjonsundervisningen har god kvalitet og et godt omdømme i menighetene. At mellom 30-50 prosent av alle barn i bispedømmet har deltatt på tiltak i trosopplæringen har sannsynligvis også hatt positiv innvirkning på valg av kirkelig konfirmasjon.

Til tross for god oppslutning og relativt stabile tall, kan dette aldri tas for gitt. Menighetene melder om økt konkurranse fra andre aktører.

Flere steder ser vi også at deler av kull velger andre tilbud enn kirkelig konfirmasjon.

Det viser seg å være et økende behov for tilrettelegging i møte med noen av konfirmantene. Oppmerksomhetsutfordringer, behov for god struktur og forutsigbarhet, og økende grad av sosial angst, krever tilrettelegging i undervisningen på samlinger og leir. Flere ansatte melder at de trenger mer kompetanse for å møte disse utfordringene på en god måte.

Prosten i Ytre Stavanger forteller: *Stadig flere konfirmanter ønsker fritak fra overnattingstur og opplever det sosiale samsillet som helgeturer medfører som mer og mer krevende. Et stadig lavere kunnskapsnivå gjør det også vanskelig å vite hvordan en skal vektlegge livsmestringstematikk versus spesifikk kristendomskunnskap i undervisningen. Samarbeidet med idrettslagene om ungdommenes fritid blir mer krevende, fordi presset på de kommunale idrettsanleggene gjør at det ikke er like lett som tidligere å «bare» legge treningen til andre tidspunkt enn når det er konfirmantundervisning. På bakgrunn av disse endringene foreslår prosten en reduksjon i omfanget av konfirmasjonstiden.*

*I Ryfylke prosti har menighetene i samarbeid med NMSU arrangert felles konfirmantleir i prostiet to år på rad. Det gjorde inntrykk da et kvart tusen konfirmanter strømmet inn i **Tau kirke!** Konfirmantene satt rolig og lyttet til Tore Thomassen, det var tydelig at fortellingene traff. I løpet av leiren deltok konfirmantene på fire undervisningsbolker i tillegg til ulike aktivitetsgrupper, sosialt fellesskap og gudstjeneste. – Jeg ønsket at konfirmantene skulle få en spennende og annerledes opplevelse, og at ansatte og frivillige kunne spille hverandre gode, sier sokneprest Espen Gya fra Sauda menighet, som var initiativtaker til leiren.*

Vielser

Olsoke-bryllup i Udland kirke i **Haugesund**. Foto: Astrid Hagland Gjerde

Fortsatt er det mange som ønsker vielse i kirken! Prest, kirkemusikk og kirkerommet gir en ekstra dimensjon av høytidelighet og fest på bryllupsdagen.

Kirken byr på rammer som også uttrykker det store i det som skjer. Her blir kjærlighetsløftene gitt foran Gud, slekt og venner.

I 2022 steg antall vielser betydelig, antagelig mye på grunn av et etterslep etter nedstengningen i 2020 og 2021. Tallene synker igjen i 2023 med 643 vielser, en nedgang på

13,6 prosent, men tallene er likevel høyere enn i 2019 da det var 608 vielser.

Det var i underkant av 43 000 deltakere i vielsene, drøy 66 i gjennomsnitt. I tillegg til vielsene ble det utført 17 forbønnshandlinger for borgerlig inngåtte ekteskap.

Framover vil vi blant annet jobbe med mulighet for drop-in-bryllup i enkelte kirker i bispedømmet. For par er dette en mulighet til å gifte seg uten at det medfører store kostnader og mye planlegging i forkant.

Å delta på bryllupsmesser kan også være en god mulighet for kirken til å synliggjøre kirkebryllup som et godt alternativ.

Gravferd

Fra Lagård kirkegård i **Stavanger**.

Årsstatistikken forteller at det ble holdt 2799 gravferder i kirkelig regi i 2023. 227 008 mennesker har deltak i en gravferd. Dette er 81,3 prosent av alle gravferder i Rogaland, en nedgang fra 85 prosent i 2022.

En økende andel eldre i befolkningen vil bety en økning i antall begravelser i årene som kommer.

En økning i antall kremasjoner gjør at det er ønskelig å i større grad ta i bruk soknekirkene til gravferd i tillegg til gravkapellene.

Det er fint at langt flere enn de som er medlemmer i kirken velger kirkelig begravelse. Samtidig blir det viktig å forberede seg på at flere begravelser i årene framover kan bli en utfordring bemanningsmessig for prester, organister og driftsavdelinger.

Prostiprest, nå fungerende sokneprest i **Ræge**, Wenche Stavseth Viland, har gjort seg mange erfaringer med gravferd. Hun bruker god tid på sørgesamtalen, og forteller at det er fint å få komme hjem til noen og samtale om levd liv. «Å være prest i gravferd gir en følelse av både ydmykhet, takknemlighet og velsignelse», sier Wenche, «det er fint å få bety noe viktig for noen i en tung fase av livet».

Hver advent sender hun en liten hilsen til de nærmeste pårørende hun har møtt i begravelser det siste året, med omtanke og noen gode ord inn mot jul. Wenche trekker også fram kirkerommet som et viktig sted i møte med sorg og død. I kirkerommet bæres barna inn til dåp, og i en begravelse vil vi en dag bæres ut derfra igjen. Kirken og kirkerommet er der gjennom hele livet, et sted for å tenne lys, et sted for å møte Gud.

Gudstjenester

Det er gledelig å se en forsiktig økning i antall deltakere på gudstjenester i 2023. Totalt 33 834 flere kom enn året før. Dette kan tyde på at menighetene har klart å hente inn igjen og mobilisere etter korona-årene, som gikk drastisk utover gudstjenesteoppslutningen.

Høsten 2023 hadde **Bokn** en «Fiske og Sjøfartsgudstjeneste» med fokus på og forbønn for de som har sjøen som arbeidsplass. Lokale lag og organisasjoner medvirket. Det var vellykket og kan fort bli en ny tradisjon, forteller soknepresten. – Og så er kanskje ei jazzmesse vinterstid neste på lista. Det er kjekt når folk responderer positivt!

Noen nøkkeltall for gudstjenestelivet i bispedømmet:

- I snitt var det 107 personer på hver gudstjeneste i 2023, mot 99 i 2022, en økning på 8 prosent. På julaften steg tallet på deltakere med 6,2 prosent.
- Gudstjenestene har hatt 544 426 deltakere totalt. Litt over 78 prosent av gudstjenestedeltakelsen skjer på søn- og helligdager, en økning på 3 prosentpoeng fra i fjor.
- En stor del av gudstjenestedeltakelsen er knyttet til kirkelige handlinger. På dåpsgudstjenester er det til sammen over 171 000 deltakere. Det er over 78 000 deltakere på konfirmasjoner, i overkant av 48 500 på julaften og godt over 16 000 i påsken.
- Nær 70 000 elever og barnehagebarn har deltatt på gudstjenester i regi av samarbeidet mellom kirke-skole/barnehage.
- Drøyt 15 prosent av gudstjenestene er spesielt tilrettelagt for barn og ungdom, og deltakelsen er nær 18 prosent av den totale deltakelsen.

Lura er en av menighetene som har opplevd en økning i gudstjenestene som er spesielt

tilrettelagt for barn og ungdom. Soknepresten forteller om en god arbeidshøst med fulltallig stab, og en generell «oppdrift» i barne- og ungdomsarbeidet. Han skriver «Vi har knyttet trosopplæringstiltakene til menighetens familiegudstjenester. Her har KAOS-gudstjenestene vært et suksessrikt tilskudd med full mobilisering fra alle aldersgrupper. I tillegg har vi fått et barnekor opp og gå med gode

ledere.» Flere proster melder om menigheter med gode erfaringer med kaosgudstjenester og andre lignende opplegg for familiegudstjenester.

Til tross for at gudstjenestetallene har en liten økning, er flere av prostene bekymret for gudstjenestedeltakelsen.

Fungerende domprost i **Stavanger** skriver: Det er veldig begrenset hva vi klarer å rekruttere av nye regelmessige gudstjenestegjengere. Folk kommer til gudstjeneste hvis det er noe ved gudstjenesten som gir de en konkret grunn til å komme, men de som har det som vane å gå på gudstjeneste blir dessverre færre. Jeg blir mer og mer i tvil om vi benytter ressursene på en strategisk måte når vi bruker så mye ressurser på å ha tilnærmet like gudstjenester i alle kirkene til samme tidspunkt.

Visitagudstjeneste i Ålgård kirke.

Samisk kirkeliv

Det ble en vakker feiring av samenes nasjonaldag i St. Petri kirke i Stavanger. De medvirkende i gudstjenesten fra venstre: Øivind Holtedahl, Sissel Birkely Steiro, Åselin Birkely og Anne Lise Ådnøy.

Den 1. juni 2023 leverte Sannhets- og forsoningskommisjonen sin rapport til Stortinget. Kommisjonen har gransket fornorskningsspolitikk og urett overfor samer, kvener og norskfinner, og utredet konsekvenser fornorskningen har hatt for individ og samfunn.

Kirken har vært en del av fornorskningsspolitikken, og ble i perioder et redskap for staten i gjennomføringen av denne. Det er et mørkt kapittel i kirkens historie. I arbeidet med forsoning er det viktig at menighetene bidrar for å øke kunnskapen om samisk språk og kultur, og bruker samiske elementer på en respektfull måte i gudstjenester, trosopplæring, og andre aktiviteter.

På årets Forum for trosopplæring fortalte Eirik Høie Mortensen fra **Haugesund** den sterke fortellingen om sin samiske bakgrunn, og om hvordan han fremdeles opplever å bli trakassert for sin samiske identitet: – Det at kirken nå setter samisk kirkeliv på dagsorden er viktig i

forsoningsarbeidet mellom nordmenn og samer. Historien må fortelles, og det å bruke enkle samiske elementer i trosopplæringen kan bety mye.

I Stavanger bispedømme har den samiske nasjonaldagen de senere årene blitt markert i Vår Frelsers menighet i Haugesund og i Domkirken og St. Petri menighet i Stavanger. I oktober var Rita Leinan fra Haugesund bispedømmets representant på Samisk kirkelig valg møte.

Stavanger bispedømmeråd har vedtatt en oppfølgingsplan for samisk kirkeliv. Dette innebærer blant annet en opptrappingsplan for samisk kirkeliv, og opprettelse av et utvalg med samiske representanter. Flere menigheter i bispedømmet planlegger markering av den samiske nasjonaldagen i gudstjeneste i 2024.

Trosopplæring

Jesus sa: Døp og lær! I trosopplæringen får barn og ungdom tilgang til kunnskap og erfaringer om den kristne tro, og kan finne sin plass i kirkens fellesskap.

Menighetspedagog Elise Løklingholm inviterer til Sirkus Credo i Tjensvoll kirke.

I trosopplæringsarbeidet når kirken mange generasjoner. Foreldre bringer og henter barna, og mange kommer også når det er gudstjeneste knyttet til trosopplæringstiltaket. Da er gjerne besteforeldre og søsken også med. I trosopplæringen er det mange muligheter til å utvikle menigheten og skape vekst og fornyelse.

Alt arbeid for barn og ungdom er trosopplæring, både de tidsavgrensede breddetiltakene og det kontinuerlige arbeidet.

Trosopplæringsreformen er evaluert, og det kommer etter hvert nye retningslinjer for hvordan det skal jobbes med kirkelig undervisning og læring. Evalueringen viser at noen steder nås bredden gjennom de tidsavgrensede tiltakene, andre steder skjer det i det kontinuerlige. Dette gjelder særlig målgruppen tweens. Frem til ny plan er vedtatt av Kirkemøtet, fungerer de gjeldende ordningene for trosopplæringen.

Statistikken viser at det skjer mye for aldersgruppen 0-15 år, med en svak økning på tiltak for 4-åringer, 6-åringer og tårnagenter. Etter konfirmasjonsalder er det litt færre tidsavgrensede breddetiltak.

«Det er klart for tårnagenthelg. Sammen med barna skal vi granske kirken fra kjeller til klokketårn. Allerede i kirkens kjeller kommer den gode samtalen når vi sitter rundt klippen og snakker om Peter. Rundt måltidet får pizzasnurrene skryt, verdens beste! Det er så gøy å spille på orgelet sammen med kantor. Og det er veldig skummelt å gå opp de gamle og smale trappene til klokkene i tårnet.»

Tiltak for 6-åringene har økt med 5 prosent deltakelse fra 2022, til tross for at det var færre menigheter som inviterte til dåpsskole eller førsteklasses dette året. Rykter om at dette var det kjekt å være med på, gir ofte gode ringvirkninger. Ressurser i form av ansatte, frivillige og tilgjengelige lokaler er med å påvirke hvor mange tiltak man inviterer til og gjennomfører. Lys Våken har en svak nedgang både når det gjelder antall barn som har deltatt, men også antall menigheter som har invitert. 25 prosent av kullet deltok, og 74 prosent av menighetene inviterte. Selv om Lys våken er et spennende tiltak, er det ressurskrevende å gjennomføre. Det kan være utfordrende å finne ledere, og flere barn vegrer seg for å overnatte hjemmefra.

Utviklingssamtalene i trosopplæringen skjer prostivis og i menigheter. I disse samtalene legges det til rette for refleksjon om hvorfor noe oppleves som bra og noe som mer krevende. Det er oppmuntrende å se og høre om alt som skjer! I 2023 så vi at mange menigheter benytter seg av sosiale medier både når de inviterer, men også for å fortelle hva som har skjedd.

I september ble Forum for trosopplæring arrangert, med rundt 130 deltakere. Ansatte gir tilbakemeldinger om at dette gir inspirasjon, glede og faglig utvikling.

Voksenundervisning

Medlemsundersøkelser viser at en stor andel av kirke-medlemmene tror på Gud, ber og er innom kirken i løpet av året. Samtidig ser vi at gudstjenesten ikke nødvendigvis når nye, ut over deltakelsen knyttet til kirkelige handlinger. Kan vi åpne rom for tro på nye måter?

«Portaler til tro» er et konsept som ønsker å nå ut til bredden av medlemmene – til de som synes kirketerskelen er for høy, de som er positive til kirken, men som ikke engasjerer seg og til de som er nysgjerrige, men ikke får påfyll av kristen tro og kunnskap. Gjennom natur, kultur, relasjon, kirke, høytider, bibel, fred og ro og «din portal» kan mennesker oppdage at det finnes flere veier til Gud og tro enn de kanskje har tenkt. Det er utviklet flere ressurser til portalene, og disse er å finne på Ressursbanken.kirken.no. I september sendte Kirkerådet et nasjonalt webinar om «Portaler til tro» i samarbeid med Stavanger bispedømme. Portal-ressursene er prøvd ut i bispedømmet og tilgjengelig for menighetene.

Mange menigheter har gode tilbud til voksne, som temakvelder, husfelleskap, bibeltimer, aktivitetsgrupper og ulike treff og samlinger.

Samtidig er det rom for å få med flere. Hva er det som fungerer godt og hva kan vi lære av disse tiltakene? For å få svar på dette ble det i 2023 foretatt en kartlegging av undervisningstilbudet i menighetene

På bakgrunn av kartleggingen skal noen av menighetene og tiltakene besøkes. Hva har menighetene å fortelle om tiltaket? Hva er det som gjør at dette treffer de som kommer, enten i antall eller innhold? Svarene på dette vil være med å vise veien for en større satsing på voksenundervisningen framover.

«TTT – treffpunkt for tro og tanke» i **Skåre menighet** har hatt kjente navn inne i 2023, som Kjell Magne Bondevik, Gerd Liv Valla, Tom Kristiansen, Palle Ydstebø og Tom Sverre Tomren.

Onsdagssamlinger i **Lund menighet** startet for noen år siden og samler alt fra noen få til femti stykker. Annenhver onsdag i måneden er det åpen bibelgruppe, noen onsdager holdes bibeltimer og en onsdag i måneden har diakoniutvalget ansvaret. Da inviteres gjester inn for å snakke om et tema, for eksempel sorg.

Sunde menighet har mange og ulike husgrupper: Kirkeringer, bønnegrupper, husfelleskap og mer tradisjonelle bibelgrupper. Disse er blant annet en grunn til at menigheten har mange frivillige.

Korarbeid og fellesskapsang

Fellessangen står sterkt i den kirkelige tradisjon. Gjennom å synge sammen skaper vi tilhørighet og felles identitet. Mange opplever at sangen åpner for tro og er trosstyrkene. Melodien hjelper ordene til å feste seg og nå dypere inn. Fellessangen kan vi lese om helt fra gudstjenestefeiringen i Det gamle testamentet.

Det er en erkjennelse av at det generelt synges mye mindre i dag enn tidligere, og det rammer også kirken. Prester forteller om stadig flere gravferder der nesten ingen er med og synger, og hvor de pårørende ikke ønsker kirkelig gravferd hvis de må velge salmer. En ressursgruppe har derfor kartlagt utfordringer og muligheter for å bevare og styrke fellessangen i kirken. Det krever at en bruker sangen i menigheten og bygger opp og vedlikeholder et repertoar av salmer som man ønsker folk skal kunne.

En av de beste måtene å styrke sangen og bevare en felles sangskatt i kirken er gjennom korarbeidet.

Det er derfor gledelig å se at det arbeidet står sterkt i bispedømmet. 106 barnekor er fordelt på 90 sokn, med en generell oppgang i antall medlemmer. 62 av soknene har voksenkor med litt over 2500 sangere, som er en svak nedgang fra året før. Mange av korene ledes av kantorene.

Flere kor får mulighet til å delta på store musikalske fremføringer. Det er oratorier, jazzkonserter, gospelkvelder og samsang med kjente artister og dyktige utøvere. I 2023 gikk flere kor på **Karmøy** sammen og fremførte Händels Messias. Det gav både korsangere og publikum en stor opplevelse. I desember fremførte korene i **Domkirken og St. Petri menighet** J.S. Bachs Juleoratorium. Händels Messias og Bachs juleoratorium fremføres annet hvert år av guttekolet, pikekolet og Domkolet, med musikere fra Stavanger symfoniorkester. I høst begynte den nyutdannede Markus Tähti Dunseth som domorganist med ansvar for korene. Stavanger Aftenblads anmelder skrev blant annet:

«Førjulstiden ble ettertrykkelig sunget inn for oss med Bachs like velbrukte som slitesterke julekantater i St. Petri søndag. Det ble også en storartet Stavanger-debut for vår unge, nye domkantor Markus Tähti Dunseth. ... Det var imidlertid skikkelig profesjonelt nivå på det hele søndag kveld: De tre forsamlede veltrimmede kirkekorene har visstnok øvd gjennom høstukene som om de hadde fanden selv i hælene, og det kunne høres. Også på barna, som etter å ha satt seg ned under sekvenser der det ikke var bruk for dem, spratt opp som småtroll av en eske.»

Konserter og kultur

Kirkerom har til alle tider blitt fylt av musikk: i gudstjenestefeiringen, i et mangfold av konserter, under bryllup og begravelse, og som del av andre arrangement.

Musikk og andre kunstformer er viktige trosuttrykk og kan bidra til å åpne sinn og sanser for det hellige.

Det er stor forskjell på kirkerommene. Beliggenhet, arkitektur, akustikk og størrelse spiller inn med tanke på hvilke konserter og kulturarrangement som legges hvor. Det er derfor naturlig at det blir stor variasjon i både antall arrangement, type arrangement og oppslutning. Det er gledelig å se at tallet på publikum har økt fra året før, selv om det ikke er tilbake på nivået før pandemien. Samtidig er det til dels store variasjoner mellom prostiene. I Karmøy prosti er det en nedgang på 40 prosent i antall publikummere på egne konserter, mens Dalane har en økning på over 100 prosent.

I 2023 feiret **Egersund** menighet 400-årsjubileum, med stor oppslutning gjennom både konserter og andre kulturarrangement. «Jubileet i Egersund har ført til en større åpenhet og stolthet over kirken som både signalbygg midt i sentrum, men også som fellesskap. Mange mennesker med ulik bakgrunn har vært innom gjennom året og det blir spennende å se fortsettelsen når det planlegges ulike

kulturkvelder og arrangement i 2024», skriver prosten i sin årsmelding.

Kirkene brukes mer til konserter enn andre kulturarrangement. Det er naturlig med tanke på den sterke tradisjonen kirkemusikken har, og fordi det er mange dyktige kirkemusikere.

Samtidig er det fint å se at økningen på kulturarrangement i regi av menighetene har økt med over 130 prosent og med 160 prosent for kulturarrangement i regi av andre.

Prosten i Haugaland forteller:

Det har vært sommerkonserter flere steder i prostiet, med god oppslutning. Jazzmesser og ulike korprosjekter har gitt et stort mangfold i kulturuttrykk i bygder og by. I tillegg meldes det om positivt samarbeid med kulturskolene og samspill mellom elever og kantorer.

*Julekonsertene som arrangeres i samarbeid med lokale krefter trekker folk til kirkene. Et eksempel er fra **Skjold**, der over 500 møtte fram, og et prosjektkor på ca. 50 sangere bidro. I **Ølen** har de hatt fokus på kulturarrangementer gjennom hele*

Over 3 år har kantor Ghislain Gourvennec turnert med forestillingen «Det var en gang et orgel» gjennom Den kulturelle skolesekken. Flere tusen elever har fått oppleve orgelet som et spennende og mangfoldig instrument. Elevene får oppleve mye forskjellig musikk og lære om instrumentet og dets historie. Det er også laget en

animasjonsfilm til forestillingen, som har vært fremført på mange ulike skoler, i gymsaler, klasserom og musikkrom. Alle elvene får mulighet til å prøve instrumentet etter forestillingen. - De synes det er så gøy at det er vanskelig å få de videre til nye timer etterpå, forteller Ghislain.

Åpen kirke

Åpne kirker betyr at kirkene er åpne i et angitt tidsrom for hvem som helst. Alle som ønsker det kan komme innom for å tenne et lys, be en bønn, se seg rundt, eller bare være i rommet. Dette er et fenomen som vi kjenner godt igjen fra utlandet, og det er et ønske at flere kirker i bispedømmet skal være åpne.

Det arbeides derfor kontinuerlig med å legge til rette for at kirkene skal være mest mulig åpne og tilgjengelige, også når det ikke er arrangement i kirken.

Til tross for dette viser tallene til dels stor nedgang. Det er 90 sokn og 120 kirker i bispedømmet. Kun 51 av kirkene var åpne.

Antall dager med åpen kirke er totalt 1650, som er en nedgang på 397. Alle prosti har færre dager med tilbud om åpen kirke, med unntak av en liten økning i Sandnes og Tungenes.

Dette arbeidet har ikke hatt den framgangen som var ønsket, og krever mer innsats framover. Mye handler om å motivere og skape forståelse for hvorfor dette er viktig. Samtidig kan en del av den store differansen i tallene fra 2022 til 2023 skyldes uklarheter i rapporteringen og hva som egentlig etterspørres. Det gjelder også begrepet pilegrimskirke, og hva som ligger i det.

Pilegrimsarbeid

Det er fint å se det store engasjementet av frivillige knyttet til pilegrimsarbeidet. Gjennom flere pilegrimsutvalg arrangeres det lokale vandring, pilegrimskvelder og pilegrimsgudstjenester. Utvalget på Jæren har i 2023 arrangert 17 lokale vandring med nærmere 400 deltakere totalt. I tillegg ble det også arrangert pilegrimstur til Røldal med pilegrimsstevne, og en 5-dagers vandring på strekningen Egersund-Stavanger.

Kystpilegrimsleia

Regionalt pilegrimssenter på Avaldsnes er nå godt etablert, og har bidratt til en styrking av pilegrimsfeltet i bispedømmet. En ressursgruppe for senteret har gjort et viktig og godt arbeid med å utarbeide en handlingsplan med fokus på oppgaver og utfordringer for å utvikle Kystpilegrimsleia videre. Gjennom dette arbeidet samarbeides det tett med representanter fra kommune, fylkeskommune og nøkkelsteder langs Kystpilegrimsleden.

Det har lenge vært arbeidet med å få på plass merking av de ulike strekkene på land langs Kystpilegrimsleden. Regionalt Pilegrimssenter og Nasjonalt Pilegrimssenter har arbeidet med dette, og så at bevaring av et stort antall kulturminner og kulturlandskap var et svært omfattende arbeid.

Med midler fra Sparebankstiftelsen SR-Bank ble det mulig å merke og tilrettelegge Jæren Kyststi, en 70 km. lang trase fra Sirevåg til Tungenes. Prosjektet varer fra 2022 til 2025. En bredt sammensatt styringsgruppe sørger for at prosjektmidlene gir mulighet for god tilrettelegging langs traseen, samt utvidet mulighet til slusing av turgåere utenfor verneverdige og uønskede private områder.

I 2023 er kritiske punkt langs Kyststien avklart i samarbeid med Statsforvalter. Framover skal det lages avtaler om merking i samarbeid med grunneiere, kommuner og fylkeskommune, samt frivillige organisasjoner.

Merkingen av Kystpilegrimsleia på Mosterøy ble fullført i 2023. Frivillige var sentrale bidragsytere til at jobben ble ferdigstilt. Strekningen Hafrsfjord til Stavanger ble merket og ferdigstilt av Stavanger kommune i november.

Vandring langs Kystpilegrimsleia på Skaperverkets dag.

I juni deltok 15 pilegrimer på pilegrimsvandring langs Kystpilegrimsleia i forbindelse med Skaperverkets dag. Vandringen i det vakre været gikk fra Egersund kirke til Ognakirke, en distanse på ca. 20 km. På vandringen var det ulike etapper med stillhet og tekstrefleksjon. I Lunhulen, som er omtrent halvveis til Ognakirke, var pilegrimene med på Egersund menighet sin friluftsgudstjeneste i anledning menighetens 400-årsjubileum. Ved målet var det en fin avslutning utenfor Ognakirke, der pilegrimene fikk stempel i pilegrimspassene sine. Vandringen ble startet av pilegrimsutvalget i Egersund, og er nå et samarbeidsprosjekt med pilegrimsutvalget på Jæren.

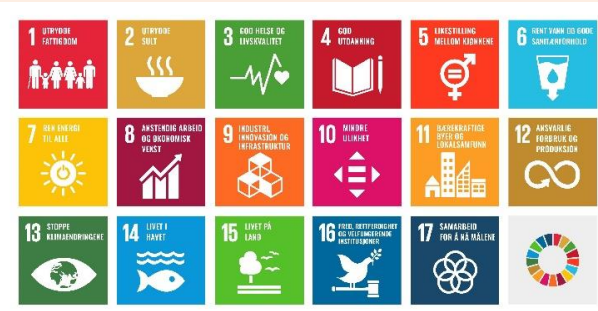
Bærekraftsmålene

FNs mål for bærekraftig utvikling er De forente nasjoners (FN) felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. De består av 17 hovedmål og 169 delmål. Målet er at alle virksomheter, også kirken, skal jobbe med bærekraftsmålene, og innarbeide disse i sitt arbeid.

Bærekraftsmålene gir oss et felles språk med andre samfunnsaktører og en ramme for å skaffe kunnskap om situasjonen og prioriteringer i lokalsamfunnet. Dette kan hjelpe oss til å finne hvor i lokalsamfunnet det er særlig behov for kirkens deltakelse.

Flere menigheter er i gang med dette arbeidet, og Bekkefaret menighet er et godt eksempel. De har innarbeidet bærekraftsmålene i sin strategi, og som en viktig del av alle aktivitetene i menighetslivet.

Bærekraftsmålene har også vært et tema i prestene studieopplegg «Teologi og samfunn.»

Diakonale tiltak

Bredden i diakonale prosjekter i bispedømmet viser at det finnes mye kreativitet og diakonal skaperkraft i menighetene. Den forteller også at menighetene er oppmerksomme på mulighetene for samhandling som finnes med kommuner, næringsliv, organisasjoner og frivillige aktører. 2023 har gitt både nye prosjekter og vekst i tidligere nyskapinger.

Kirke-helse-prosjekter

Gjennom prosjektet «Tid som gave» ønsker **Domkirken og St. Petri** menighet å bidra til økt livskvalitet for mennesker i den siste delen av livet. Målgruppen for prosjektet er palliative pasienter som bor hjemme og deres pårørende. Menigheten har etablert et tilbud der frivillige supplerer offentlig omsorg og avlaster pårørende. I 2023 har sju personer avlastet pårørende ved å sitte nattevakt eller perioder i løpet av dagen.

Sorgarbeid

I bispedømmet finnes det et «Sorgstøttenettverk» som skal forebygge kompliserte sorglidelser og gi en stemme til etterlatte som har opplevd tap ved død. Alle deltakere i nettverket inviteres til samlinger to ganger i året.

De som er med i nettverket er prester/psykologer ved SUS, LEVE, Landsforeningen uventet barnedød (LUB), Pårørendesenteret, Et-barn-for-lite, Diakoner fra Karmøy; Stavanger, Sandnes og Haugalandet, Virke gravferd og Kreftforeningen. Dette året ble Karmøy og Haugaland prostier med i nettverket. «Sorgstøttenettverket» skal løfte frem sorg som fagfelt og gi økt kunnskap og bevissthet om konsekvenser av tap ved død. Dette gjøres gjennom interessepolitisk arbeid, gjennomføring av seminarer og workshops, ved å skape samarbeid mellom forskjellige aktører i sorgfeltet, og være en ressurs for media. Samarbeidet gjør at de ulike

organisasjonene holder god kontakt og kan styrke hverandres tilbud.

På **Karmøy** har det vært en satsing på sorgstøttegrupper for barn og unge. Prostidiakonen har innledet et godt og fruktbart samarbeid med skolehelsetjenesten om sorgstøttegrupper for barn og unge, inkludert videreutdanning til dette. Arbeidet har blitt veldig godt tatt imot både av kommuneledelse og i de familiene som har benyttet seg av tilbudet.

Mange barn opplever å være pårørende i løpet av sin oppvekst. Når noe skjer med foreldre eller søsken påvirkes barnas hverdag. **Riska menighet** ble rammet av flere ulykker i 2023 hvor ungdom ble pårørende. I løpet av høsten startet menigheten opp en sorggruppe for ungdom med tre deltakere.

Samarbeid kirke – kommune

«Kirkens ungdomskontakt» er en nyopprettet 100% stilling fra 2023 i Den norske kirkes menigheter i **Sola**. Den ble mulig å etablere etter ekstra bevilgning fra Sola kommune. Sola kirkelige fellesråd hadde hatt denne stillingen på ønskelisten i 10 år. *Kirkens ungdomskontakt er en utadrettet og oppsøkende ungdomsarbeider i kommunen på skoler og andre arenaer hvor ungdom samles. Stillingen gir et samtale- og oppfølgingstilbud for ungdom mellom 13-18 år i kommunen. Ved å være synlig på flere arenaer er ungdomskontakten tilgjengelig slik at ungdom kan ta kontakt om de går gjennom utfordringer, og har behov for oppfølging, oppmuntring eller veiledning.*

Stavanger kirkelige fellesråd fikk midler fra Stavanger kommune til en prostidiakon som skal arbeide med flyktninger, bekjempelse av fattigdom og utenforskap. Stillingen skal ha en koordinerende rolle og yte faglig ledelse og bidra til samarbeid.

Kirken og skaperverket

Stavanger bispedømme er godt i gang med å utvikle konseptet «Grønt ungdomsarbeid».

Visjonen er: Å gjøre kristent ungdomsarbeid til gode møteplasser hvor ungdommer kan leve ut et grønt skifte.

Grønt ungdomsarbeid kan tilpasses små og store ungdomsarbeid, og bør forankres i ungdomsdemokratiet i kirken. Det vil si at ungdomsrådet i menigheten vedtar å bli grønt ungdomsarbeid og at menighetsrådet blir

Utslipp og miljøbelastning

Det er utarbeidet en regional handlingsplan for å redusere miljøbelastende utslipp. Flere møter er blitt digitale, for å redusere antall reiser med fly. Veiledere om bærekraftig mat og arrangementer er gjort kjent og tas i bruk. De som kan skal benytte tog eller kollektiv transport på arbeidsreiser i Norge. Arbeidet med å redusere utslipp fra reisevirksomhet vil fortsette. Veiledere om valg av bærekraftig mat og arrangementer er gjort kjent og tas i bruk.

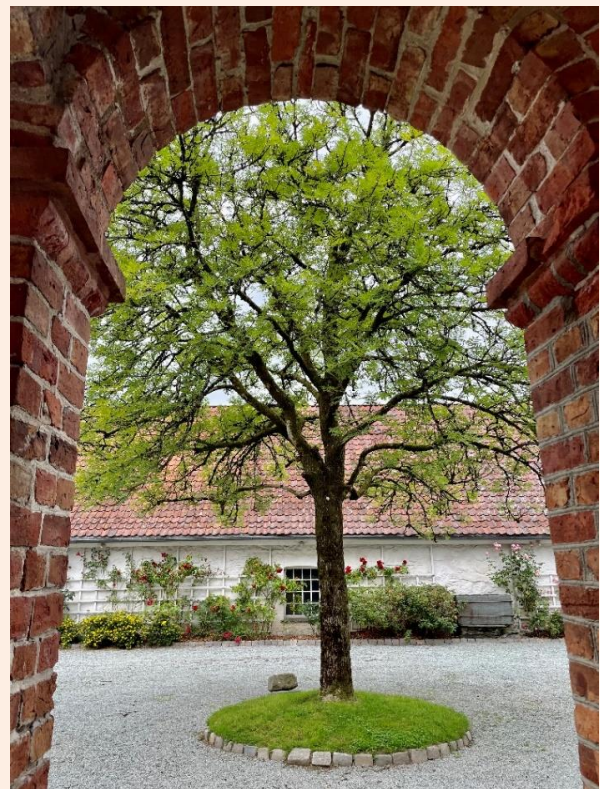
Den mer tradisjonelle basaren i Riska fikk et grønnere uttrykk i 2023. I stedet for åresalg og mange små gevinster ble det invitert til brukmarked siste lørdag i oktober. Drøyt førti personer leverte inn klær og fritidsutstyr som skulle selges, og alt ble sortert og lagt på plass i kirken. Selgerne fikk selv betalt for varene, men en prosentandel gikk til kirken. Samtidig med bruksalget var det kafé, salg av «julegaveposer» (alternativ til innpakkingspapir) av gamle stoffer, lotteri med noen store gevinster og en samling for barna med tryllekunstner «Sindrelo». Mange var innom, og det var god stemning. Det ble et overskudd til menighetsarbeidet på ca. 75 000,-.

informert om vedtaket. Dersom menigheten ikke har ungdomsråd eller utvalg kan dette være en god anledning til å opprette det.

Bogafjell og **Tysvær** er eksempler på menigheter som er med i dette konseptet.

Temaet «Grønt ungdomsarbeid» var også på dagsorden da Stavanger bispedømme arrangerte «Fagdag Ungdom» 22. mars i aulaen på VID Stavanger. Bakgrunnen for temaet var blant annet et globalt ungdommelig klimaopprør i mediebildet, som både engasjerte og motiverte til handling blant den yngre generasjonen.

Samarbeid med skoler og barnehager

Gjennom menighetenes samarbeid med skoler og barnehager får barn og unge årlige møtepunkter med kirken, ofte knyttet til høytidene.

Deltakelsen på skole- og barnehagegudstjenester utgjør en betydelig del av den totale gudstjenestedeltakelsen i bispedømmet.

Kontakten mellom kirke og skole er en viktig del av visitasene, og her hører vi om gode samarbeidsrelasjoner. Skoleledelsen reflekterer i større grad enn tidligere rundt den flerkulturelle skolen og tradisjonens plass, samtidig som de er tydelige på at den kristne tradisjonen er en viktig og naturlig del av skolens virksomhet.

- Det er gledelig at 11 520 barn har deltatt på årets 78 gudstjenester særlig tilrettelagt for barnehagebarn, en økning på over 4 000 barn fra 2022.
- Det var 248 gudstjenester særlig tilrettelagt for skolebarn i fjor, 55 719 deltok. Dette er en god del lavere enn i 2022 da det var færre gudstjenester (234), men flere deltakere (58 385).
- Det har vært en økning i antallet skoler og barnehager som besøker kirken utenom gudstjenestene fra 2022 til 2023.

Fagfornyelsen i skolen gir nye muligheter for samarbeid mellom kirke og skole. Framover blir det særlig viktig å gi ansatte i menighetene kompetanse om overordnet del og nye rammeplaner, slik at de kan trygges i møte med skoleledelse, og gi et ryddig og kvalitetssikret tilbud til skolene.

I anledning Egersund kirkes 400-årsjubileum laget menigheten et dukketeater for barnehager, skoler og andre interesserte. Forestillingen fikk navnet «Ravnekjerkå», etter sagnet om kirken. I etterkant av forestillingen fikk elevene være med på en aktivitetssløype i kirkerommet, med bl.a.

symboljakt og spennende fortellinger på galleriet. Det er laget et eget aktivitetshefte som elevene fikk med seg. F.v.: Siv Grethe Bøhn Pettersen, Ann Jensen og Astri Svanes Haug, som spilte ravnen, musa og katten.

Kirkens globale oppdrag

Samarbeid menighet og misjon

Stavanger bispedømme omtales gjerne som «Misjonsbispedømmet». Det er en rik historie med utsendte misjonærer fra området, og mange menigheter har hatt en tilknytning til en eller flere av misjonærene. De har ofte vært et bindeledd mellom menighet og søsterkirke, og har vært viktige historiefordlere. Flere av misjonærene har returnert til bispedømmet etter endt tjeneste, og bidratt med sitt engasjement som ansatt eller frivillig.

De siste tiårene har det vært en sterkere dreining fra person til organisasjon. Færre misjonærer reiser ut i tjeneste fra Norge, og Den norske kirke har formalisert et misjonssamarbeid med sju samarbeidspartnere i det som heter «Samarbeid menighet og misjon» (SMM).

Misjonsavtaler

Menighetene har blitt oppfordret til å tegne misjonsavtaler med de sju samarbeidspartnerne. Antall misjonsavtaler har de siste årene holdt seg stabile i bispedømmet. Av 90 menigheter er det 85 menigheter som har en misjonsavtale. Det er totalt 117 avtaler i bispedømmet, en liten oppgang fra 2022. Av disse avtalene er 96 avtaler med en SMM-organisasjon. Misjon er på mange måter kirkens DNA, og blir realisert i dette samarbeidet.

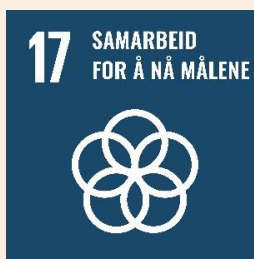
Misjonsavtalene gir en inntekt på nesten 4 millioner kroner. På landsbasis betyr dette at hver menighet i Stavanger gir nesten det tredobbelte av landsgjennomsnittet.

Selv om fokuset har gått fra person til organisasjon, viser det seg at «personlige prosjekter» og formuleringer som «alle midler går uavkortet til» prosjektene skaper større interesse

og utløser mer engasjement og giverglede. Innsamlede midler kommer både organisasjon og søsterkirker til gode, og for den lokale menigheten styrker dette selvforståelse og engasjement.

Under pandemien i 2020 mistet mange organisasjoner sitt inntektsgrunnlag da alt arbeidet måtte legges på is grunnet restriksjoner. Den norske kirke tok da initiativ til å samle inn ekstra midler til organisasjoner og søsterkirker, gjennom aksjonen «Sammen som kirke i hele verden».

Denne aksjonen er videreført i årene etter pandemien, og er koblet til menighetenes misjonsavtaler. Alle menighetene er ikke med på «Sammen»-aksjonen, men den har utviklet mye godt ressursmaterieell som enhver menighet kan benytte seg av til sine aktiviteter.

Vennskapsavtaler

Stavanger bispedømme har en vennskapsavtale med Carlisle bispedømme i England, som strekker seg langt tilbake i tid. I mai 2023 kom en ansatt fra bispedømmekontoret i Carlisle på besøk, og det ble lagt opp til flere møter med menigheter, stab og frivillige. Erfaringen er at vennskapsavtalen og slike besøk er til stor inspirasjon og gir perspektiv. Det arbeides for at flere menigheter skal kunne oppleve slike gjensidige besøk. Konseptet «menighet til menighet-avtale» fra 2016 legger til rette for dette. Ved inngangen til 2023 var det fire slike avtaler, og i løpet av året ble enda menighet med.

HÅP 2024

Utvalget for «Samarbeid Menighet og Misjon i Stavanger» (SMMS) nedsatte i 2023 en arbeidsgruppe for å lage en konferanse i 2024 under temaet «HÅP». Temaet for konferansen ble «Kirke i vår tid – hvordan inkludere migranter i vårt arbeid». Stavanger bispedømmeråd, Det norske misjonsselskap og Misjonsalliansen var medlemmer av ressursgruppen og arrangør på vegne av SMMS.

Kirkens Unge-samarbeidet

I 2018 kom «Kirkens unge» – en strategisk plattform for forpliktende samhandling om Den norske kirkes barne- og ungdomsarbeid». Elleve barne- og ungdomsorganisasjoner stilte seg bak plattformen, der målet er å skape et tettere samarbeid med Den norske kirkes menigheter.

Siden lanseringen har Stavanger bispedømme invitert alle organisasjonene i «Kirkens Unge» til årlige møter. Formålet er å oppdatere hverandre, og også se nærmere på temaer og samarbeidsmuligheter i bispedømmet. Tilbakemeldingene forteller at dette er et ønsket og verdifullt samlingspunkt for alle parter.

I 2023 laget Stavanger bispedømme et hefte som presenterer organisasjonene som er med i «Kirkens unge»-plattformen. I heftet kan menighetene finne nyttig informasjon om organisasjonene, og hva rådgiverne på bispedømmekontoret kan bidra med. Alle menighetene og organisasjonene har fått hvert sitt hefte. Hefte er også tilgjengelig på bispedømmets hjemmeside

Kirkens barn og unge-heftet.

UT-konferansen

UT konferansen arrangeres årlig av Stavanger bispedømmeråd, og er et samlingssted for ungdom, ansatte, frivillige, barne- og ungdomsorganisasjoner og utdanningsinstitusjoner.

UT-konferansen består av to ulike programtilbud: Ungdomstinget og en Fag- og nettverkssamling om ungdomsarbeid. Det var til sammen 52 påmeldte i 2023. De representerte 17 menigheter, 5 organisasjoner, 2 utdanningsinstitusjoner og bispedømmekontoret.

Fra Håpsmessen under UT-konferansen.

UT: Fag- og nettverkssamling

Fag- og nettverkssamlingen på UT var åpen for alle, og inneholdt faglige perspektiver, praktiske tips og erfaringsdeling til inspirasjon for å styrke ungdomsarbeidet.

Fredagen var fokuset rettet mot tiden etter konfirmasjon: *Hvordan kan en arbeide strategisk for å engasjere ungdommer til å bli værende i*

menighetsarbeid etter konfirmasjonstiden? Lørdagen hadde Erik Andreassen en samling basert på sin bok "Kropp. Fortellingen om deg og hva den har med Gud å gjøre". Fag- og nettverkssamlingen ble avsluttet med en «Håpsmesse» i Aksdal kirke, hvor deltakere fra Ungdomstinget og andre aktører deltok. Biskopen var med på flere deler av arrangementet.

Alle deltakerne på fagsamlingen og Ungdomstinget samlet på Stemnestaden leirsted.

UT: Ungdomsting og ungdomsdemokrati

Ungdomstinget er bispedømmets organ for ungdomsdemokrati, altså ungdommens fremste mulighet for innflytelse i bispedømmet. Saker blir behandlet gjennom komitemøter og utarbeidelse av uttalelser, som deretter sendes til biskop, bispedømmeråd, prostene og alle sokn i bispedømmet. Hvert sokn kan sende to delegater i alderen 15-30 år, i tillegg til et ubegrenset antall observatører.

I 2023 behandlet Ungdomstingets 32 delegater sakene «Inkluderingsarbeid i kirken» og «Psykisk helse».

Programmet på Ungdomstinget inneholdt også seminarer om interessante og aktuelle temaer for ungdommer, samtale med biskop Anne Lise Ådnøy, kveldsmøte og ulike sosiale tiltak. Erfaringer viser at resolusjoner og uttalelser lyttes til og tas på alvor, så dette er en reell mulighet for ungdom til å øve innflytelse på kirken.

Ungdomsnettverk – et pilotprosjekt

Flere prostier i Stavanger bispedømme har de siste årene etablert fellessatsinger på ungdomsarbeid. Arbeidet har litt ulik form og skjer i samarbeid med ulike organisasjoner.

Bispedømmerådet har sett med stor interesse på hvordan menigheter og organisasjoner bidrar til fellessatsinger. Både unge og rekruttering er fokusområder for Stavanger bispedømmeråd i 2024 og 2025. Å styrke ledertrening, lederoppfølging og menighetenes ungdomsarbeid vil være i tråd med bispedømmerådets satsinger, og også kunne gi gode synergieffekter.

Høsten 2023 ble det satt av 150.000 kroner til en 20 prosent stilling i et pilotprosjekt i et prosti, over to år. Midlene kom fra Stiftelsen Stavanger bispedømme. Det er et mål at pilotprosjektet kan være med på å gi akselerasjonskraft til ungdomsarbeid i menigheter og prostier.

Sandnes kirkelige fellesråd og Lura menighet ble tildelt midlene til pilotprosjektet. Simon Wallem Dahl har rollen som koordinator for pilotprosjektet. Pilotprosjektet vil handle om:

- Ledertrening i prostiet
- Nettverksbyggende arbeid for ungdomsledere ut over prostigrensene
- Støtte- og pådriverfunksjoner for ungdomsarbeid i menighetene.
- Å knytte prosjektet til den årlige UT-konferansen.

Foto: Marius Vervik

Unge voksne

«En kirke for alle». Det var ett av temaene under Kirkemøtet i 2013. Målet var å rette større fokus på en aldersgruppe som lett kan falle mellom to stoler i en menighet. Flere menigheter i Stavanger bispedømme ønsker å imøtekomme og tilby aktiviteter og tiltak rettet mot unge voksne. Det viktigste kirken kan gjøre inn mot denne målgruppen er å utruste unge voksne til å drive virksomhet for sin egen aldersgruppe, med et godt støtteapparat rundt seg.

På nettsiden Kirke18-30.no står det mer om hvordan Den norske kirke arbeider for å være relevant for denne aldersgruppen.

Kampen menighet har startet et spennende tilbud for studenter og unge voksne i Stavanger-området. – 1840-gudstjenestene skal være en møteplass og åndelig fellesskap, forteller Camilla Mariann Skjældal Cazon. Gudstjenestene finner sted rundt en gang i måneden, og består av en forenklet liturgi med nattverd og en blanding av lovsanger og salmer. Deltakerne møtes først til gratis kveldsmat kl. 18.00, og fortsetter med gudstjeneste, som naturligvis starter kl. 18.40. Etter gudstjenesten inviteres alle som vil til kveldshygge med snacks, spill og quiz.

Fra alterpartiet i Hinna kirke.

Hverdagskirken

En stadig større andel av kirkens møter med mennesker skjer andre steder og tider enn søndag formiddag. I «hverdagskirken» er kirken mer for flere blant annet ved å invitere til middagsfellesskap.

De fleste menigheter legger til rette for åpne møteplasser i hverdagen. Her er tilbud om kirkemiddager, tweensklubber etter skoletid, babysang og småbarnssang, klubber, kor, ungdomsarbeid, eldretreff, turgrupper, arbeid blant unge voksne, migrantarbeid og enda mer.

I hverdagskirken skjer hellige møter, tro blir satt ord på og Bibelen lest for små og store. Det kan også være fint å bruke ledd fra gudstjenesten på Supertirsdag, dåpsskole eller Etter skoletid – tenne lys, ha nattverd og lovsangsliturgi – og gjerne kalle det hverdagsmesse eller minigudstjeneste.

Vikar for prosten i Tungenes skriver: «Forkynn evangeliet, om nødvendig med ord» skal Frans av Assisi ha sagt. Jeg tror det er tid for å endre setningen til: «Forkynn evangeliet, nå er det nødvendig med ord». Vår samtid mangler ikke medmenneskelighet. Vi mangler mest av alt, tror jeg, hjelp til livstolkning. Hvis folk opplever godhet er det ingen automatikk i at de oppfatter dette som kristen godhet. Å forkynne evangeliet i vår tid handler om å si noe om hvem Kristus er. Da må vi være der folk er, og snakke det språket de gjør. Jeg tror vi lenge har tenkt at målet med aktivitetene menigheten driver er å invitere folk til å komme på gudstjenesten søndag kl. 11. Jeg tror ikke dette er realistisk, og jeg tror ikke nødvendigvis det trenger å være målet heller. Vi må bringe evangeliet dit hvor folk er, og det må forkynnes, også med ord. Jeg ser derfor et behov for økt satsning på de tiltakene som treffer folk i deres hverdag. Kirkemiddager og «Messy church» er gode eksempler på dette.»

«Hillevågsmiddag» er et åpent lavterskeltilbud for alle generasjoner. Navnet «Hillevågsmiddag» har sin bakgrunn i «Hillevågsskjeva», som er et kjent uttrykk fra tidligere tider for en tykk og mettende brødskeive i arbeiderstrøket Hillevåg. Hillevågsmiddag blir arrangert en onsdag i måneden kl. 16-18. Tidspunktet for selve arrangementet ble valgt slik at folk kan komme rett fra jobb, skole og etter henting av barn i barnehage. Programmet består av middag og dessert, aktiviteter og samling i kirkerommet. På Hillevågsmiddagen deltar barnefamilier, voksne og eldre fra både Norge og Ukraina. Vanligvis kommer det 80-100 personer hver gang.

Hillevågsmiddagen har blitt populær.

Hyggelig rundt middagsbordet!

Kristne migranter og møteplasser for flyktninger

Kristne migranter kommer til Stavanger bispedømme fra hele verden. Siden februar 2022 har mange av dem kommet fra Ukraina. På mange ulike måter har menighetene åpnet opp, ønsket velkommen og inkludert.

Kan en ukrainsk flyktning fungere som en brobygger til det norske samfunnet og menighetene for nylig ankomne flyktninger? **Stavanger** kirkelige fellesråd ønsker å teste ut en modell ved å ansette en ukrainsk flyktning som snakker norsk etter 1,5 år, som «erfaringskonsulent». I et samarbeid med prostidiakonen vil målet være å bidra til at flyktningene får hjelp til å bli inkludert i de lokale menighetene og delta i frivillig arbeid. Bruken av erfaringskonsulent er nyskapende også i kirkesammenheng, og kan være en ny måte å drive diakoni på.

Orre kyrkjelyd har siden mars 2022 invitert og fraktet ukrainere til og fra Nærland mottak til gudstjenestene i Orre kyrkje. Det varierer hvor mange som deltar, rundt 20-30 ukrainere i høytidene, og mellom 5-15 på vanlige gudstjenester. – Ukrainerne vi har fått møte og bli kjent med viser stor takknemlighet for å kunne være med på gudstjenesten i en krevende tilværelse med få tilbud, forteller de ansatte. – Vi er glade for at kirken kan vise samfunnsengasjement og være et sted som inkluderer, tar imot, viser omsorg, håp og peker på Gud i omstendigheter som virker ubeskrivelige, og forbi vår fatteevne.

«Kirkegjengerne og andre i Orre snakker svært varmt om tiltaket. Dette kan videre bidra til å vise lokalsamfunnet at kirken også er en institusjon som tar samfunnsansvar.»

Gudstjeneste med nordmenn og ukrainere i Orre kyrkje.

Arbeid for mennesker med psykisk utviklingshemming

Fra Veavågen kirke.

HEL-arbeidet er viktig for hele kirkens virksomhet. Gode og sterke møter mellom mennesker avspeiler hele den menneskelige mangfoldighet og viser i praksis at vi er lemmer på samme legeme. Høyt elsket og verdsatt som den man er.

Det har vært mange gode møtepunkt i inkluderingsarbeidet også i 2023. Kombinasjonen mellom tilrettelagte tiltak på tvers av menighetsgrenser og deltakelse i menighetsliv ellers, forsterker hverandre og åpner opp for at flere kan delta på ulike menighetsarenaer.

Av tilrettelagte tiltak på **Haugalandet** er det flere lørdagskafeer og klubber, seniortreff, speiderarbeid, kor for unge voksne og weekendturer. Felles oppstartfest og juletreff for hele regionen er også fellesskapsbyggende for deltakere og ledere.

Arbeid for og med unge/unge voksne som har en utviklingshemming, har vært prioritert i regionen. Et viktig uttrykk for dette er HEL-koret på Karmøy.

Alle klubbene i **Sørfylket** er også i god gang etter pandemien. De melder om godt oppmøte og god stemning.

Den store begivenheten i året som gikk var turen til Lundheim, helgen 9.-11. juni. 13 deltakere fra Nordfylket og 18 deltakere fra Sørfylket foruten ledsagere og en god kontingent ledere satte seg stevne der. Vi opplevde gode dager og godt fellesskap, med aktiviteter ute og inne. For mange ble høydepunktet besøk av selveste Kjell Elvis.

Besøk av Kjell Elvis ble en suksess på Lundheim.

– HEL-kor **Karmøy** har hatt full aktivitet i 2023. Koret har ca. 25 medlemmer, og det har blitt gjennomført 14 øvelser. I tillegg til dette har året bydd på varierte opplevelser. Et av høydepunktene var dagstur til Tau med buss, der vi sang på Rockesokk-konsert i Tau kirke. Kor-lørdag med besøk av Hanne Sveum Holm/Tale Bustehale var også en kjekk dag fylt med dans, sang, aktiviteter og god mat. Som sommeravslutning arrangerte vi vår egen vernissage, hvor vi presenterte våre lokale kirker på fine plakater vi hadde laget sammen. Juleavslutningen var privatvisning på Journey to Bethlehem på Karmøy kino, forteller prostidiakon Janne Kristine Eng.

HEL-kor Karmøy sang på konsert i Tau-kirken.

Frivillighet

Menighetene er helt avhengige av den frivillige innsatsen for å kunne gjennomføre sine aktiviteter. Samtidig er frivilligheten i seg selv en grunnleggende del av det å være kirke, som enkeltindivid og som et kristent fellesskap.

Frivillige i diakonalt arbeid har gått opp med 14 prosent det siste året og er på 2020 nivå. Noe av grunnen til dette kan være at mange menigheter er engasjert i arbeidet med å inkludere ukrainere i menighetene. Dette er samme tendens som i 2015, da Norge tok imot Syriske flyktninger.

Samlinger for opplæring av frivillige har også gått opp det siste året og kan ha sammenheng med økningen innenfor det diakonale arbeidet. Frivilligheten rundt gudstjenesten har gått opp med 12.5 prosent, som kan bety at mange frivillige er tilbake til tjenesteoppgaver rundt planlegging og gjennomføring av gudstjenestene.

Nordisk frivillighet

I perioden 2022-2023 har Menighetspleien i Danmark gjennomført prosjektet «Nordiske frivillige». Her har aktive frivillige i kirker og tilknyttede organisasjoner i Danmark, Norge og Sverige arbeidet med å utvikle og tenke videre rundt kirkens bidrag til nordisk samhörighet. Fra Norge har det vært med frivillige fra Nidaros og Nord-Hålogaland bispedømme, ti frivillige fra Gand menighet og rådgiver fra Stavanger bispedømmekontor.

Gand menighet skal arbeide med resultatene av undersøkelsen våren 2024 og arrangere en frivillighetskonferanse høsten 2024.

Noen av resultatene fra undersøkelsen:

- det er viktig for de frivillige å oppleve et verdifellesskap i kristendom, humanisme eller kulturell mangfoldighet
- å oppleve fellesskap og samhörighet med andre

- å bidra med egne ressurser og kompetanse
- å skape resultater
- å motta anerkjennelse både fra hverandre og fra ansatte,
- å ha klare rammer og samtidig ha høy grad av innflytelse og selvledelse.
- De unge er opptatt av konkrete aktiviteter og fellesskap med andre unge
- De eldre er mer opptatt av saken og kirken

Vi kan anta at frivillige i Stavanger bispedømme ikke skiller seg særlig ut fra frivillige i resten av Norden. Derfor vil det være nyttig å ta med innsiktene fra prosjektet inn i menighetenes frivillighetsarbeid.

I **Ålgård** menighet har en sektorinndeling av frivilligheten gitt nye mulighetsrom. Frivillige tar ansvar, blomstrer og bruker av seg selv i tjeneste for medmennesker. Dette arbeidet gir kirken troverdighet i lokalsamfunnet. Da biskop Anne Lise Ådnøy møtte kommuneledelsen under visitasen i 2023, ble det sagt at «Ålgård menighet er episenteret for frivillighet i kommunen». Menigheten fikk også kommunens Frivillighetspris året før. Over 230 frivillige barn, unge og voksne har en tjeneste i ulike deler av menighetsarbeidet.

Under visitasen i 2023 besøkte biskopen menighetens Tweens-klubb, «Fin fredag», som samler 150-300 tweens. Klubben er drevet av rundt 20 frivillige ledere.

Biskop Anne Lise Ådnøy og leder i Fin Fredag, Andreas Eidsaa jr.

Kommunikasjon og samfunnskontakt

Kommunikasjon er på mange måter kirkenes ryggmargsrefleks. Misjonsbefalingen viser oss retningen budskapet skal ha, og «alle folkeslag» viser bredden.

De 90 menighetene i Stavanger bispedømme bringer godt nytt i mange kanaler, og er opptatt av å være til stede for medlemmene. Utfordringen er å kommunisere slik at budskapet treffer, både i kanalvalg, språk og innhold. Kompetanse og kapasitet er nøklene som stadig kan videreutvikles, og som de siste årene også har blitt styrket i flere menigheter.

I medlemsundersøkelsen svarer et stort flertall at de er glade for at kirken er der når folk trenger den. Kirkens rolle i kriser, beredskapsarbeidet og menighetenes diakonale tilbud var også tema da bispedømmerådets leder, nestleder, en diakon og biskopen møtte Rogalandsbenken på Stortinget i januar 2023. Engasjerte politikere ga gode tilbakemeldinger og var med i en samtale rundt hvilke vilkår som trengs for å opprettholde folkekirken.

Menighetenes kommunikasjon med medlemmene

Over 40 prosent av medlemmene oppgir at de har mottatt menighetsblad i 2023. Det betyr at de nær 40 ulike menighetsbladene i bispedømmet er den kommunikasjonskanalen som når ut til flest. Bladene er gode på å fortelle historier om folk og viser at kirken bryr seg om både medlemmer og nærmiljø.

Mange menigheter er også flinke til å fortelle om kirkelivet på sosiale medier, og har lært av erfaringene fra pandemien. Men medlemsundersøkelsen viser at folk i hovedsak googler når de lurar på noe som har med kirken å

gjøre. Det forteller oss at sosiale medier ikke er nok alene, gode nettsider bør være grunnmuren i kirkens digitale kommunikasjon.

Det er også en mulighet for at kirkeansatte og frivillige overvurderer betydningen av sosiale medier når det gjelder å nå ut til medlemmene. Kun 15 prosent av medlemmene får informasjon fra kirken i sosiale medier. Her er det konserter og kulturarrangement, samt invitasjon til andre typer arrangement som når ut. De fleste menighetene har en vei å gå når det gjelder å finne innholdet som treffer mottakeren på sosiale medier. Vi er ofte opptatt av å *informere*, mens det er innlegg som *inspirerer* som engasjerer folk.

Så viser fjoråret oss at digital kommunikasjon ikke er eneste farbare vei: Da Haugesund kirkelige fellesråd sendte ut postkort med invitasjon til julaftensgudstjeneste og juletreffest, kom merkbart flere til gudstjeneste. Fra juletreffesten ble det meldt om mer enn dobling av antall fremmøtte.

Kirken i media

Saker som involverer kirken i Rogaland, førte til nær 2500 store og små artikler i fjor. Likevel kan menighetene synes det er vanskelig å nå ut med sine arrangement og tilbud gjennom media. En gjennomgang av artiklene fra 2023 viser at saker om folk, gladnyheter og ekstraordinære hendelser får spalteplass, men også saker med negative vinklinger.

Flere melder at de gjerne skulle hatt oppskriften på hvordan man når gjennom med tips til avisene. En hjelp kan være at også her gjelder tanken om inspirasjon framfor informasjon.

Media vet at kirken angår mange, og dermed deres lesere. Mange lokalaviser følger kirken tett, både i gode og krevende dager.

400-årsjubileet for kirken i **Egersund** ble godt dekket i Dalane Tidende, og Strandbuen hadde stor artikkel fra konfirmantleiren **CampRyfylke**.

Jærbladet har vært opptatt av nye **Klepp** kirke og **Finnøyposten** har god dekning av menighetslivet. **Sandnesposten** skrev blant annet om fellesgudstjenesten på **Ruten** både før og etter arrangementet.

Solabladet og **Randberg24** har jevnlig kirkestoff, og **Haugesunds Avis** skriver både om kafé i **Vea** kirke og solceller på **Udlands** kirketak. **Stavanger Aftenblad** hadde 378 artikler om kirken, og ligger dermed på topp av lista over mediene som skriver om kirken i Rogaland. **Vårt Land** hadde 209 artikler fra Stavanger bispedømme og **Bygdebladet** imponerende 172 saker.

Kirkevalget fikk noe oppmerksomhet i media, men generelt har det vært vanskelig for både menigheter og bispedømmet å formidle gode valg-historier. Et komplekst valg-system og et tema som kun engasjerer de mest aktive kirkegjengerne har ikke skapt stor interesse.

Noen fine historier i lokalavisene om folk som stiller til menighetsrådsvalg, og en dobbeltside i **Aftenbladet** om de ulike listene til bispedømmerådsvalget er noen av unntakene. Ellers har undersøkelser vist at folk flest visste godt om valget, men det førte likevel ikke til at de stemte.

8. mars inviterte biskopen til nettverkssamling for kvinner i prestatjeneste. Temaet var «Kvinner stemme i det offentlige rom». – Hvorfor svarer kvinner oftere nei til å snakke med media? spurte journalist **Camilla Bjørheim** i **Aftenbladet**, og viste til at norske medier kun har 33 prosent andel kvinnelige kilder. – En viktig ting vi alle kan gjøre er å heie kvinner fram og skape gode samtalerom. Vi kan hjelpe de unge kvinnene i ungdomsklubben til å holde andakt og stå fram, oppfordret teolog **Åste Dokka**.

Påsken 2023 viste soknepresten i **Bogafjell** at det er mulig å nå gjennom med kirkens kjernebudskap i nasjonale medier: Den kreative gjenskapelsen av *Da Vincis «Nattverden»* sammen med medarbeidere og biskopen ble blant annet sak på **TV2.no**, med temaet «Hvor er Jesus i påsken?» Foto: **Tore Myrstad**

Rekruttering

Rekruttering er en av de viktigste oppgavene kirken står overfor i årene framover. Bispedømmet har tradisjonelt sett hatt stort tilfang av søknader til ulike stillinger, men begynner nå å merke at det blir mer og mer krevende å få tak i kvalifiserte medarbeidere.

Deltagelse på utdanningsmessene er en unik mulighet til å presentere kirken som en attraktiv arbeidsplass og fortelle om mangfoldet av stillinger som finnes i kirken. Den norske kirke hadde stand på Yrkesmessen Stavanger Forum 18.-19. januar og Yrkesmessen Steinsvik arena 19.-20. september i Tysvær kommune. Et godt samarbeid mellom bispedømmet og **Stavanger** og **Tysvær** kirkelige fellesråd bidro til at ulike kirkelige stillinger var representert med ansatte på standen. Det ble gode samtaler med ca. 300 ungdommer om tro, livssyn, verdier og yrkesvalg. Mange ungdommer var overrasket over at det var så mange forskjellige yrker og muligheter i kirken.

I **Haugaland** prosti ble prosjektet «Ung stab» videreført, med to 18-åringere i deltidsstillinger innen trosopplæring og gudstjenestearbeid. I tillegg har det vært rekruttert flere ungdommer som kirketjenere, og det rapporteres om ungdommer som har hatt arbeidsuker eller praksis i kirken.

Kopervik menighet har en ordning med lærlinger. – Vi har sju 10. klassinger ansatt i tweensklubben dette skoleåret. En av dem har ansvar for to barn med ekstra behov. I tillegg er det en 10. klassing som følger en konfirmant med psykisk funksjonshemming. Alle er kjempeflinke! forteller kateket Solveig Leikvoll.

Diakonistillinger

Det er til vanlig tre til fem søkere til utlyste diakonstillinger i bispedømmet. Ikke alle som blir ansatt har fullført utdanning, men det legges godt til rette for at diakonarbeidere kan utdannes og vigsles til diakon. I 2023 er det ti diakonimedarbeidere som tar diakonutdanning. Det har vært tre diakonvigslinger i bispedømmet dette året. Det er nå 52 diakoner og diakonarbeidere i Stavanger bispedømme, et historisk høyt tall. Det gir 78 av menighetene faglig, diakonal betjening, og er en økning fra 73 menigheter i 2022.

«Ungdomsdiakoni» har vært en del av diakonien lenge, og har hatt en betegnelse de siste 30 årene. Dette er et voksende felt i diakonien som rekrutterer til stadig flere stillinger i menighetene og de kristne organisasjonene. Stavanger bispedømme samler alle diakoner som arbeider innenfor barn/ungdom to ganger i året for å lære av hverandre. Aktuelle temaer har vært: *Hva er dagens utfordringer? Generasjon prestasjon. Opplevelsen av ensomhet. Utfordringer knyttet til psykisk helse. Utfordringer for de som faller utenfor kunnskapsfunnet. Fattigdom. Lavt selvbilde. Selvskading.*

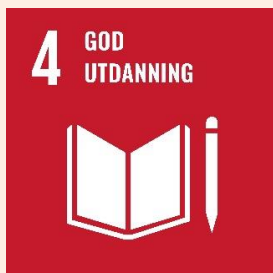
Diakonirådgiver Asbjørn Finnbakk sammen med (f.v.) Katrine Immerstein Gilje, Line B. Johnsen, Siri Jorunn Johannessen, Oddbjørg H. Øygarden og Lisbeth Skilhagen Haaheim, som alle arbeider spesielt med ungdomsdiakoni.

Kateketstillinger

De ti siste årene har det vært et stabilt antall vigslede kateketer i bispedømmet, med 17-18 i gruppa. Flere har stått lenge i tjenesten og trives godt der de er. Også de som har blitt vigslat de senere årene har vært stabile i sine stillinger. Dette sier noe om at tjenesten oppleves interessant og meningsfull.

Det har ikke vært mange kateketvigslinger de siste årene. Et snitt på en vigsling i året har likevel bidratt til å holde antallet oppe. De to siste årene har flere kateketer gått over i andre kirkelige stillinger, uten at nye ble vigslat. Tallet har likevel holdt seg stabilt, da kateketer som var i andre stillinger har kommet tilbake i kateketstilling.

I 2023 var det fire personer under utdanning til kateket, og håpet er at de fullfører utdanningen og blir vigslat. Likevel er det bekymringsfullt at mange opplever at veien til å bli kateket er for kronglete og lang.

Bispedømmet har en årlig samling for vigslede kateketer. Der tas det opp temaer for å styrke identiteten og fellesskapet. Biskopen er med på samlingen både som lytter og bidragsyter.

Det er tydelig at identitet er en viktig faktor for å stå lenge i stillingen, og at høy kompetanse bidrar til stabilitet og utholdenhet i tjenesten.

Undervisningsfeltet har mange medarbeidere som har ansvar for blant annet trosopplæring, kirke-skole/barnehage samarbeid, voksenundervisning og ungdomsarbeid. Alle menigheter har fått midler til trosopplæring, og

har en ansvarlig for trosopplæringstiltakene, rapportering, planarbeid og oppfølging av frivillige.

Det var populært å prøve alba og stola på UT-konferansen sin «fotobooth».

Kirkemusikerstillinger

Det har i flere år vært jobbet med å øke antallet studenter som søker på kirkemusikkutdanning. Siden opptaket til studiet skjer gjennom opptaksprøve hvor ferdigheter på instrumentet og i musikkteori vektlegges, har det vært viktig å gi barn og unge undervisning på orgel. Det arbeides med å skape interesse for og kunnskap om instrumentet, og hvilke muligheter det å kunne spille orgel kan gi. Dette skjer gjennom skolebesøk, produksjon i Den kulturelle skolesekken og at kirkemusikerne presenterer orgelet for barn og unge som er på tiltak i menighetene.

Mange av kirkemusikerne har elever, noen gjennom kulturskolen, andre som del av stillingen. Mange av dem melder at det er utfordrende å få plass til å undervise som en del av stillingen. En annen utfordring er antall plasser som tilbys på orgel i kulturskolen. I Stavanger har det en stund vært venteliste for undervisning på orgel, men siden det ikke er blitt ledige plasser har disse valgt andre instrument.

Det er mange kirkemusikere med kantorkompetanse, men det er også flere som ikke har det. Noen av disse har ønske om videreutdanning. Det jobbes med å tilrettelegge for videreutdanning ved siden av jobb, men det har vist seg å ikke være så lett å få til for alle. Det

hjelper at kirkemusikkutdanningen ved UiS er på plass igjen. De er innstilt på å tilrettelegge for fleksible ordninger for de som ønsker å ta enkeltfag og etter hvert få en godkjent kantorkompetanse.

Det var stor stas å oppleve Magnus Hoel Lende midt i **Stavanger** symfoniorkester under fremførelsen av Messias i Stavanger konserthus før jul. Magnus begynte tidlig å spille piano og ble med i guttekoret i Stavanger domkirke. Da han var 11 år begynte han som orgelelev hos en av kantorene i Stavanger, Ghislain Gourvenec. Nå er han elev ved Stavanger katedralskole, MDD med orgel som hovedinstrument. Magnus er også med i talentprogrammet Unge talenter i Bjergsted. Neste år venter orgelstudier, forhåpentligvis i Tyskland. Det har vært flott å følge Magnus og oppleve utviklingen fra han var liten gutt i guttekoret og orgelelev til nå, som en dyktig musiker som utfolder seg som del av et stort orkester.

Prestestillinger

Det har vært en nedgang i antall søkere per prestestilling de siste årene. I 2018 var det i

gjennomsnitt 5,4 søkere per stilling. Fra 2020 stabiliserte tallet seg på rundt 3, men i 2023 var det sunket til i gjennomsnitt 2,75 søkere per stilling. De siste årene har det også vært vakanser og utlysning i flere omganger, noe som ikke har vært vanlig i Stavanger bispedømme tidligere. I 2023 ble tre prester vigslet til prestetjeneste.

Prest under utdanning

Kirkemøtet opprettet i 2022 ordningen «Prest under utdanning» som en mulighet for å få rekruttert flere til prestestillinger. De siste årene har flere utdannet seg til prest i voksen alder, og mange har arbeidet i andre kirkelige stillinger eller har annen utdanning.

I 2023 tilsatte Stavanger bispedømme for første gang en «Prest under utdanning», etter andre gangs utlysning av stillingen som sokneprest i **Ryfylke** med tjeneste i **Suldal** og **Sand**. Studenten/presten arbeider 60 % som prest og har 40 % tid avsatt til studie.

Rolf Henrik Øye er første PUU-prest i vårt bispedømme. Etter fullført studie blir han fast sokneprest. Vinn-vinn situasjon for både Rolf Henrik og Stavanger bispedømme!

Veien til vigsling

Stavanger, Agder og Bjørgvin bispedømmer samarbeider om VTV – Veien til vigsling.

Våren 2023 gjennomførte og bestod fire kandidater stiftspraksis. I fjor var det Bjørgvins tur til å arrangere VTV-samlinger (VTV 1 og 2). Som vanlig i uke 25, og denne gangen på Frekhaug Folkehøgskole nord for Bergen.

Til sammen 51 kandidater, derav 12 tilknyttet Stavanger bispedømme, møtte biskop i personlig samtale og i foredrag. I tillegg fikk de møte medarbeidere og staber i Bjørgvin bispedømme både på kursstedet og i Åsane kirke.

Forum for teologistudenter på VID

Under lunsjen på VID omtrent en gang i måneden samles teologistudenter ved VID til Forum. I 2023 hadde vi sju slike samlinger der bispedømmet er med å arrangere og stiller med en enkel lunsj. Jevnt over møter det 15-20 studenter på disse samlingene.

Samlingene hadde innlegg og temaer som følger: Eivind Kråvik om «Økoteologi fra handling til teori», Olav Fykse Tveit om «Økumenikk», Øyvind Tjelle om «En kirke for alle?», Hans Austnaberg, «Skråblikk på 15 års praktikum i Stavanger», Tomas Mjelde Røsbak om «Unge voksne som forsvinner fra kirka» og Per Sigve Særheim om «Trosforsvar»

Andreas Lunde ble vigslat til prest i Torvastad kirke januar 2023.

Hver gang en prest, kateket, kantor eller diakon blir vigslat skapes en sterk identitet til egen rolle og tjeneste. Biskopen møter kandidaten både gjennom VTV og i vigslings samtalen, og får et innblikk i hva som driver den enkelte og hva de ønsker for sin tjeneste. Vigslingsdagen gir et ekstra løft der mange rundt den nyvigslede er med og ber, bekrefter og feirer.

Visitaseene gir biskop og bispedømmeadministrasjon viktig kunnskap om lokalt arbeid, både det som fungerer godt og det som er mer krevende. Menighetene leverer innholdsrike forhåndsmeldinger om menigheten og konteksten, og lager godt forberedte program for visitasene.

Enkeltsamtalene med de ansatte gir en dypere forståelse av lokalmenigheten, og bidrar til at den enkelte medarbeider kan se seg selv som en viktig aktør i et større kirkebilde. Møtene med menighetsråd og fellesråd gir også gode fortellinger om hva som er viktig og hvor skoen trykker i den enkelte menighet.

Innblikk i menighetens trosopplæring, diakoni, gudstjenesteliv og kulturarbeid forteller mye om hvem menigheten er og hvordan det arbeides med menighetslivet. Her ser vi hvordan menigheten både når ut til mindre grupper og en større bredde av befolkningen. På visitasene blir det viktig å samtale om hvordan menigheten arbeider for å nå ut både i bredden og i dybden, og hvilke strategier de har for å imøtekomme dette.

Under visitasene er det unike muligheter til å møte menighetenes samarbeidspartnere og viktige aktører i lokalmiljøene. Møtene med skoleledelse og besøk i skoler og barnehager er sentrale for å trygge og styrke samarbeidet. Besøk i lokale bedrifter gir også et viktig innblikk, og er med på å styrke samfunnskontakten. Samtalene med kommuneledelse og møte med helseinstitusjoner er også sentrale poster på programmet.

I 2023 var det visitas i Norheim, Sokndal, Utsira, Rossabø, Randaberg, Grødem, Gjesdal, Ålgård, Riska, Høle og Tjensvoll menigheter.

Biskopen møtte elever fra Sokndal skole under visitasene. Elevene hadde gode spørsmål og det ble en interessant samtale med biskopen om tro og etiske tema.

Biskopen fikk et inspirerende møte med Oilers og deres kjerneverdier under visitasene i Tjensvoll menighet. F.v.: Anne Lise Ådnøy og Kjetil Garvik.

Randaberg og Grødem: Ordfører Jarle Bø, elgen Helge og biskop Anne Lise Ådnøy etter gudstjenesten.

Gjesdal og Ålgård: Womanhood i Oltedal kirke er samlinger som åpner kirkebygget for flere.

Rossabø: Kvelden med ungdomslederne i nyoppussede Siloen ble et høydepunkt.

Riska og Høle: I nydelig vær gikk turen opp til Lifjell sammen med en flott gjeng «unge eldre».

Biskop og prost Ove Sjursen hadde det hyggelig på KnøtteKRIK i Norheim kirke.

Styring og kontroll i virksomheten

HR-samarbeid og arbeidsmiljø

Kirkemøtet gjorde i 2023 vedtak om at både kirkelige fellesråd og bispedømmeråd/biskop skal være arbeidsgivere i Den norske kirke fremover. Samarbeid mellom arbeidsgiverne blir en viktig del av organisasjonsutviklingen av Den norske kirke. HR-arbeidet er et område med stort potensiale for samarbeid og fellesløsninger mellom arbeidsgiverne i bispedømmet.

En overordnet målsetting er at det i menighetene skal være mest mulig kompetente medarbeidere til å iverksette og gjennomføre menighetsrådenes planer og strategier.

HR-arbeidet bidrar til at det rekrutteres medarbeidere til stillinger i menighetene, at alle medarbeiderne i menighetene opplever et godt arbeidsmiljø og at de har kompetanse til å utføre sitt arbeid i menigheten.

I Stavanger bispedømme ble det i 2023 etablert et HR-samarbeid mellom Stavanger bispedømmeråd og de kirkelige fellesrådene i Stavanger bispedømme. En styringsgruppe identifiserer samarbeidsområdet og legger til rette for samarbeid, blant annet innen HMS-arbeidet, rekruttering og kompetanseutvikling.

Trygge rom - om LHBT+

I 2023 ble kurset «Trygge rom - om LHBT+» gjennomført i felles samlinger for ansatte i bispedømmeråd og kirkelige fellesråd, i hvert prosti. På kurssamlingene fikk deltakerne gjennom undervisning og samtaler økt kunnskap og forståelse av LHBT-personers identitet, situasjon og kontekst. Kurset hadde som mål at ansatte skal møte medlemmer, kollegaer og andre aktører på en respektfull og god måte.

Likestilling

Bispedømmerådet har en likestillingsplan som setter opp en rekke konkrete tiltak. Et av målene er å øke andelen kvinner i presteskaper. I alle prostier med færre enn 40 prosent kvinner blir ledige stillinger lyst ut med en oppfordring til kvinner om å søke.

Andelen kvinner i presteskaper har de siste årene ligget på rundt 30 prosent. Andelen kvinner i lederposisjon, både i presteskaper og i administrasjonen, ligger også på rundt 30 prosent. Det er en jevn stigning i antallet kvinner som søker på prestestillinger i Stavanger bispedømme. I 2021 var 29 prosent av søkerne kvinner, i 2022 var det 38 prosent og i 2023 var andelen økt til 45 prosent. Når det gjelder tilsetninger var det 50 prosent kvinner som ble tilsatt i faste prestestillinger i 2023.

Stavanger biskop arrangerer årlig en samling for kvinner i prestetjeneste. Samlingen er også åpen for kvinnelige studenter, teologer, pensjonister og prester fra andre kirkesamfunn. Det er god oppslutning om arrangementet og det oppleves meningsfullt å møtes, og å belyse kvinners bidrag og utfordringer i prestetjenesten i vårt bispedømme. I 2023 hadde samlingen rekordstor oppslutning.

Viktige prosesser

Kirka vår

I 2023 ble verktøyet «Kirka vår – samlet plan for arbeidet i soknet» lansert og tatt i bruk i Stavanger bispedømme. Verktøyet skal hjelpe menighetene til å arbeide systematisk og strategisk med virksomheten, og samle alle aktivitetene i en felles plan. Det handler om å:

- SE menigheten og lokalsamfunnet
- VURDERE – hvordan skal vi videreutvikle arbeidet vårt?
- HANDLE – planlegge og gjennomføre menighetens aktiviteter

En arbeidsgruppe ble nedsatt for å gjennomføre kursing og innføring av «Kirka vår» i bispedømmet. Det ble først gjennomført kurs for proster og kirkeverger, og så for daglige ledere og sokneprester i henholdsvis Sørfylket og Nordfylket. Tungenes, Ytre Stavanger og Domprostiet arrangerte egne kurs for ansatte. I forbindelse med Visitasen i Tjensvoll menighet i november ble «Kirka vår» tatt i bruk da forhåndsmeldingen skulle skrives. Dette ble gjort til et pilotprosjekt for fremtidige visitaser.

Arbeidsgruppe som har jobbet fram «Kirka vår» i Stavanger bispedømme.

Kirkevalget

Kirkevalget ga menighetene hundrevis av nye ledere, og bispedømmet fikk et nytt råd. Åtte av ti visste at det var kirkevalg, men bare 9 prosent deltok. Å få opp interessen blant medlemmene for hvem som styrer landets største medlemsorganisasjon, er en jobb som bør starte i god tid før neste kirkevalg, gjerne allerede, med å fortelle om menighetsrådets arbeid i menighetsblad og på nettsider. Konfirmantene har stemmerett, og kan bli involvert i både valget og andre mulighetene de har for å la sin stemme høres om hvordan menigheten deres skal utvikles.

Stavanger bispedømmeråd 2024-2027

Øverst: Helene Brevik Hellerdal, Brit Nelly Ness Tveit, Therese Egebakken, Magne Hersvik, Dorrit Vignes. Nederst f.v.: Kristine Brunvathne Bjerkestrand, Eirik Faret Sakariassen, Jarle Stokka, Dag Tormod Milje og Anne Lise Ådnøy.

Ungdomsrådet for 2024 består av følgende medlemmer og vara: Emma Stanghelle Andersson (permisjon til sommeren 2024), Camilla Mariann Skjældal Cazon, Magnar Hole Polden, Maren Dyngeland, Sindre Vaaland, Sondre Søndervik, Rude Rott, Ane Goldhahn (første vara), Emily Elisabeth Chapman (andre vara) og Eirik Førland Bjørnå (tredje vara). Rådet ble valgt under Ungdomstinget på Stemmestaden i november.

Kirkebygg – Klepp kirke

I **Klepp** har gravemaskinene ankommet og bygging av ny sentrumskirke startet. Det er mange på Klepp som ser frem til å flytte inn i ny, fin, moderne og funksjonell kirke til advent i 2026!

Kirkeverge Arvid Kaspersen forteller at de ikke bare bygger ny kirke, men også ny identitet på Klepp. Det blir et før og etter den nye kirka som de snart vil se reise seg sammen med ny kulturscene, aktivitetssal og ungdomssenter, samtidig som det gamle rådhuset blir rehabilitert.

– I takknemlighet, glede og begeistring planlegger vi nå innredning, møblering og utstyr til kirka, sier kirkevergen. – Men like mye hva det vil si å være kirke i lokalsamfunnet og

hvordan vi skal være kirke i fremtiden her på Klepp.

Vinnerprosjektet **KLEPPR**, med kirken og kirketårnet foran til venstre i bildet. Illustrasjon fra ark. L2 / Koht arkitekter.

Studieprosjekt for prestene

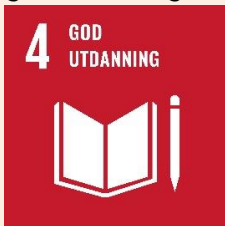
Gjennom 2023 har flertallet av prestene i Stavanger bispedømme deltatt på felles videreutdanning om «Teologi og samfunn».

Som kirke er vi både trossamfunn og samfunnsaktør, hvordan være bevisst på det på en god måte?

Noen av hovedtemaene på kurset var kontekstuell teologi, strategisk ledelse, det livsinsåpne samfunnet, diakoni, bærekraft og et fornyet kirkelig engasjement knyttet til kirkelige handlinger. Alt dette handler om å være kirke i et lokalsamfunn i vår tid.

Biskop Anne Lises visjon for studieprosjektet var: «Vår tid trenger modige og kloke teologer.

Gjennom studiet «Teologi og samfunn» vil vi bli bedre utrustet til å nå ut i den verden Gud har elsket så høyt. Paulus skriver: «Men hvordan kan de påkalle en

de ikke tror på? Hvordan kan de tro på en de ikke har hørt om? Og hvordan kan de høre uten at noen forkynner?» Vi er sendt for å dele gleden med alle slags folk. Vi er selv i verden, vi er vanlige folk, av alle folkeslag, i ulike lokalmiljø. Etterutdanningen gir oss verktøy og mot til å samhandle og kommunisere godt på hvert vårt sted. Jeg gleder meg!»

Gjennom undervisning, refleksjoner, samtaler og eksamensskrivning har prestene blitt utfordret til å utvide kjennskapet til samfunnet rundt oss, og være bevisste på hva kirken er og har i møte med mennesker. Det er et mål at dette skal prege samtaler, prioriteringer og møter med mennesker også i tiden framover, ikke bare for prestene, men for hele kirken.

Ved å gjøre studiet obligatorisk har dette vært med å heve kompetansen til hele presteskaperet i Stavanger. VID utarbeidet studiet og hadde det faglige ansvaret. Kompetanseutviklingen gjennom studieprosjektet skal bidra til en livslang personlig og faglig utvikling for prestene. Det har også utrustet prestene til å gjøre kirken relevant i et livsinsåpent samfunn.

Alle prestene samlet i samme trapp med en ukes mellomrom.

Kirkens feiring av Stavanger 2025

Forberedelsene til feiringen av Stavanger by, domkirke og bispedømme sitt 900-års jubileum i 2025 er i full gang. SAMMEN er overskriften for kirkens jubileumsfeiring. Vi trenger hverandre både som enkeltmenneske og som samfunn. Spesielt kanskje i disse urolige tider er det viktig å stå sammen og møte hverandre som medmennesker. Det er et ønske at SAMMEN vil bli kirkens fotavtrykk også etter 2025.

Kirkejubileet følger de samme overskriftene som Stavanger kommune har valgt: Opphav, samspill og omslag. Etter at Inger Vagle ble tilsatt som prosjektleder våren 2023, er tiden brukt på å knytte kontakter og inngå samarbeidsavtaler med

ulike aktører. Det er allerede planlagt flere arrangement i 2024 og 2025. Disse er å finne i en egen SAMMEN-brosjyre som er laget av bispedømmet for jubileumsperioden.

«I samme båt» er en stafett gjennom hele bispedømmet fram mot pinsen 2025. Formålet med stafetten er å gjøre noe som viser at vi hører sammen som kirke i Rogaland, og å ha det gøy og skape oppmerksomhet om 900-årsjubileet. Stafettspinnen er en robåt! Båten er et gammelt symbol på kirken og forteller om hvordan vi er sammen på reisen gjennom livet. Den er også et

transportmiddel som bandt bispedømmet sammen i tidligere tider. Stafetten begynte i **Egersund** kirke pinsen 2023. Båten vil besøke de 90 menighetene i bispedømmet og ende opp i Stavanger domkirke pinsen 2025. Menighetene setter sitt «segl» på seilet. Det er allerede mange flotte symboler på seglet.

Besøk Stavanger bispedømme:

www.kirken.no/stavanger

[Se kalender](#)

[Finn kontaktinfo](#)

[Abonner på nyhetsbrev](#)

[Lær mer om 900-årsjubileet](#)

[Les nyheter fra hele bispedømmet](#)

[Finn ressurser og informasjon til ansatte](#)

DEN NORSKE KIRKE

Stavanger bispedømmeråd 2024 - 2027

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Gunnar Rønnestad	200	23/04032-5	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
1/25	Stavanger bispedømmeråd 2024 - 2027	15.01.2025

Orientering om status i prosjektet om HR-samarbeid i Stavanger bispedømme

Vedlegg:

Mal utviklingssamtale H24 revidert okt24

64 23 HR-samarbeid som organisasjonsutvikling i Stavanger bispedømme

Saksorientering

Innledning

I møte 14.12.2023 gjorde Stavanger bispedømmeråd følgende vedtak:

Stavanger bispedømmeråd ønsker å initiere et HR-samarbeid mellom bispedømmerådet og de kirkelige fellesråd i bispedømmet. Stiftsdirektøren bes om å legge til rette for et slikt samarbeid i tråd med saksutredningen.

I samsvar med dette vedtaket er det utviklet et HR-samarbeid mellom bispedømmerådet og de kirkelige fellesrådene i Stavanger bispedømme. Vedlagt er saksorienteringen fra sak 64/23 der det ble orientert om oppstarten av HR-samarbeidet.

HR-samarbeidet ble organisert som et prosjekt. Prosjektperioden avsluttes 31.12.2025. Etersom prosjektet nå er midt i prosjektperioden, ønsker vi å gi bispedømmerådet en orientering om status i prosjektet.

Prosjektledelse og finansiering

HR-samarbeidet ble igangsatt etter enighet i møtet mellom Stavanger bispedømmeråd/biskop og Stavanger kirkevergelags styre. Det ble etablert en styringsgruppe for HR-samarbeid i Stavanger bispedømme bestående av:

- Tre fra kirkelige fellesråd
 - Tor Helge Køhn, kirkeverge i Gjesdal
 - Tom Landås, HR-leder Haugesund kirkelige fellesråd
 - Katrine Pedersen, HR-leder Stavanger kirkelige fellesråd
- En prost
 - Ingun Stokstad Barane, prost i Dalane (2024)
 - Ove Sjursen, prost i Karmøy (2025)
- En fra bispedømmekontoret

- Gunnar Rønnestad, HR-leder Stavanger bispedømmeråd

Det er søkt Kirkerådet om prosjektstøtte både for år 2024 og år 2025. For år 2024 fikk prosjektet tildelt midler til prosjektleder i 30 % stilling for perioden 01.04.2024-31.12.2024. Prost Tomas Mjelde Røsbak var prosjektleder i denne perioden.

Kirkerådet har tildelt midler til 20 % stilling som prosjektleder i 2025. Kirkevergen i Bjerkreim, Astrid Apalset Vassbø, har startet arbeidet som prosjektleder for perioden 01.01.2025-31.12.2025.

HR-samarbeidet er et organisasjonsutviklingsprosjekt der fellesløsninger og samledelse mellom arbeidsgiverne er viktige elementer. Prosjektet bidrar til å sikre en best mulig personalforvaltning og HR-ledelse blant arbeidsgiverne, med mål om likebehandling av alle ansatte i trossamfunnet Den norske kirke.

I det følgende vil det bli orientert om gjennomført og planlagt arbeid innenfor samledelse og fellesløsninger.

Samledelse mellom kirkeverger og proster

Utviklingssamtalene i prosti og fellesråd er en ny arena for utvikling av samledelse mellom kirkeverger og proster. Høsten 2024 ble det gjennomført utviklingssamtaler, i sju av ni prostier, med biskop, stiftsdirektør, prost og kirkeverger. De to siste samtalene er utsatt til tidlig i 2025. Dette er ment å være et årlig møtepunkt.

Samtalene gir mulighet til å løfte blikket og ha dialog om rammeverk og fremgangsmåter i det daglige samarbeidet. Fokuset er på utviklingen av den kirkelige virksomheten og medarbeiderne i prostiet. Av praktiske årsaker koordinerer bispedømmekontoret samtalene sammen med prostene. Det er utviklet en mal for samtalene som sendes deltakerne på forhånd. Denne malen er vedlagt.

Konseptet «Sammen om å lede» er også en viktig arena for utvikling av samledelse mellom kirkeverger og proster. I 2024 ble det gjennomført fire digitale samlinger og en samling over to dager. Styringsgruppa for HR-samarbeid har hatt ansvar for tema og bolker i alle samlingene. I tillegg til tema knyttet til samledelse, er det på samlingene brukt tid på implementering og kompetansebygging på de fellesløsningene som beskrives i det følgende.

Fellesløsninger mellom kirkelige fellesråd og bispedømmerådet

I sak 10/24 uttalte Kirkemøtet en målsetting om at alle enheter skal bidra til økt bruk av fellesløsninger for å sikre best mulig samarbeid og utnyttelse av ressurser i hele kirken. «Flere fellesløsninger utvikles og implementeres på HR-feltet for å sikre en best mulig personalforvaltning, med mål om likebehandling av alle ansatte, som fremmer rekruttering og styrker kirkens omdømme».

Våren 2024 ble det gjennomført en behovs- og kompetansekartlegging blant kirkeverger og proster for å identifisere behov og kompetanse innenfor HR-feltet. Siktemålet med dette var å identifisere hvilke tiltak og fellesløsninger som kunne være aktuelle for HR-samarbeidet.

Kartleggingen gir et tydelig mandat til å arbeide videre med kompetanseutveksling og koordinering av reglement/rutiner på tvers av fellesråd, prostier og bispedømmeråd. Særlig gjaldt dette videre arbeid med koordinering av personalhåndbok og tilsettingsrutine.

Samtidig viser kartleggingen at det er stor forskjell på opplevd kompetanse mellom store og små fellesråd. Dette er et viktig funn med tanke på hvordan det videre arbeidet skal legges opp. På bakgrunn av dette blir det riktigere og mer hensiktsmessig å snakke om forskjellene mellom de 24 ulike enhetene i bispedømmet (23 fellesråd og bispedømmerådet), enn forskjellen mellom bispedømmeråd og fellesråd. Det er stor likhet og god score på opplevd kompetanse hos de større fellesrådene og bispedømmerådet.

Samtidig er det et klart behov for kompetanseheving- og utveksling hos de mindre enhetene, særlig på følgende områder:

- Konflikt håndtering
 - Mellom ansatte
 - Mellom råd og ansatte
 - Faglig/ strategiske uenighet blant ansatte
 - Varslingssaker
- Faglig oppfølging av kirkemusikere
- Samarbeid med tillitsvalgte
- Oppfølging av medarbeiderundersøkelsen
- Inkluderings- og mangfoldsarbeid blant ansatte

Fellesløsningene som er utarbeidet i rammen av HR-samarbeidet har som siktemål å støtte proster og kirkeverger i utøvelsen av sitt arbeidsgiveransvar. Behov- og kompetansekartleggingen er styrende for hvilke fellesløsninger som prioriteres. I prioriteringen vektlegges det også at fellesløsningen kan anvendes for alle arbeidsgivere, og oppleves som mest mulig like for arbeidstakere i og arbeidsgivere i både fellesråd og bispedømmeråd.

Noen av fellesløsningene er utarbeidet i Stavanger bispedømme, mens andre er en tilrettelegging av rettssubjektet Den norske kirkes ordninger til bruk i fellesrådene. HR-samarbeidet har lagt til rette for følgende fellesløsninger:

Introduksjonsprogram for nyansatte

Et introduksjonsprogram for nytilsatte, som kan brukes for å sikre lik og god onboarding på tvers av arbeidsgivere, er gjort tilgjengelig på HR-samarbeidets nettside. Introduksjonen av nyansatte er delt inn i fem faser. Til hver av de to første fasene er der en sjekklister, og til hver av de tre siste fasene er der et skjema for oppfølgingssamtale.

Introduksjonsprogrammet gir arbeidsgiver et verktøy til at den nye medarbeideren, opplever seg ivaretatt, får nødvendig opplæring, kommer raskest mulig i gang og opplever trivsel og et godt arbeidsmiljø

Velkomstsamlinger for nytilsatte kirkeverger og proster

Nytilsatte kirkeverger og proster inviteres fra høsten 2024 til en velkomst- og oppstartsamling på bispedømmekontoret. Introduksjonssamtalen er mest mulig lik for henholdsvis kirkeverger og proster. Ny kirkeverge inviteres sammen med prost og fellesrådsleder. Ny prost inviteres sammen med samarbeidene kirkeverger. På samlingen deltar også biskop, stiftsdirektør, og en mer erfaren kirkeverge/prost.

To samlinger er gjennomført for nytilsatte kirkeverger. I tillegg ble nye kirkeverger ansatt det siste året invitert til en felles samling i juni 2024. Seks kirkeverger deltok på denne samlingen.

Bedriftshelsetjeneste

Stavanger bispedømmeråd har avtale med Falck om bedriftshelsetjeneste. HR-samarbeidet har initiert en tilleggsavtale med Falck slik at fellesråd, som ønsker det kan velge å kjøpe tjenester ut fra egne behov og økonomiske ressurser. Tilleggsavtalen gir alle kirkelige fellesråd mulighet til å ha en bedriftstjeneste på samme nivå og med samme kvalitet som bare store virksomheter har mulighet til å inngå avtale om.

Opplegg for medarbeidersamtale

"Læringsplattformen" i Den norske kirke er et digitalt verktøy som brukes for å støtte kommunikasjon og læring. En rekke e-læringskurs for alle faggrupper og kirkelige medarbeidere er tilgjengelige i Læringsplattformen.

HR-samarbeidet er «pilot» for implementering av læringsplattformen for alle ansatte og arbeidsgivere i Stavanger bispedømme.

I tillegg til at ansatte kan ta kurs, så kan også ledere gjennomføre medarbeidersamtaler og introduksjonsprogram for nyansatte gjennom Læringsplattformen.

HR-samarbeidet har også gjort opplegget for medarbeidersamtale og introduksjonsprogram for nyansatte, som ligger i Læringsplattformen, tilgjengelig som skjema og maler på nettsiden.

Etiske retningslinjer for arbeidsgivere og rådsorgan

HR-samarbeidet har oppfordret fellesråd og kirkeverger om å utarbeide etiske retningslinjer som i størst mulig grad har samme innhold som rettssubjektet Den norske kirkes retningslinjer.

Oppfordringen er gitt til både arbeidsgivere og soknets valgte organer. Maler fra Kirkerådet er lagt ut på HR-samarbeidets nettside.

Prøveprosjekt med felles AKAN-kontakt

Styringsgruppa for HR-samarbeid har tatt initiativ til å få en felles AKAN-kontakt for arbeidsgiverne i hele bispedømmet. Sokneprest Martin Ivar Arnesen, som også er hovedverneombud for tilsatte i bispedømmerådet, har sagt seg villig til å inneha dette vervet.

En AKAN-kontakt er en person på arbeidsplassen som har ansvar for å følge opp og støtte ansatte med utfordringer knyttet til rusmidler, spill eller andre avhengighetsproblemer. AKAN-kontakten fungerer som en ressurs og rådgiver, og bidrar til å implementere og følge opp AKAN-modellen, som er en norsk modell for forebygging og håndtering av rus- og avhengighetsproblemer på arbeidsplassen.

Felles AKAN-kontakt for Stavanger bispedømme er godkjent av sentralt arbeidsmiljøutvalg i rettssubjektet Den norske kirke som en prøveordning i tre år.

Rekruttering til kirkelig tjeneste

Arbeidsgiverne har i dag arbeid for å motivere til kirkelig utdanning og tjeneste. Det er imidlertid ulikt hvor mye ressurser den enkelte arbeidsgiver kan bidra med inn i dette arbeidet. Vi ønsker å undersøke muligheten for å videreutvikle et felles og koordinert rekrutteringsarbeid til alle yrkesgrupper i kirken.

Innenfor rammen av HR-samarbeidet deltar en kirkeverge i bispedømmerådets ressursgruppe for rekruttering til kirkelig tjeneste. Arbeidsgruppa initierer tiltak som skal bidra til at det rekrutteres søkere til alle stillingskategorier i kirken.

Verktøy for håndtering av konflikter mellom ansatte

Det foreligger en samordningsavtale mellom bispedømmerådet og samtlige fellesråd om samordning av HMS-arbeidet. Vedlagt samordningsavtalen er en omforent rutine for håndtering av konflikter mellom arbeidstakere med samme arbeidsgiver og for arbeidstakere med ulik arbeidsgiver.

HR-samarbeidet har utviklet et digitalt verktøy for arbeidsgivere i Stavanger bispedømme. Verktøyet er en praktisk veileder med konkrete forslag til tiltak innenfor rammen av konflikthåndteringsrutinen. Verktøyet vil kunne brukes i møte med potensielle, små og store konflikter, som involverer både ansatte og frivillige.

Verktøyet er tilgjengelig på HR-samarbeidet sin nettside:

<https://www.kirken.no/nb-NO/bispedommer/stavanger/for-medarbeidere/hr-samarbeid/parter2/>

Nettside for HR-samarbeidet

Det er opprettet en nettside med felles ressurser og rutiner:

<https://www.kirken.no/nb-NO/bispedommer/stavanger/for-medarbeidere/hr-samarbeid/>

Felles tiltak og arrangement

Felles HMS-dag

I november 2024 arrangerte HR-samarbeidet en felles HMS-dag for alle verneombud, tillitsvalgte og arbeidsgivere i både fellesråd, prostier og bispedømmeråd. Programmet var følgende:

- Foredrag av humørbonden Geir Styve: Paragraffritt HMS-kurs.
- Innlegg og panelsamtale med arbeidsgivere og arbeidstakere om hva som gir trygge, meningsfulle arbeidsplasser og fellesskap.
- Tre Sandnes-prester: Sammen om forestillingen «La oss alle le».
- Felles og samordnet HMS-arbeid.

Dette var første gang arbeidsgivere, tillitsvalgte og verneombud var samlet i Stavanger bispedømme. Det var 100 deltakere på felles HMS-dag..

Dag for nyansatte

Samling for nyansatte medarbeidere hos alle arbeidsgivere i Stavanger bispedømme har blitt gjennomført på bispedømmekontoret i en årrekke. Den 9. januar 2025 ble det gjennomført en slik samling for 25 nyansatte i regi av HR-samarbeidet.

Planlagt arbeid i 2025

Styringsgruppa har identifisert noen områder som det vil bli arbeidet med i 2025:

Felles lederstøtte

Styringsgruppa for HR-samarbeid undersøker mulighetene for etablering av felles lederstøtte for kirkeverger og proster i bispedømmet. Særlig viser kompetansekartleggingen at det er behov for dette i de mindre fellesrådene. Lederstøtte trengs både til saker relatert til personal og HMS, og faglig oppfølging av egne medarbeiderne.

Måten bispedømmekontoret i dag driver lederstøtte for prostene knyttet til personal, administrasjon, kommunikasjon, kirkefag m.m gir et utgangspunkt for å utrede hvordan det kan etableres noe tilsvarende for kirkevergene.

Tiltaket kan for eksempel gjennomføres ved å benytte seg av (evt. frikjøpe) ansatte med kompetanse på de aktuelle områdene både i fellesråd og bispedømmeråd. Det kan også være aktuelt å opprette en egen kanal i Teams der proster og kirkeverger sammen kan rådgi hverandre.

Det foreligger særlig behov for lederstøtte og kompetansebygging for daglige ledere/kirkeverger i ettsoknskommuner.

All lederstøtte vil ta utgangspunkt i de felles rutinene og mal for felles personalhåndbok som blir innført som en del av dette prosjektet.

Utarbeide felles tilsettingsrutine

Styringsgruppa for HR-samarbeid i Stavanger bispedømme arbeider med en tilsettingsrutine/tilsettingsreglement til bruk i kirkelige fellesråd.

Tilsettingsreglementet som blir en anbefaling, og som må vedtas av det enkelte fellesråd, blir en sammenstilling av KAs eksempel på tilsettingsreglement og personalreglementet som regulerer tilsetning i rettssubjektet Den norske kirke.

Formålet med dette tilsettingsreglementet er at fellesrådstilsatte og tilsatte i rettssubjektet Den norske kirke skal tilsettes på en mest mulig lik måte. Det er ønskelig at rutinene for tilsettingsorganene i soknene og rettssubjektet Den norske kirke blir mest mulig felles, og at medarbeideropplevelsen blir mest mulig lik, uavhengig av hvilket organ som tilsetter.

Utarbeide felles mal for personalhåndbok og reglement

Styringsgruppa for HR-samarbeid ønsker å utarbeide en felles mal for personalhåndbok for fellesrådene som gjør dem i stand til å enklere justere sine reglement og rutiner for likere praksis på tvers av alle enhetene i bispedømmet.

Mal for felles personalhåndbok kan blant annet inkludere:

- rutiner for tilsetting (personalreglement)
- konflikthåndtering
- gavereglement
- rutiner for samarbeid med tillitsvalgte og verneombud

Innarbeide felles praksis for samarbeid med tillitsvalgte og verneombud

Kompetansekartleggingen viser et behov for å innarbeide en felles praksis for samarbeid med tillitsvalgte og verneombud, spesielt hos de mindre fellesrådene. Styringsgruppa for HR-samarbeid ønsker å samarbeide med KA, samt tillitsvalgte og verneombud på regionalt nivå i bispedømmet for å innarbeide dette. Styringsgruppa vil også utrede mulighetene for at prestene inkluderes i fellesrådenes ordning med verneombud og at mindre fellesråd kan ha felles tillitsvalgte.

Ordninger med vertsfellesråd eller utveksling av oppgaver/tjenester på tvers av fellesråd

Dersom fellesråd i bispedømmet inngår samarbeid med utveksling/ kjøp av tjenester, så ønsker styringsgruppen å kunne bistå. Samtidig blir det viktig å koble på prostene slik at alle arbeidsgivere er representert i samarbeidene (unntak kan være samarbeid begrenser seg til f.eks rent byggetekniske eller administrative problemstillinger.) Styringsgruppens rolle i slike samarbeid vil være å innhente erfaringer, bidra med kompetanse og sørge for at det kan være overføringsverdi til andre fellesråd som ønsker å inngå liknende ordninger.

Kulturbygging

HR-prosjektet har som mål og bygge felles kultur og praksis for arbeidsgiverne i kirken i Rogaland. Dette skjer i stor grad gjennom tiltakene som er beskrevet. Styringsgruppa ønsker å ta ansvar for å fortsatt holde en slik felles kulturbygging høyt oppe på agendaen.

Medarbeiderundersøkelsen 2025

Høsten 2025 er det planlagt ny medarbeiderundersøkelse for alle ansatte i trossamfunnet Den norske kirke. HR-samarbeidet vil bidra i aktivt inn i arbeidet med gjennomføring og oppfølging av medarbeiderundersøkelsen.

Rutiner for oppfølging av sykmeldte

Arbeidstakerne i kirken i Rogaland deler arbeidsplass på menighetskontorene. Alle arbeidsgivere har ansvar for å forebygge og følge opp sykefravær. HR-samarbeidet arbeider med samordning og kvalitetssikring av oppfølgingsrutinene.

Videreutvikle samordningsmøtene i prostiene

Det er inngått samordningsavtaler om HMS-arbeidet mellom prestatjenesten og hvert enkelt fellesråd i Stavanger bispedømme. I rammen av denne avtalen gjennomføres det samordningsmøter i prostiene.

Et samordningsmøte for HMS (Helse, Miljø og Sikkerhet) i prostiene i Den norske kirke er et møte hvor representanter fra arbeidsgiverne, tillitsvalgte og verneombud samles for å koordinere og sikre at HMS-arbeidet blir utført i henhold til lover og forskrifter. Dette inkluderer å diskutere og avtale ansvarsfordeling, samarbeidsrutiner for avvikshåndtering, konflikthåndtering, behandling av klager og varslingssaker.

Slike møter er viktige for å sikre at alle parter er enige om hvordan HMS-oppgaver skal håndteres, og for å fremme et trygt og godt arbeidsmiljø for alle ansatte i kirken. HR-samarbeidet ønsker å bidra til videreutvikling av samordningsmøtene.

Vurderinger av veien videre

Kirkemøtet vedtok i 2023 at det i fortsettelsen vil være arbeidsgivere på vegne av soknene (kirkelige fellesråd) og arbeidsgivere på vegne av rettssubjektet Den norske kirke (biskop, bispedømmeråd og Kirkerådet). Samtidig inngår alle arbeidsgiverne i trossamfunnet Den norske kirke. Det er en målsetting at alle arbeidsgiverne i trossamfunnet Den norske kirke er profesjonelle og kompetente, og at arbeidstakerne opplever en mest mulig lik og kompetent personalbehandling. Det er også viktig at arbeidstakere på arbeidsplassene i Den norske kirke opplever en like ordninger og rammevilkår.

Arbeidsgiverne er også ledere i trossamfunnet Den norske kirke. God ledelse lokalt og regionalt i Den norske kirke forutsetter godt samarbeid og samledelse mellom arbeidsgiverne og nivåene i kirken. HR-arbeid og HR-ledelse er en viktig arena for samarbeid og samledelse. Ettersom målsettingen om «en arbeidsgiverlinje» i Den norske kirke ikke ble oppnådd, blir det desto viktigere at arbeidsgiverne samarbeider og leder sammen mot felles mål. Fellesløsninger bidrar til enhetlig ledelse med god kvalitet.

HR-samarbeidet skal bidra til fellesløsninger og samledelse slik at kirken, blant annet gjennom arbeidsgivernes og arbeidstakernes arbeid, kan nå sine strategiske mål.

Stavanger bispedømmeråd har initiert HR-samarbeidet mellom bispedømmerådet og de kirkelige fellesrådene i bispedømmet. Stiftsdirektøren anmoder bispedømmerådet om en tilbakemelding på om HR-samarbeidet er innrettet i samsvar med bispedømmerådets forventninger og ønsker.

Forslag til vedtak

Stavanger bispedømmeråd takker styringsgruppa for HR-samarbeid i Stavanger bispedømme for arbeidet som er gjort i prosjektet i 2024, og at prosjektet sluttføres i 2025 i samsvar med det som er planlagt.

Årlig utviklingssamtale for prostier og fellesråd

Om møtet:

Formålet med utviklingssamtalen er å sikre god samledelse.

Det bør være regelmessige samarbeidsmøter mellom kirkeverge og prost. Utviklingssamtalen er ikke ment å være en erstatning for dette, selv om den rent praktisk kan legges til et av disse møtetidspunktene. Biskop og stiftsdirektør deltar imidlertid også i utviklingssamtalen. Samtalen er ikke ment å være en arena for rapportering eller tilbakemelding, men skal ha form av en åpen dialog mellom ledere.

Gjennom et slikt årlig møtepunktet ønsker vi å legge til rette for at vi som ledere i kirken får løftet blikket fra den daglige driften. Det skal være en mulighet til å ha dialog om rammeverk og fremgangsmåter i det daglige samarbeidet mellom kirkeverge, prost og bispedømme. Fokuset skal være på utviklingen av den kirkelige virksomheten og medarbeiderne. Av praktiske årsaker er det prosten som innkaller til møtet på vegne av fellesskapet. Det føres referat fra samtalen som blir sendt ut til deltakerne i etterkant.

Dette dokumentet, inkludert de praktiske rammene som foreligger, er en mal. Det er mulig å gjøre tilpasninger lokalt dersom det er hensiktsmessig.

Deltakere:

- Kirkeverge(r) i prostiet
- Prost
- Biskop
- Stiftsdirektør
- Referent fra bispedømmekontoret

Praktiske rammer:

- Samtalen har en varighet på 2-2,5 timer og innledes eller avsluttes med lunsj.
- Prost inviterer til samtalen etter forslag til tidspunkt fra stiftsdirektør.
- Prost finner sted (innenfor prostiet hvis mulig) og ordner mat/ drikke.
- Prost koordinerer fordeling av innledninger i programmet nedenfor.
- Denne malen sendes ut på forhånd til alle deltakere.

Grunnlag for samtalen (sendes ut av prost sammen med invitasjon til samtalen)

- Prostens årsrapport for prostiet, fellesrådenes årsrapporter, og evt. menighetenes årsrapporter
- Kirkelig årsstatistikk for menighetene i prostiet
- Medarbeiderundersøkelsen for alle ansatte i prosti (annethvert år)

Se mal for gjennomføring av utviklingssamtalen på neste side.

Mal

Utviklingssamtale i XX prosti, høsten 2024

Tidspunkt:

Sted:

Deltakere:

Hva	Hvem	Foreslått Tidsramme
Velkommen <ul style="list-style-type: none"> - Litt om praktiske rammer. - Presentasjon av deltakere hvis nye siden sist. - Bønn for møtet. 	Prost	5 min
Innledning, utvikling og strategi <ul style="list-style-type: none"> - Hovedpunkter fra prostens årsrapport, fellesråd/ menigheters årsrapporter og evt. statistikk. 	Prost	10-15 min
Samtale, utvikling og strategi <ul style="list-style-type: none"> - Evt. runde med respons - Samtale med utgangspunkt i innledningen - Hva kan biskop og bispedømmeråd bidra med for at lokalkirken skal kunne nå sine mål? 	Alle	20 min
Innledning, ressurser, økonomi og samfunnskontakt <ul style="list-style-type: none"> - Hvordan er situasjonen og utviklingen mtp. økonomi og ressurser? - Hvordan arbeider vi opp mot administrativ og politisk ledelse i kommunen? 	En kirkeverge	5-10 min
Samtale, ressurser, økonomi og samfunnskontakt <ul style="list-style-type: none"> - Respons på innledning - Erfaringsdeling 	Alle	15 min
Kort pause		10 min
Innledning, samledelse <ul style="list-style-type: none"> - Hvordan kan vi sammen bidra til at menighetsrådene når sine mål? 	Stiftsdirektør	5 min
Samtale, samledelse <ul style="list-style-type: none"> - Hvordan kan vi legge til rette for faglig utvikling av de ulike gruppene med ansatte? - Hva annet kan vi arbeide sammen om? Hvor er mulighetene? Identifisere samarbeidsområder, f.eks: <ul style="list-style-type: none"> o HR-arbeid og HMS o Kommunikasjonsarbeid o Fagsystemer og fellesløsninger - Hvordan legge til rette for samledelse på menighetsnivå? <ul style="list-style-type: none"> o Erfaringsdeling. Gode og dårlige eksempler. 	Alle	30 min
Samtale, oppsummering av møtet <ul style="list-style-type: none"> - Hvordan kan vi bli bedre sammen? - Hva vil vi jobbe videre med å utvikle? - Hva kan vi lære av hverandre? 	Alle	20 min
Avslutning	Biskop	5 min

DEN NORSKE KIRKE

Stavanger bispedømmeråd 2020-2023

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Gunnar Rønnestad	200	23/04032-1	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
64/23	Stavanger bispedømmeråd 2020-2023	14.12.2023

HR-samarbeid som organisasjonsutvikling i Stavanger bispedømme

Saksorientering

Kirkemøtet 2023 gjorde vedtak om bl.a følgende føringer for det videre arbeidet med ny kirkelig organisering:

Kirkemøtet går inn for å videreutvikle dagens arbeidsgiverorganisering i stedet for å gå videre med en ordning for delegering av arbeidsgiverfunksjoner for prester og at «[d]en daglige ledelsen skal gjennomgående være todelt, og kirkefaglig og administrativ leder skal være sidestilt», jf. sak KM 10/22 vedtakspunkt 2 og 1 e).

Videreutviklingen kan blant annet skje gjennom fellestjenester og kulturbygging, samt avtaler om forpliktende samarbeid i soknet.

Kirkerådet bes om å utrede:

- a. En ramme for avtaler om lokal ledelse mellom arbeidsgiverorganer for soknet og for rettssubjektet Den norske kirke*
- b. hvordan behovet for faglig ledelse av alle arbeidstakergrupper i Den norske kirke kan ivaretas, samt hvordan samledelse skal utøves*
- c. hvordan arbeidsgiveroppgaver skal utøves på bispedømmenivå.*

Det er innenfor disse føringene muligheter for samarbeid mellom fellesrådene og bispedømmerådet i Stavanger bispedømme. Det blir gjennomført HR-arbeid både i fellesrådene og på bispedømmenivå.

HR er en forkortelse for engelsk Human Resources, 'menneskelige ressurser'. Dette omfatter det de ansatte i en virksomhet utgjør av ressurser i form av arbeidskraft, kompetanse og innsats.

HR-ledelse handler om å få de riktige medarbeiderne inn i virksomheten og legge til rette for at deres evner, egenskaper og ferdigheter kommer til best mulig anvendelse for virksomheten fra start til slutt i arbeidsforholdet. I dette ligger også å få menneskene i organisasjonen til å fungere godt sammen med hverandre og i virksomheten som helhet. HR-oppgaver vil være knyttet til løpende oppfølging av medarbeidere. Typiske operative HR-oppgaver er rekruttering, oppstartsprogram, oppfølging av de ansatte, i tillegg til

oppsigelser og utgang fra arbeidsforholdet. Det tradisjonelle personalarbeidet er en HR-oppgave. HR-oppgaver vil også dreie seg om mer langsiktig planlegging og utvikling (gjærne omtalt som strategiske oppgaver).

En overordnet målsetting er at det i menighetene skal være mest mulig kompetente medarbeidere til å iverksette og gjennomføre menighetsrådenes planer og strategier. HR-arbeidet bidrar til at det rekrutteres medarbeidere til stillinger i menighetene, at medarbeiderne opplever et godt arbeidsmiljø og at de har kompetanse til å gjennomføre arbeidet sitt.

Et HR-samarbeid kan forene ressurser og styrke kompetansen på HR-faglige spørsmål. Samarbeidet kan bidra til en mer lik praksis mellom arbeidsgiverne i bispedømmet og styrke rekrutteringen til kirkelige stillinger

Målgruppe for samarbeidet vil være medarbeidere i Stavanger bispedømme med HR-/personalansvar:

- Kirkeverger
- Proster
- Personal-/HR-ledere ved kirkevergekantorene
- Personalmedarbeidere ved bispedømmekantoret

Samarbeidet kan gjøres på mange ulike måter, men det kan for eksempel være:

- Kurs og samlinger
- Teamsmøter
- Felles HMS-dag

Det vil være hensiktsmessig at HR-samarbeidet ledes av en styringsgruppe med representanter fra henholdsvis arbeidsgiverne i soknene og i rettssubjektet Den norske kirke. En aktuell sammensetning er:

- To fra fellesrådene
- En prost
- En fra bispedømmekantoret

Aktuelle temaer/samarbeidsområder kan være:

- Medarbeiderundersøkelsen 2023
- HR-faglig kompetansebygging
- Tariffrelaterte stoff
- Arbeidsplanlegging
- Tilsettingsprosesser og profesjonalitet
- Introduksjonsprogram for nyansatte
- Nyansattdag
- Rutiner for mottak og oppstart nye medarbeidere
- Innføringsdager for nytilsatte medarbeidere

Kirkevergelagets styre har uttrykt at de ønsker å bidra inn i et HR-samarbeid i Stavanger bispedømme.

Bispedømmerådets administrasjon vil kunne bidra inn i og legge til rette for samarbeidet i fortsettelsen.

Kirkerådet har lyst ut midler til å støtte samarbeidsprosjekter mellom kirkelige fellesråd og bispedømmeråd. Det vil bli vurdert om det skal søkes som slike prosjektmidler.

Forslag til vedtak

Stavanger bispedømmeråd ønsker å initiere et HR-samarbeid mellom bispedømmerådet og de kirkelige fellesråd i bispedømmet. Stiftsdirektøren bes om å legge til rette for et slikt samarbeid i tråd med saksutredningen.

Stiftsdirektørens rapport januar 2025

Tiltredelse

Live Lunde Gjedrem tiltrådte stillingen som sokneprest i Ytre Stavanger prosti, med tjeneste i Vardeneset sokn, den 1. januar 2025.

Lengre vikariater

Arve Marton Marthinsen vikarierer som prostiprest i 70 % stilling i Dalane prosti, i perioden 01.01.2025-02.02.2025.

Johannes Hystad Pettersen vikarierer som prest i 50 % stilling i Ryfylke prosti, med tjeneste i Jørpeland sokn, i perioden 01.01.2025-31.07.2025.

Kari Kvangarsnes Miller vikarierer som prostiprest i 25 % stilling i Stavanger domprosti, i perioden 01.01.2025-31.07.2025.

Sigfred Sørensen vikarierer som prostiprest i 70 % stilling i Haugaland prosti, i perioden 01.01.2025-31.07.2025.

Ludvig Bjerkreim vikarierer som prest i 30 % stilling i Sandnes prosti, med tjeneste i Riska sokn, i perioden 01.02.2025-30.06.2025.

Vidar Mæland Bakke vikarierer som sokneprest i 100 % stilling i Sandnes prosti, med tjeneste i Gand sokn, i perioden 01.01.2025-30.06.2025.

Det vil bli gitt en muntlig orientering i møtet om nedskjæringsprosessen ved bispedømmekontoret.

Menighetsutvikling

Jubileum 2025

Nå er vi i gang med Jubileumsåret 2025, der Stavanger bispedømme, Stavanger domkirke og Stavanger by skal feir 900 års jubileet.

I jubileumsåret skal hvert av prostiene ha en jubileumshelg. Først ute var Domprostiet og Ytre Stavanger prosti.

3.-5. januar feiret de to prostiene i byen kirkens 900-årsjubileet med Potter-gudstjeneste og konserter, forestilling og vandringer for små og store.

Det var prostene i Stavanger domprosti og i Ytre Stavanger prosti som, sammen med biskopen inviterte til to nokså ulike gudstjenester i festhelga:

Fredag 3. januar **Potter-gudstjeneste i Domkirken** kl. 19.00. Det blir en magisk gudstjenestefeiring full av musikk, dekor og elementer fra Harry Potter-universet. Domkirken var helt stappfull, og vi måtte dessverre avvise ca. 100 stk. i døren. Det ble en flott kveld med stor aldersspredning.

Søndag 5. januar ble folk i hele byen invitert til en stor **festgudstjeneste i Domkirken** kl. 11.00. Biskop Anne Lise Ådnøy deltok sammen med prester, kor og kantorer. Jubileumssalmen «Fred være med deg, du morgen» av Dag Kaspersen og Trond Akerø-Kleven ble urfremført på denne gudstjenesten, med tekstforfatter og komponisten til stede. De vant den landsomfattende konkurransen om å lage en egen salme til 900-årsjubileet i vår.

Etter festgudstjenesten inviterte Den **norske turistforening til Pilegrimsvandring** sammen med kirken. Det blir den første av DNTs 52 søndagsturer i 2025. Starten gikk fra kirketrappa etter gudstjenesten i Domkirke. Her møtte det opp 200 stykker og gikk gjennom hele byens 900 år gamle mangfoldige historie.

Lørdag 4. januar kl. 11.00 ble hele familien invitert til **Stjernevandring** i samarbeid med Pilegrimsutvalget i Stavanger. Hellige tre kongers-vandringen gikk fra menighetshuset på Våland til Stavanger domkirke. I Domkirken traff de Kirkerottene. Det var ca 65 stk. som trosset vær og vind og deltok på denne vandringen.

Om kvelden lørdag 4. januar arrangerte Norsk Orgelfestival sin **nyttårskonsert** i St. Petri kirke.

Søndag kveld kom kirkekor fra hele Stavanger til Domkirken for «**Sammen i sang**» Vi opplevet en fin korkveld, og vi fikk også være med i allsangen. Felleskoret fremførte jubileumssalme.

Det ble en flott helg og en god start på jubileet. Etter denne helgen er jubileet på alvor i gang, og sammen med alle samarbeidspartnerne våre i Stavanger 2025 ser vi fram til mange flere møtepunkt og opplevelser gjennom hele året!

Noe av det første som skjer etter festhelgen, er en felles åpning av jubileumsåret 18. januar med ordføreren, biskopen og rektor på universitetet. Da åpner også lysfestivalen Glød, og det blir konsert med Beharie i Domkirken kl. 19.00.

Kommunikasjon

I desember ble det påbegynt et arbeid med kommunikasjonshjelp til menighetene om temaet givertjeneste. Dette området blir mer og mer aktuelt framover, og det er viktig at informasjon om givertjeneste er inspirerende, godt utformet og lett å forstå og følge opp. Byrået SKARP ble brukt til å lage en skisse/konsept i samarbeid med kommunikasjonsrådgiver og daglig leder i Ræge menighet. Erfaringer fra flere menigheter ble hentet inn, og målet er å kunne tilby konkrete maler, tekster og annet innhold til menigheter som har givertjeneste innen sommeren 2025.

Julen 2024 var kirken godt synlig i lokal- og regional-pressen. Blant annet med flere reportasjer fra fulle hus i Stavanger domkirke, nyheter om økt julegudstjenesteoppmøte fra 2022 til 2023, fine saker om skolegudstjenester, og mange gode fortellinger fra menighetene i hele bispedømmet om alt fra juletreffest til nyttårsfeiring for unge i kirken og julekonserter.

Inkluderende kirkeliv

Vi har tatt avskjed med Sølvi Dahle som inkluderingsrådgiver. Hun har jobbet med inkludering av mennesker med kognitiv funksjonshemming siden slutten av 80-tallet og vært inkluderingsrådgiver i bispedømmet siden 2004, i samarbeid med Diakonistiftelsen Rogaland. 18. desember ble hun takket av i bispedømmet og 4. januar hadde diakoner og samarbeidspartnere i nordfylket laget overraskelsesfest i Rossabø kirke, etter juletreffesten i inkluderingsarbeidet i Vår Frelsers menighetshus. Sølvi blir pensjonist og har gitt stafettpinne videre i arbeidet for bispedømmerådet, men skal fortsette i 25 % som daglig leder i Diakonistiftelsen Rogaland.

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet

Møteprotokoll Kirkerådet

- Unntatt offentlighet

Møtedato: 05.12.2024 kl. 10:00
Møtested: Oslo
Arkivsak: 24/00928

Til stede: Harald Hegstad,
Gard Realf Sandaker-Nielsen,
Olav Fykse Tveit,
Karin-Elin Berg,
Erling Birkedal,
Lill Tone Grahl-Jacobsen,
Vanja Hole Joramo,
Karl Johan Kirkebø,
Oddgeir Sølvfæstersen (KR 94/24, KR 97/24, KR 92/24, KR 93/24, KR 95/24, KR 96/24, KR 88/24, KR 89/24)
Tore Thomassen,
Dorrit Vignes,
Eli Augestad Vikdal,
Bjørn Thomas Åhrén,
Dag Tormod Milje,
Kjersti Gautestad Norheim,
Tore Christiansen,
Kristine Sandmæl,
May Bente Jönsson,
Elise Skjærven Aas

Møtende varamedlemmer: Laila Terese Alendal for Amalie Valde Berge

Andre: Ole Edvard Wold-Reitan, Jan Rune Fagermoen, Kristian Myhre, Karen Elise Aschim-Teigum

SAKSLISTE

Side

Godkjenning av innkalling og saksliste

[87/24](#) Innkalling til møte i Kirkerådet 5.-6. desember 2024 2

Saker til behandling

[88/24](#) Orienteringssaker 3

[89/24](#) Referatsaker 3

90/24	Budsjett 2025 for rettssubjektet Den norske kirke	4
91/24	Tilsetting av biskop i Oslo bispedømme - Unntatt etter offentlighetsloven Offl. § 25 første ledd	8
92/24	Felles regler for godtgjøring mv. for medlemmer og ledere av bispedømmeråd	Error! Book mark not define d.
93/24	Endringer i Kirkemøtets budsjettreglement og kirkeordningens bestemmelse om Kirkerådets rolle på økonomifeltet (Kirkemøtet 2025)	11
94/24	Handlingsplan Sannhet og forsoning	13
95/24	Årlig gjennomgang av handlingsplan LIM	14
96/24	Oppnevning av medlemmer til evalueringsnemnda for 2025-2028	14
97/24	Tilskuddsforvaltning i Den norske kirke	16

Godkjenning av innkalling og saksliste

87/24 Innkalling til møte i Kirkerådet 5.-6. desember 2024

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kirkerådet	05.12.2024	87/24

Møtebehandling i Kirkerådet 05.12.2024:

Møtebehandling

Forslag 1: **Karin Elin Berg** fremmet følgende endringsforslag:

Sak KR 89.8/24 settes som egen sak på sakslisten og får saksnummer KR 98/24.
--

Votering

Forslag 1 ble vedtatt ved konsensus.

Kirkerådets vedtak

Innkalling og saksliste til Kirkerådets møte ble godkjent.

Møtet ble vedtatt lukket i sak KR 91/24, KR 88.5/24.

Sak KR 89.8/24 settes som egen sak på sakslisten og får saksnummer KR 98/24.

Saker til behandling**88/24 Orienteringssaker**

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kirkerådet	05.12.2024	88/24

Sammendrag

De vedlagte sakene legges frem for Kirkerådet til orientering.

Forslag til vedtak

Kirkerådet tar orienteringssakene til orientering.

Møtebehandling i Kirkerådet 06.12.2024:**Votering**

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Kirkerådets vedtak

Kirkerådet tar orienteringssakene til orientering.

89/24 Referatsaker

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kirkerådet	05.12.2024	89/24

Sammendrag

De vedlagte sakene legges frem for Kirkerådet til orientering.

Forslag til vedtak

Kirkerådet tar referatsakene til orientering.

Møtebehandling i Kirkerådet 06.12.2024:**Votering**

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Kirkerådets vedtak

Kirkerådet tar referatsakene til orientering.

90/24 Budsjett 2025 for rettssubjektet Den norske kirke

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kirkerådet	05.12.2024	90/24

Sammendrag

Det er krevende budsjettforutsetninger for 2025: kommuneøkonomien er svekket og tilskuddene til fellesrådene likeså. Lønnskostnadene har økt vesentlig og bispedømmene har jobbet med å få antall årsverk til å balansere tilskuddene. Mange årsverk er redusert med denne begrunnelsen. I tillegg kom det på slutten av 2023 en stor økning i pensjonskostnadene, som synes å vedvare for 2024 og 2025 og utover. Rettssubjektet har gått med underskudd i flere år, og anstrengelser med «ostehøvelkutt» bringer ikke budsjettene i balanse.

For å gjøre økonomien bærekraftig på sikt foreslås det å gjennomføre en varig bemanningsreduksjon på minst 65 stillinger, som vil gi en kostnadsreduksjon på 65 mill.kr. For å verne førstelinjetjenestene i størst mulig grad foreslås det at bemanningsreduksjonen gjennomføres i administrative stillinger.

Det foreslås at direktøren får fullmakt til å gjennomføre nedbemanning, innenfor rammene av lov og avtaleverk på området.

Som tidligere år vedtar Kirkerådet en fordeling mellom budsjettgruppene 1, 2 og 3, og mellom enhetene i gruppe 1. Forslag til vedtak omhandler tilskudd i gruppe 2, som i hovedsak går til kirkelig undervisning, diakoni og kirkemusikk. Det er også foreslått tilskudd til den enkelte mottaker i budsjettgruppe 3 som er virksomhetene utenfor oss selv.

For å sikre likviditeten gjennom året er det foreslått noen begrensninger i bruk av tilskuddsmidler som ikke blir brukt, og oppstart andel av egenkapital.

Det foreslås også å ta nye langtidsprognoser til orientering.

Forslag til vedtak

1. For å sikre en bærekraftig økonomi på sikt, ber Kirkerådet om at det gjennomføres en varig innsparing på kr 65 mill per år. Innsparingen skal gjennomføres ved en nedbemanning av minst 65 årsverk. For å skjerme

førstelinjetjenesten i lokalkirken skal nedbemanningen skje i administrative stillinger.

2. Kirkerådets direktør får fullmakt til å gjennomføre nedbemanningen innenfor rammene i lov, forskrift og tariffavtale, og hvor medbestemmelse og samhandling må skje innenfor rammene i Hovedavtalen og arbeidsmiljøloven.
3. Basert på mottatt statstilskudd for 2025 vedtar Kirkerådet følgende fordeling på de ulike enhetene og budsjettgruppene:

Fordeling 2025 - budsjettgrupper					
	28.11.2024	Dnk-	Dnk-	Tilskudd	Forslag
	hele 1000kr	drift 1	tilskudd 2	andre 3	2025
110/120	Dnk	567 441	9 304	48 581	625 326
130	Bispemøtet	11 524			11 524
		578 965	9 304	48 581	636 850
210	Oslo	176 937	62 320		239 257
220	Borg	150 710	70 015		220 725
230	Hamar	127 056	45 133		172 189
240	Tunsberg	124 550	49 082		173 632
250	Agder & Teler	141 460	53 224		194 684
260	Stavanger	120 937	58 662		179 599
270	Bjørgvin	177 508	73 754		251 262
280	Møre	88 741	37 520		126 261
290	Nidaros	137 045	56 986		194 031
300	Sør-Hålogalar	94 365	40 432		134 797
310	Nord-Hålogal	102 469	37 800		140 269
311	Svalbard	6 230			6 230
	2 032 936	1 448 008	584 928	0	2 032 936
	Sum	2 026 973	594 232	48 581	2 669 786

4. Kirkerådet vedtar det fremlagte forslag til budsjett 2025 for Kirkerådet og Bispemøtet, prefiks 110/120 og 130, med netto budsjetterte kostnader på 675 mill kroner. Dette innebærer et budsjett med underskudd på 38,2 mill kroner.

Med bemanningsreduksjoner i 2025 vil budsjettet for 2026 være i balanse.

Budsjettforslag 2025			
28.11.2024		Bud 24	Bud 25
Nasjonale funksjoner/ råd		647 051	675 082
Bispedømmerådene		1 969 158	2 032 936
Samlet		2 616 209	2 708 018
Inntekter		-2 573 435	-2 669 786
Underskudd		42 774	38 232

5. a.

Kirkerådet vedtar at det for 2025 ikke vil være anledning for bispedømmene å bruke tidligere års akkumulerte mindreforbruk (budsjettgruppe 1 og 2). Det kan gjøres unntak for planlagte tiltak som er hjemlet i tidligere års bispedømmerådsvedtak.

b.

Kirkerådet vedtar at restmidler fra tilskudd (budsjettgruppe 2) som er oppstått i fellesrådene i 2024 ikke skal lyses ut eller utbetales. Disse midlene blir holdt tilbake og øremerkes for å dekke underskudd i 2025.

6. Kirkerådet tar langtidsprognosene til orientering.

Møtebehandling i Kirkerådet 05.12.2024:

Møtebehandling

Forslag 1: **Karl Johan Kirkebø** fremmet følgende endringsforslag til vedtaks punkt 1:

For å sikre en bærekraftig økonomi på sikt, ber Kirkerådet at det gjennomføres en varig innsparing på *minst* 65 mill kroner. (...)

Forslag 2: **Karl Johan Kirkebø** fremmet følgende endringsforslag til vedtaks punkt 4:

(...) Kirkerådet ber administrasjonen jobbe for at resultatet for 2025 blir så nær balanse som mulig.

Forslag 3: **Lill Tone Grahl-Jacobsen** fremmet følgende endringsforslag til vedtaks punkt 1:

(...) For å skjerme førstelinjetjenesten i lokalkirken skal nedbemanningen skje i administrative stillinger, *så langt det er mulig*.

Forslag 4: **Kristine Sandmæl og Gard Realf Sandaker-Nielsen** fremmet følgende forslag til nytt vedtaks punkt 7:

Kirkerådet mener det er viktig at lokalkirken fortsatt skal kunne hente kompetanse og få støtte på sentrale områder som kirkelig undervisning og læring, diakoni, økumenikk, religionsdialog og kunst og kultur. Kirkerådet oppfordrer til økt samhandling mellom ulike nivåer og arbeidsgivere i kirken for å sikre kompetanse og at ressurser skal brukes mest mulig effektivt.

Forslag 5: **Laila Terese Alendal** fremmet følgende endringsforslag til vedtaks punkt 1:

For å sikre en *forsvarlig* økonomi på sikt, ber Kirkerådet om at det gjennomføres en varig innsparing på kr 65 mill per år. (...)

Forslag 6: **Dag Tormod Milje** fremmet følgende endringsforslag til vedtaks punkt 2:

Kirkerådets direktør får fullmakt til å gjennomføre nedbemanningen innenfor rammene i lov, forskrift og tariffavtale, og hvor medbestemmelse og *medvirkning* må skje innenfor rammene i Hovedavtalen og arbeidsmiljøloven.

Votering

Forslag 1 falt med 2 stemmer mot 15 stemmer.

Forslag 2 ble enstemmig vedtatt.

Forslag 3 ble enstemmig vedtatt.

Forslag 4 ble enstemmig vedtatt.

Forslag 5 falt med 2 stemmer mot 15 stemmer.

Forslag 6 ble vedtatt med 13 stemmer mot 4 stemmer.

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Kirkerådets vedtak

1. For å sikre en bærekraftig økonomi på sikt, ber Kirkerådet om at det gjennomføres en varig innsparing på kr 65 mill per år. Innsparingen skal gjennomføres ved en nedbemanning av minst 65 årsverk. For å skjerme førstelinjetjenesten i lokalkirken skal nedbemanningen skje i administrative stillinger, så langt det er mulig.
2. Kirkerådets direktør får fullmakt til å gjennomføre nedbemanningen innenfor rammene i lov, forskrift og tariffavtale, og hvor medbestemmelse og medvirkning må skje innenfor rammene i Hovedavtalen og arbeidsmiljøloven.
3. Basert på mottatt statstilskudd for 2025 vedtar Kirkerådet følgende fordeling på de ulike enhetene og budsjettgruppene:

Fordeling 2025 - budsjettgrupper					
	28.11.2024	Dnk-	Dnk-	Tilskudd	Forslag
	hele 1000kr	drift 1	tilskudd 2	andre 3	2025
110/120	Dnk	567 441	9 304	48 581	625 326
130	Bispemøtet	11 524			11 524
		578 965	9 304	48 581	636 850
210	Oslo	176 937	62 320		239 257
220	Borg	150 710	70 015		220 725
230	Hamar	127 056	45 133		172 189
240	Tunsberg	124 550	49 082		173 632
250	Agder & Teler	141 460	53 224		194 684
260	Stavanger	120 937	58 662		179 599
270	Bjørgvin	177 508	73 754		251 262
280	Møre	88 741	37 520		126 261
290	Nidaros	137 045	56 986		194 031
300	Sør-Hålogalar	94 365	40 432		134 797
310	Nord-Hålogal	102 469	37 800		140 269
311	Svalbard	6 230			6 230
	2 032 936	1 448 008	584 928	0	2 032 936
	Sum	2 026 973	594 232	48 581	2 669 786

4. Kirkerådet vedtar det fremlagte forslag til budsjett 2025 for Kirkerådet og Bispemøtet, prefiks 110/120 og 130, med netto budsjetterte kostnader på 675 mill kroner. Dette innebærer et budsjett med underskudd på 38,2 mill kroner. Kirkerådet ber administrasjonen jobbe for at resultatet for 2025 blir så nær balanse som mulig.

Med bemanningsreduksjoner i 2025 vil budsjettet for 2026 være i balanse.

Budsjettforslag 2025			
28.11.2024		Bud 24	Bud 25
Nasjonale funksjoner/ råd		647 051	675 082
Bispedømmerådene		1 969 158	2 032 936
Samlet		2 616 209	2 708 018
Inntekter		-2 573 435	-2 669 786
Underskudd		42 774	38 232

5. a.
Kirkerådet vedtar at det for 2025 ikke vil være anledning for bispedømmene å bruke tidligere års akkumulerte mindreforbruk (budsjettgruppe 1 og 2). Det kan gjøres unntak for planlagte tiltak som er hjemlet i tidligere års bispedømmerådsvedtak.
- b.
Kirkerådet vedtar at restmidler fra tilskudd (budsjettgruppe 2) som er oppstått i fellesrådene i 2024 ikke skal lyses ut eller utbetales. Disse midlene blir holdt tilbake og øremerkes for å dekke underskudd i 2025.
6. Kirkerådet tar langtidsprognosene til orientering.
7. Kirkerådet mener det er viktig at lokalkirken fortsatt skal kunne hente kompetanse og få støtte på sentrale områder som kirkelig undervisning og læring, diakoni, økumenikk, religionsdialog og kunst og kultur. Kirkerådet oppfordrer til økt samhandling mellom ulike nivåer og arbeidsgivere i kirken for å sikre kompetanse og at ressurser skal brukes mest mulig effektivt.

91/24 Tilsetting av biskop i Oslo bispedømme

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kirkerådet	05.12.2024	91/24

Møtebehandling i Kirkerådet 05.12.2024:

Votering

Sunniva Gylver 13 stemmer
Sturla Stålsett 4 stemmer
Ingeborg Sommer 0 stemmer

Kirkerådets vedtak

Kirkerådet tilsetter Sunniva Gylver som ny biskop i Oslo bispedømme.

92/24 Felles regler for godtgjøring mv. for medlemmer og ledere av bispedømmeråd

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kirkerådet	05.12.2024	92/24

Møtebehandling i Kirkerådet 06.12.2024:

Møtebehandling

Forslag 1: **Harald Hegstad** fremmet følgende endringsforslag til § 1.1:

Reglene gjelder for valgte medlemmer og valgte fast møtende i Kirkerådet, herunder Kirkerådets arbeidsutvalg og Arbeidsgiverutvalget, Samisk kirkeråd, Mellomkirkelig råd, klagenemnda, *finansutvalget og revisjonsutvalget*.

Forslag 2: **Harald Hegstad og Gard Sandaker-Nielsen** fremmet følgende endringsforslag til § 4.1:

Arbeidsgiverutvalget fastsetter *avtale om* godtgjøring og eventuelt frikjøp for ~~Kirkerådets~~ leder, *og eventuelt nestleder av Kirkerådet*, leder av Mellomkirkelig råd, leder av Samisk kirkeråd, leder av klagenemnda, leder av finansutvalget og leder av revisjonsutvalget, samt leder av øvrig utvalg eller nemnd Kirkerådet har vedtatt at skal tilstås møtegodtgjøring. Resultatet godkjennes av Kirkerådet ved den årlige budsjettbehandlingen. Medlemmer i arbeidsgiverutvalget mottar årlig godtgjøring på 1/10 av folketrygdens grunnbeløp. Leder som er omfattet av årlig godtgjøring etter § 4.1 mottar ikke ytterligere godtgjøring.

Forslag 3: **Gard Sandaker-Nielsen** fremmet følgende endringsforslag til § 4.2:

Bispedømmerådet fastsetter avtale om godtgjøring for leder og eventuelt nestleder av bispedømmerådet.

Votering

Forslag 1: Direktøren endret sitt forslag til vedtak i samsvar med forslaget.
Forslag 2 ble enstemmig vedtatt.
Forslag 3 ble vedtatt ved konsensus.

Kirkerådets vedtak

I Regler for godtgjøring av medlemmer i råd, utvalg mv. på nasjonalt nivå i Den norske kirke gjøres følgende endringer:

1. Tittelen på reglene skal lyde:

Regler for godtgjøring av medlemmer i råd, utvalg mv. på nasjonalt nivå og bispedømmenivå i Den norske kirke

2. § 1 skal lyde:

1.1 Reglene gjelder for valgte medlemmer og valgte fast møtende i Kirkerådet, herunder Kirkerådets arbeidsutvalg og Arbeidsgiverutvalget, Samisk kirkeråd, Mellomkirkelig råd, finansutvalget og revisjonsutvalget.

1.2 Medlemmer i øvrige utvalg og nemnder får møtegodtgjøring kun etter vedtak i Kirkerådet. Kirkelig tilsatte medlemmer i slike utvalg og nemnder mottar ikke møtegodtgjøring.

1.3 Reglene gjelder også for valgte medlemmer og valgte fast møtende i bispedømmerådet.

3. § 4 skal lyde:

4.1 Arbeidsgiverutvalget fastsetter godtgjøring og eventuelt frikjøp for leder, og eventuelt nestleder av Kirkerådet, leder av Mellomkirkelig råd, leder av Samisk kirkeråd, leder av klagenemnda, leder av finansutvalget og leder av revisjonsutvalget, samt leder av øvrig utvalg eller nemnd Kirkerådet har vedtatt at skal tilstås møtegodtgjøring. Resultatet godkjennes av Kirkerådet ved den årlige budsjettbehandlingen. Medlemmer i arbeidsgiverutvalget mottar årlig godtgjøring på 1/10 av folketrygdens grunnbeløp. Leder som er omfattet av årlig godtgjøring etter § 4.1 mottar ikke ytterligere godtgjøring.

4.2 Bispedømmerådet fastsetter godtgjøring for leder og eventuelt nestleder av bispedømmerådet.

4. § 6 skal lyde:

Utbetaling av møtegodtgjøring og frikjøp/ledergodtgjøring forutsetter budsjettmessig dekning under det enkelte råd.

II

Endringene trer i kraft fra 1. januar 2025.

93/24 Endringer i Kirkemøtets budsjettreglement og kirkeordningens bestemmelse om Kirkerådets rolle på økonomifeltet (Kirkemøtet 2025)

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kirkerådet	05.12.2024	93/24

Møtebehandling i Kirkerådet 06.12.2024:

Votering

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Kirkerådets vedtak

Kirkerådet anbefaler Kirkemøtet å treffe følgende vedtak:

I

I kirkeordning for Den norske kirke skal § 30 tredje ledd lyde:

Kirkerådet har ansvaret for at økonomiforvaltningen og økonomistyringen av de midlene som rettssubjektet Den norske kirke disponerer, er forsvarlig. Kirkerådet fastsetter og godkjenner regnskapet.

II

I Kirkemøtets budsjettreglement gjøres følgende endringer:

Tittelen på regelverket skal være:

Budsjettreglement for rettssubjektet Den norske kirke

§ 1 skal lyde:

§ 1 *Virkeområde*

Budsjettreglementet gjelder for de midlene som rettssubjektet Den norske kirke disponerer, og som Kirkerådet fastsetter og godkjenner regnskapet for, jf. kirkeordningen § 30 tredje ledd. Midlene skal stilles til rådighet for Kirkerådet, som disponerer midlene i tråd med Kirkemøtets bestemmelser vedtatt i henhold til § 2 andre ledd.

§ 2 skal lyde:

§ 2 Grunnleggende elementer i budsjettarbeidet

Kirkerådet sender budsjettsøknad til staten ved departementet til den tiden departementet fastsetter.

Etter en begrunnet innstilling fra Kirkerådet treffer Kirkemøtet vedtak om fordeling av statens forventede tilskudd til rettssubjektet mellom budsjettgruppene omtalt i § 3, etter eventuell avsetting av en andel av tilskuddet til egenkapital. Vedtaket er knyttet til budsjettet for det nærmest påfølgende kalenderåret, jf. Kirkerådets vedtak etter tredje ledd. Kirkemøtet kan også legge andre føringer for Kirkerådets videre arbeid med dette budsjettet, og Kirkerådet skal muliggjøre dette.

Kirkerådet vedtar budsjett for det nærmest påfølgende kalenderåret, i tråd med Kirkemøtets bestemmelser etter andre ledd. Budsjettet skal være basert på realistiske anslag over alle kostnader og inntekter. Det skal budsjetteres med et resultat som sørger for en forsvarlig egenkapital. Budsjettet legges frem for Kirkemøtet til orientering.

Sammen med budsjettet for det nærmest påfølgende kalenderåret utarbeider Kirkerådet for minst tre år fremover en rullerende langtidsprognose. Den sist utarbeidede langtidsprognosen legges frem for Kirkemøtet til orientering. Kirkerådet skal muliggjøre at Kirkemøtet kan gi Kirkerådet innspill til arbeidet med kommende langtidsprognoser.

§§ 3, 5, 7, 8, 9 og 11 oppheves.

Ny §§ 3, 4 og 5 skal lyde:

§ 3 Budsjettets inndeling

Budsjettet skal gi en samlet oppstilling av forventede inntekter og kostnader. Oppstillingen vil følge NS 4102 utarbeidet av Standard Norge.

Budsjettet skal ha følgende inndeling:

Budsjettgruppe 1: Den norske kirke – drift

Budsjettgruppe 2: Den norske kirke – tilskudd

Budsjettgruppe 3: Tilskudd til andre.

§ 4 Disponeringsfullmakter

Kirkerådets vedtatte budsjett kan ikke overskrides eller brukes til andre formål enn bestemt av Kirkerådet.

Kirkerådet har adgang til å omdisponere inntil 5 % av vedtatt samlet budsjett mellom de ulike budsjettgrupper.

§ 5 Regnskap

Regnskapet fastsettes og godkjennes av Kirkerådet og legges frem for Kirkemøtet til orientering.

Endringene i pkt. I trer i kraft straks. Endringene i pkt. II trer i kraft fra den tiden Kirkerådet bestemmer.

94/24 Handlingsplan Sannhet og forsoning

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kirkerådet	05.12.2024	94/24

Sammendrag

Kirkemøtet i 2024 behandlet saken «Sannhet og forsoning» om kirkens respons på Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport. Kirkemøtet bad Kirkerådet utarbeide en handlingsplan, og rådet får nå et forslag til plan til behandling. Handlingsplanen redegjør for tiltak i 2025 og tydeliggjør prioriteringer og behov for ekstra ressurser. Planen skisserer også tiltak for 2026– 2027.

- Kirkerådet skal vedta en handlingsplan som følger opp Kirkemøtets vedtak på en tilfredsstillende måte og som kan gjennomføres med tilgjengelige ressurser.

Kirkerådet har mottatt Samisk utvalgs rapport «Hvordan kan man styrke samisk kirkeliv i Den norske kirke», samt utredningen fra Arbeidsgruppen som fikk mandat «å fremme forslag til Kirkerådet og oppgaver og sammensetning av et nasjonalt organ for kvensk kirkeliv.» Noen av forslagene i rapportene er innarbeidet i handlingsplanens tiltak for 2025, andre krever ytterligere refleksjoner og utredninger.

- Kirkerådet må ta stilling til den videre behandlingen av forslagene i rapporten fra Samisk utvalg og utredningen fra Arbeidsgruppen for kvensk kirkeliv. Det foreslås å bruke 2025 til nødvendige avklaringer og utredninger.

Samisk kirkeråd gikk igjennom forslaget til handlingsplan på sitt møte i Trondheim 10.- 11. november, og kvenske/norskfinske og skogfinske miljøer er konsultert under arbeidet med planen. Innspill fra alle disse er innarbeidet i handlingsplanen.

Saksdokumentet redegjør først for Kirkemøtets vedtak og bestilling til Kirkerådet. Stortingets behandling av Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport 12. november refereres kort. Deretter presenteres forslag til prioriteringer, før hvert av tiltakene i den foreslåtte handlingsplanen beskrives. Til slutt redegjøres det for de økonomiske konsekvensene av tiltakene i planen.

Forslag til vedtak

1. Kirkerådet vedtar «Handlingsplan Sannhet og forsoning» med de endringer som kom fram i møtet.
2. Kirkerådet vil i løpet av 2025 ta stilling til den videre behandlingen av forslagene i rapporten fra Samisk utvalg og utredningen fra Arbeidsgruppen for kvensk kirkeliv.

Møtebehandling i Kirkerådet 06.12.2024:

Møtebehandling

Direktøren endret sitt forslag til vedtakspunkt 1 slik:

Kirkerådet vedtar «Handlingsplan Sannhet og forsoning». med de *signalene* som kom fram i møtet.

Votering

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Kirkerådets vedtak

1. Kirkerådet vedtar «Handlingsplan Sannhet og forsoning». med de signalene som kom fram i møtet.
2. Kirkerådet vil i løpet av 2025 ta stilling til den videre behandlingen av forslagene i rapporten fra Samisk utvalg og utredningen fra Arbeidsgruppen for kvensk kirkeliv.

95/24 Årlig gjennomgang av handlingsplan LIM

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kirkerådet	05.12.2024	95/24

Møtebehandling i Kirkerådet 06.12.2024:

Votering

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Kirkerådets vedtak

Saken tas til orientering.

96/24 Oppnevning av medlemmer til evalueringsnemnda for 2025-2028

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kirkerådet	05.12.2024	96/24

Sammendrag

Evalueringnemnda har hjemmel i regler om godkjenning av personer til prestestillinger på bakgrunn av særlige kvalifikasjoner § 2. Nemnda har fem medlemmer. Kirkemøtet oppnevner to medlemmer blant sine leke representanter. Kirkemøtet delegerte i sak KM 13/11 til Kirkerådet å oppnevne Kirkemøtets representanter til nemnda.

Forslag til vedtak

1. Kirkerådet oppnevner følgende medlemmer med personlige varaer til å sitte i evalueringnemnda i perioden 2025–2028:
 1. Inger Johanne Aas
Vara: Inga Stoveland Dekko
 2. Geir Jørgen Bekkevold
Vara: Sveinung Moesgaard Skjesol
2. Kirkerådet oppnevner (..) til konsultativt medlem av Kirkerådets arbeidsutvalg ved behandling av klagesaker fra evalueringnemnda.
Vara:

Møtebehandling i Kirkerådet 06.12.2024:

Møtebehandling

Direktøren endret sitt forslag til vedtakspunkt 2 slik:

Kirkerådet oppnevner *Therese Bue Kessel* til konsultativt medlem av Kirkerådets arbeidsutvalg ved behandling av klagesaker fra evalueringnemnda.

Forslag 1: **Erling Birkedal** fremmet følgende endringsforslag til 1. medlem og personlig vara:

1. Turid Fjose
Vara: Inger Johanne Aas

Forslag 2: **Karin Elin Berg** fremmet følgende endringsforslag til 2. medlem og personlig vara:

1. Sveinung Moesgaard Skjesol
Vara: Geir Jørgen Bekkevold

Forslag 3: **Eli Augestad Vikdal** fremmet følgende endringsforslag til 2. medlem og personlig vara

Jo Hedberg
Vara: Filip Hovland |
|--|

Votering

Forslag 1 ble vedtatt ved konsensus.

Forslag 2 og forslag 3 ble satt opp mot hverandre. Forslag 2 fikk 14 stemmer og ble vedtatt. Forslag 3 fikk 3 stemmer og falt.

Forslag 2 ble satt opp mot forslag til vedtak. Forslag 2 fikk 4 stemmer og falt. Forslag til vedtak fikk 10 stemmer og ble vedtatt.

Vedtaks punkt 2 ble enstemmig vedtatt.

Kirkerådets vedtak

- Kirkerådet oppnevner følgende medlemmer med personlige varaer til å sitte i evalueringsnemnda i perioden 2025–2028:
 - Turid Fjose
Vara: Inger Johanne Aas
 - Geir Jørgen Bekkevold
Vara: Sveinung Moesgaard Skjesol
- Kirkerådet oppnevner Therese Bue Kessel til konsultativt medlem av Kirkerådets arbeidsutvalg ved behandling av klagesaker fra evalueringsnemnda.

97/24 Tilskuddsforvaltning i Den norske kirke

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kirkerådet	05.12.2024	97/24

Sammendrag

Kirkemøtet vedtok i sak KM 13/24 nye overordnede rammer for tilskuddsforvaltningen i Den norske kirke. Dette omhandler hvordan bispedømmerådet følger opp de nærmere 600 millioner av statstilskuddet til Den norske kirke som tildeles fellesrådene til arbeid med diakoni, undervisning og kirkemusikk. Denne saken foreslår de konkrete retningslinjene for tilskuddsforvaltningen som skal realisere Kirkemøtets vedtak.

Retningslinjer for tilskuddsforvaltning gir også anledning til konkret oppfølging av flere av Kirkemøtets vedtak i saken KM 10/22 Kirkelig organisering: Menighetsrådets rolle skal styrkes, biskopens tilsyn skal styrkes og bispedømmerådets rolle som

strategisk lederorgan i bispedømmet skal styrkes. Samtidig kommer dette noen steder i konflikt med ønske om å forenkle det administrative arbeidet knyttet til tilskuddsforvaltningen. De konkrete retningslinjene ligger sist i denne saken. Det foreslås at Kirkerådet sender retningslinjene på høring. Myndighet til å fastsette disse retningslinjene ligger hos Kirkerådet, og etter høringen gjør Kirkerådet endelig vedtak i saken.

Etter at Kirkerådet i forrige møte besluttet å utsette saken, er planen nå høring fram til 15. mars og at Kirkerådet får saken til endelig vedtak i sitt maimøte. I kirkemøtesaken er det antydnet at ny tilskuddsforvaltning kan tre i kraft fra 1.1.2026, og en slik framdriftsplan vil forutsette vedtak senest i mai.

Forslag til vedtak

Kirkerådet sender retningslinjer for tilskuddsforvaltning på høring.

Møtebehandling i Kirkerådet 06.12.2024:

Møtebehandling

Direktøren endret sitt forslag til vedtak slik:

Kirkerådet sender retningslinjer for tilskuddsforvaltning på høring *med de endringer som framkom i møtet.*

Votering

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Kirkerådets vedtak

Kirkerådet sender retningslinjer for tilskuddsforvaltning på høring med de endringer som framkom i møtet.

98/24 Oppfølging av finansutvalgets vedtak om utsettelse av nedsalg innen fossile industrier

Forslag til vedtak

Saken utsettes til Kirkerådets januarmøte.

Votering

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Kirkerådets vedtak

Saken utsettes til Kirkerådets januarmøte.